ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2019

Δεκέμβριος 2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ελληνική Δημοκρατία
Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία
ΕΣΠΑ 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 10
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 13
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Πελοποννήσου 13
1.2 Διοικητικά Στοιχεία 15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές 18
1.3.1 Αεροδρόμια 18
1.3.2 Λιμένες 19
1.3.3 Οδικοί άξονες 20
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2014 και 2019 21
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 21
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 23
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2014 και 2019 24
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 24
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου 25
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 26
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 26
1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2012-2017 28
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 28
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 30
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 31
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου 32
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019 33
1.8 Απασχόληση, 2014-2019 34

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 35
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης 37
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 38
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 41
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 44
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 47
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 50
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης 53
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 57
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 59
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2019 59
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 59
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 62
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 65
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 65
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 68
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων,2018 70
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 70
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 72
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 74
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2019 77
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 77

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 81

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 83

3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 83
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 84

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Ενότητα 84
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 87

3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2019 88
3.4 Μαρίνες, 2019 89
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 90
3.6 Γκολφ 91
3.7 Καζίνο 91
3.8 Καταδυτικοί προορισμοί 92
3.9 Πεζοπορία - TREKKING 92
3.10 Αναρριχητικά πεδία 95
3.11 Χιονοδρομικά κέντρα 96
3.12 Ορειβατικά Καταφύγια 97
3.13 CANOE - Kayak 98
3.14 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 99

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 102

4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2014-2019 102

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 102
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 104

4.2 Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 105

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 105
4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 107

4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 108

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 108

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 110

4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2014-2019 111

4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2014-2019 112

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια . 112

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά λιμάνι 114

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 115

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 117

4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2014-2019 118

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια..... 118

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα..... 120

4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2014-2019 121

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 121

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 123

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019 124

5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019.....124

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα..... 124

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 126

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 128

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 130

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 132

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 134

5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 136

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 136

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 138
5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα 140
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 142
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια. 144
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 146
5.3 Κύριες Αγορές 148
5.3.1 Κύριες Αγορές 148
5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2014-2019..... 150
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 150
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 152
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 154
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα..... 156
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 158
5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα 159
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής,2014-2019 160
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 160
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής..... 162
5.6 Τιμές Δωματίων, 2018-2019.....164
5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 164
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 166
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2018 166

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 167
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου 169
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2018-2019.....171
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 172
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού 173

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.
- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI**: Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).

- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2019 – Περιφέρεια Πελοποννήσου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.10.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Πελοποννήσου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ[2]

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αποτελεί το νοτιότερο χερσαίο άκρο της Ευρώπης και καλύπτει το 11,7% (15.490km²) της συνολικής έκτασης της χώρας. Καταλαμβάνει ένα μέρος του βορείου τμήματος, ολόκληρο το νοτιοανατολικό και ένα μέρος του δυτικού τμήματος του συνόλου της Πελοποννήσου και συνορεύει δυτικά με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και βορειοανατολικά με την Περιφέρεια Αττικής.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποτελεί το έντονο **ανάγλυφο του εδάφους της**, ανάγλυφο που διαφοροποιείται τόσο μεταξύ των Ενοτήτων όσο και εσωτερικά σε κάθε μια από αυτές. Συνολικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κυριαρχούν οι ορεινοί όγκοι που αποτελούν το 50,1% της συνολικής έκτασης οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν και φυσικό σύνορο μεταξύ των Ενοτήτων (π.χ. Ταΰγετος για Μεσσηνία και Λακωνία). Παράλληλα το 19,9% της έκτασης της είναι πεδινό (και το 30% ημιορεινό), και εκτείνεται κυρίως στις περιοχές εγγύς των θαλάσσιων κόλπων, όπου σχηματίζονται αρκετές πεδιάδες. Ωστόσο, παρά το μικρό ποσοστό των πεδινών εκτάσεων, η Περιφέρεια διαθέτει μερικές από τις πιο εύφορες περιοχές της χώρας, όπως ο Αργολικός κάμπος και ο κάμπος της Κορινθίας. Επιπρόσθετα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει μεγάλο μήκος ακτογραμμής σε σχέση με άλλες Περιφέρειες της χώρας.

[2] Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο Marketing Plan της Πελοποννήσου, οδικός χάρτης 2015-2020.

Το **κλίμα** της Πελοποννήσου είναι γενικά μεσογειακό ή ξηρού θέρους υποτροπικό. Το μεσογειακό κλίμα χαρακτηρίζεται από θερμό και παρατεταμένης ξηρασίας καλοκαίρι και ήπιο, βροχερό χειμώνα. Παρόλα αυτά, ο χειμώνας είναι συχνά δριμύς κυρίως στις ορεινές περιοχές. Εμφανής είναι η διαφοροποίηση, ως προς το κλίμα, μεταξύ της Κεντρικής και Ανατολικής Πελοποννήσου. Στο Κεντρικό τμήμα το κλίμα εξελίσσεται σε ορεινό, έντονα ψυχρό, με παγετούς και χιόνια κατά τους χειμερινούς μήνες. Στα ανατολικά, οι βροχοπτώσεις περιορίζονται στα 400 περίπου χιλιοστά, ενώ στα βορειοανατολικά το κλίμα χαρακτηρίζεται ημίξηρο. Τέλος, οι νοτιοδυτικές περιοχές ανήκουν στο υγρό κλιματικό τύπο και οι κεντρικές ορεινές περιοχές στον πολύ υγρό.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει ένα από τα σημαντικότερα **οικοσυστήματα** της Ελλάδος καθώς και ιδιαιτέρως πλούσια βιοποικιλότητα, τόσο σε χλωρίδα όσο και σε πανίδα. Το οικοσύστημα της Περιφέρειας έχει χαρακτηριστεί ως βοτανικός παράδεισος με περισσότερα από 260 ενδημικά είδη, εκ των οποίων 44 έχουν καταγραφεί ως τοπικά ενδημικά.

Σημαντική θέση στο φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας καταλαμβάνουν τα **σπήλαια** ιδίως αυτά που είναι επισκέψιμα όπως:

- Σπήλαιο Κάψιας, Αρκαδία.
- Σπήλαιο Γλυφάδας Διρού, Λακωνία.
- Σπήλαιο Αγίου Ανδρέα Καστανιάς, Λακωνία.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία καταγράφονται:

- 13 περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ως Μνημεία της Φύσης σε σύνολο 51 της επικράτειας με βάση τα προβλεπόμενα από το Ν.Δ. 996/1971, των οποίων η διατήρηση κρίθηκε αναγκαία και καθορίσθηκαν μέτρα προστασίας τους,
- 2 αισθητικά δάση (Δάσος Πευκιάς Ξυλοκάστρου Κορινθίας και το Δρυοδάσος Μογγοστού Κορινθίας),
- 28 περιοχές Natura 2000,
- 40 τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 124 Παραδοσιακοί οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Αργολίδος,** είναι Ενότητα της Ανατολικής Πελοποννήσου και βρέχεται στα νότια από τον Αργολικό Κόλπο και στα ανατολικά από τον Σαρωνικό κόλπο. Συνορεύει με τις Ενότητες Κορινθίας στα βόρεια και Αρκαδίας στα δυτικά και νότια. Η έκταση της είναι 2.154km^2 και η έδρα της είναι το Ναύπλιο.

Η Ενότητα Αργολίδας συνδυάζει ορεινές και πεδινές εκτάσεις. Ειδικότερα το 57,49% των εκτάσεων της είναι ορεινές, το 23,76% ημιορεινές και το 18,75% πεδινές. Σημαντικότερα **βουνά** της Ενότητας είναι ο Ολίγυρτος (1.935μ.), το Λύρκειο (1.755μ.) και το Δίδυμο (1.113μ.). Στην Αργολίδα συναντάμε μόνο ένα **ποταμό** τον Ίναχο ο οποίος πηγάζει από τα Κτενιά και το Λύρκειο. Παραπόταμοι του είναι ο Ξεριάς και ο Αργολικός Κηφισός. Στην Αργολίδα εκτείνεται ο Αργολικός κάμπος, ο οποίος φημίζεται για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, άλλες πεδιάδες είναι του Κρανιδίου και της Επιδαύρου. Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζει η πόλη του Άργους, η οποία αποτέλεσε μία εκ των σπουδαιότερων Πόλεων-Κρατών της αρχαιότητας.

Η **Π.Ε. Αρκαδίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αχαΐας στα βόρεια, Κορινθίας στα βορειοανατολικά, Αργολίδας στα ανατολικά, Λακωνίας στα νότια, Μεσσηνίας στα νοτιοδυτικά και Ηλείας στα δυτικά. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Τρίπολης.

Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση (4.419km^2) και πιο ορεινή ενότητα της Περιφέρειας. Το 62,56% είναι ορεινή, το 28,62% ημιορεινή και μόλις το 8,82% πεδινή. Σημαντικότερα **βουνά** της Αρκαδίας είναι:

- Το Μαίναλο, με υψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.981μ.). Όλη η οροσειρά είναι σκεπασμένη από δάση. Διαθέτει ωραίες και πλούσιες κοιλάδες. Ψηλότερες κορυφές του είναι η Οστρακίνα (1.981μ.), το Ρουπάκι (1.035μ.), τα Ρουδιά (1.320μ.), η Φραντζέτα (1.942μ.) κ.α.
- Ο Ταΰγετος, με υψηλότερες κορυφές του την Ελληνίτσα (1.926μ.) και τον Άγιο Γεώργιο (1.297μ.).
- Ο Πάρνωνας, με ψηλότερες κορυφές του την Άνω Κορομηλιά (1.232μ.), την Καρακούλα (1.318μ.), την Ζαβίτσα (976μ.) και τον Μεγάλο Κόζακα (1.069μ.).

Τα σημαντικότερα **ποτάμια** της Αρκαδίας είναι:

- ο Αλφειός που έχει μήκος 88km. Πηγάζει από το οροπέδιο της Τρίπολης και στην πορεία του δέχεται παραπόταμους και ρέματα.
- Ο Λάδωνας, ο οποίος πηγάζει από τον Χελμό και την Σαιτά και
- Ο Ερύμανθος, οποίος πηγάζει από το όρος Ερύμανθο και είναι φυσικό σύνορο μεταξύ της Ενότητας Αχαΐας και Ηλείας.

Τέλος, στην Αρκαδία συναντούμε δύο **Λίμνες**, την Τάκκα και την τεχνητή λίμνη του Λάδωνα.

Η **Π.Ε. Κορινθίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αργολίδας και Αρκαδίας στα νότια, Αχαΐας στα δυτικά, ενώ βόρεια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και ανατολικά από τον Σαρωνικό. Πρωτεύουσα της είναι η Κόρινθος.

Η έκταση της είναι 2.290km^2 από τα οποία το 59,19% των εκτάσεων της είναι ορεινές, το 22,49% ημιορεινές και το 18,32% πεδινές. Τα σημαντικότερα **βουνά** της Κορινθίας είναι το όρος Κυλλήνη (2.376μ.), τα Όνεια όρη (599μ.), ο Ακροκόρινθος (573μ.) και τα Αροάνια (2.341μ.). Στην Ενότητα ανήκουν οι Αλκυονίδες νήσοι καθώς και μερικές ακατοίκητες νησίδες στις ακτές του Σαρωνικού κόλπου. Όπως και η Αργολίδα έτσι και η Κόρινθος αποτελούσε μια από τις πιο σημαντικές Πόλεις-Κράτη της αρχαιότητας, γεγονός στο οποίο οφείλεται η ύπαρξη πληθώρας ιστορικών και αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η **Π.Ε. Λακωνίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αρκαδίας στα βόρεια και Μεσσηνίας στα δυτικά. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Σπάρτης.

Η έκταση της Ενότητας είναι 3.636 km^2 και αποτελεί την δεύτερη πιο πεδινή περιοχή (μετά την ενότητα Μεσσηνίας) της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η **κατανομή των εδαφών** της έχει ως εξής: 23,71% πεδινές εκτάσεις, 43,49% ημιορεινές και 32,8% ορεινές. Τα κυριότερα **όρη** της Λακωνίας είναι ο Ταΰγετος και ο Πάρνωνας. Αποτελεί την νοτιότερη Ενότητα της Πελοποννήσου και της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος (Μυρτώο Πέλαγος), το Μεσσηνιακό κόλπο και το Λακωνικό κόλπο. Στην Ενότητα ανήκει και το μοναδικό κατοικημένο νησί της Πελοποννήσου, η Ελαφόνησος.

Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζει η πόλη της Σπάρτης, μία από τις σπουδαιότερες Πόλεις-Κράτη της αρχαιότητας. Η Ενότητα σφύζει από την ύπαρξη σημαντικών ιστορικών, αρχαιολογικών και λατρευτικών χώρων στην επικράτεια της.

Η **Π.Ε. Μεσσηνίας** βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου, συνορεύει με τις Ενότητες Ηλείας στα βόρεια, Αρκαδίας στα βορειοανατολικά, Λακωνίας στα ανατολικά και βρέχεται στα νότια από τον Μεσσηνιακό κόλπο και στα δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Καλαμάτας.

Η έκταση της είναι 2.991km^2 και αποτελεί την πιο πεδινή Ενότητα της Περιφέρειας. Στην Ενότητα Μεσσηνίας η κατανομή των εδαφών έχει ως εξής: 40,17% ορεινές εκτάσεις, 25,94% ημιορεινές και 33,89% πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **όρη** είναι ο Ταΰγετος (σύνορα με Λακωνία 2.404μ.) και το Λύκαιο (σύνορα Μεσσηνίας-Αρκαδίας 1.420μ.). Η πεδινή Μεσσηνία, πλούσια σε υπόγεια και επιφανειακά νερά, διασχίζεται από πολλά ποτάμια με μεγαλύτερο τον Πάμισο.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Πελοποννήσου

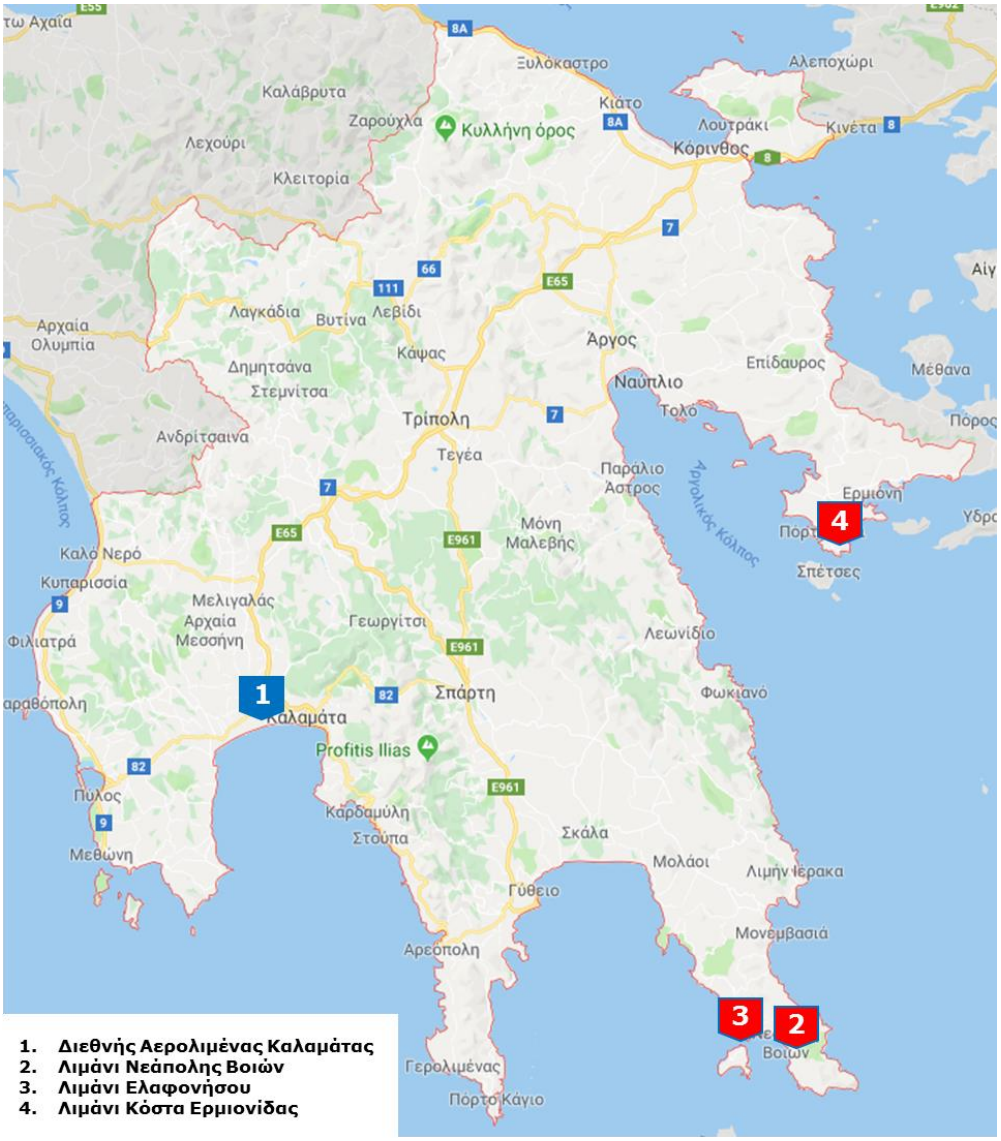

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει 1 αεροδρόμιο, τον Διεθνή Αερολιμένα Καλαμάτας «Καπετάν Βασίλης Κωνσταντακόπουλος».

Ο Διεθνής Αερολιμένας Καλαμάτας βρίσκεται 9χλμ. δυτικά από το κέντρο της πόλης της Καλαμάτας και λειτουργεί από το 1959. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του αεροσταθμού είναι 2.450 τ.μ. ενώ διαθέτει 2 αίθουσες αφίξεων, 2 αίθουσες αναχωρήσεων και 1 αίθουσα αναμονής. Επίσης, ο χώρος στάθμευσης αεροσκαφών είναι χωρητικότητας 4 αεροσκαφών.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει 3 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Νεάπολης Βοιών, το Λιμάνι της Ελαφονήσου και το Λιμάνι της Κόστα Ερμιονίδας, τα οποία εξυπηρετούν κυρίως την επιβατική κίνηση. Το λιμάνι της Νεάπολης Βοιών (Ενότητα Λακωνίας) εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με την Ελαφόνησο και τα Κύθηρα. Το λιμάνι της Ελαφονήσου εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση (ferry boat) από την Νεάπολη και την Πούντα. Το λιμάνι της Κόστα Ερμιονίδας εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το νησί των Σπετσών.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Πόρτο Χέλι, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με τον Πειραιά, την Ερμιόνη, την Ύδρα, τον Πόρο και τις Σπέτσες,
- Λιμάνι Ερμιόνης, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με Ύδρα, Πόρο, Σπέτσες και Πόρτο Χέλι,
- Λιμάνι Ναυπλίου, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Καλαμάτας, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Κορίνθου, εξυπηρετεί τις τοπικές ανάγκες της βιομηχανίας και της γεωργίας. Χρησιμοποιείται κυρίως από φορτηγά,
- Λιμάνι Άστρους, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο, λόγω της έκτασης και του ανάγλυφου του εδάφους της. Το εθνικό δίκτυο εκτείνεται σε μήκος 1.250 km., ενώ το επαρχιακό οδικό δίκτυο σε μήκος 4.600 km. περίπου. Στα παράλια και στα πεδινά το οδικό δίκτυο παρουσιάζεται περισσότερο ανεπτυγμένο από ότι στις ορεινές περιοχές της Περιφέρειας. Οι κυριότεροι οδικοί άξονες που απαντώνται στην Περιφέρεια είναι:

- Ανατολική Οδός Πελοποννήσου: Κόρινθος-Τρίπολη-Καλαμάτα (αποτελεί τον κυριότερο οδικό άξονα της Περιφέρειας ενώνοντας την Καλαμάτα με την Τρίπολη και την Κόρινθο και κατ' επέκταση με την Αθήνα).
- Κόρινθος-Πάτρα (ΠΑΘΕ, άξονας διεθνούς/Ευρωπαϊκής εμβέλειας, ο οποίος ενώνει την Αθήνα με την Κόρινθο και την Πάτρα και βρίσκεται στο βόρειο κομμάτι της Περιφέρειας).
- Καλαμάτα–Κυπαρισσία–Πάτρα-Ρίο/Αντίρριο (στόχος του οδικού άξονα είναι να ενώσει την Καλαμάτα και την Τρίπολη, μέσω Τσακώνας, με την Πάτρα η οποία διαθέτει λιμάνι το οποίο συνδέει την Ελλάδα με την Ιταλία).

Στην αναβάθμιση του βορείου μέρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει συντελέσει καθοριστικό ρόλο η λειτουργία του Προαστιακού Σιδηροδρόμου που συνδέει την Αττική με το Κιάτο (ενότητα Κορίνθου).

Σε αντίθεση με τον Προαστιακό, το υπόλοιπο σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας έχει εγκαταλειφθεί. Στο παρελθόν υπήρχε τρένο το οποίο σύνδεε την Αθήνα με την Καλαμάτα μέσω Τρίπολης, αλλά η γραμμή αυτή έχει διακοπεί από το 2010 (όπως και οι γραμμές Πύργος-Καλαμάτα, Καλαμάτα-Μεσσήνη-ΤΕΙ και Κόρινθος-Τρίπολη-Ναύπλιο).

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 10,9 εκατ. το 2014 σε 10,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 631 χιλ. το 2014 σε 635 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 335 χιλ. το 2014 σε 344 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+11%, από 199 χιλ. το 2014 σε 221 χιλ. το 2019).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Περιφέρεια	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.863.763	3.742.235	-3%
Κεντρική Μακεδονία	1.903.360	1.873.777	-2%
Θεσσαλία	737.686	718.640	-3%
Δυτική Ελλάδα	677.727	655.189	-3%
Κρήτη	630.889	634.930	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.214	599.723	-1%
Πελοπόννησος	**585.155**	**574.447**	**-2%**
Στερεά Ελλάδα	559.214	555.960	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.802	344.027	3%
Ήπειρος	341.046	333.696	-2%
Δυτική Μακεδονία	278.706	267.008	-4%
Βόρειο Αιγαίο	198.581	221.098	11%
Ιόνια Νησιά	207.664	203.869	-2%
Ελλάδα	**10.926.807**	**10.724.599**	**-2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2019, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 5% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

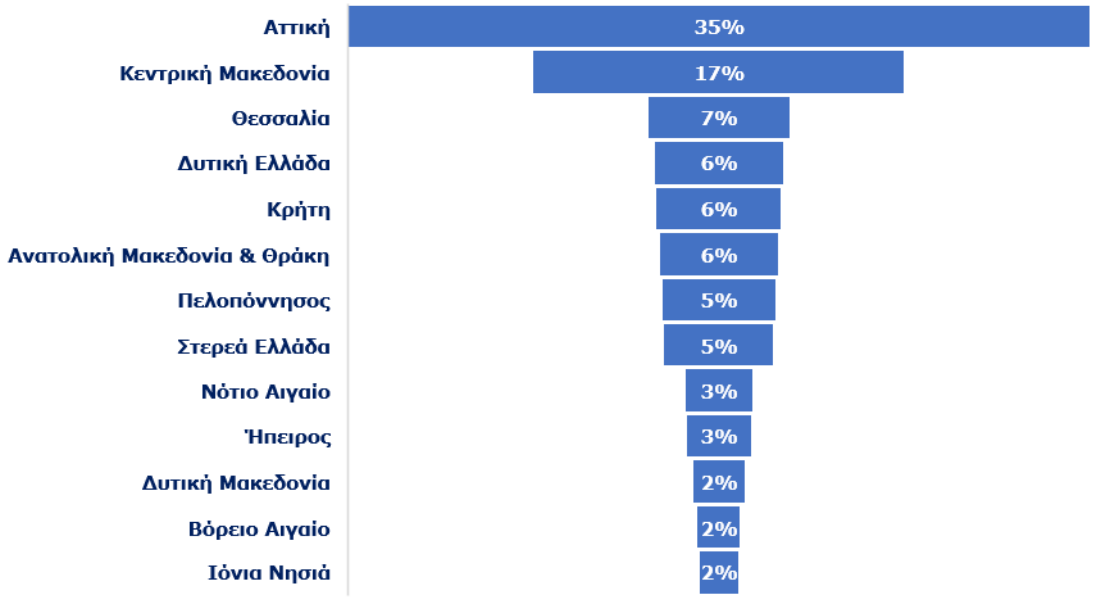

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019, σημείωσε μείωση κατά -2% (από 585 χιλ. το 2014 σε 574 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του πληθυσμού τους: Μεσσηνίας (-2%, από 161 χιλ. το 2014 σε 158 χιλ. το 2019), Κορινθίας (-1%, από 149 χιλ. το 2014 σε 148 χιλ. το 2019), Αργολίδας (-2%, από 98 χιλ. το 2014 σε 97 χιλ. το 2019), Λακωνίας (-1%, από 91 χιλ. το 2014 σε 90 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (-5%, από 86 χιλ. το 2014 σε 82 χιλ. το 2019).

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2014 και 2019

Ενότητα	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Μεσσηνίας	161.323	158.096	-2%
Κορινθίας	148.786	147.739	-1%
Αργολίδας	98.181	96.564	-2%
Λακωνίας	91.025	90.368	-1%
Αρκαδίας	85.840	81.680	-5%
Πελοπόννησος	**585.155**	**574.447**	**-2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 28% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (26%), Αργολίδας (17%), Λακωνίας (16%) και Αρκαδίας (14%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2019

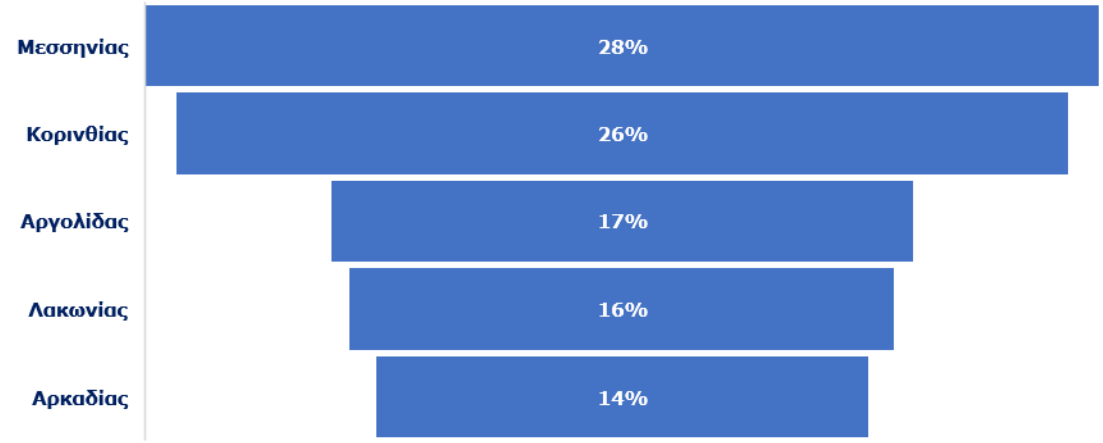

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (οριακή αύξηση +0,2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-10%), 25-29 ετών (-11%) και 30-44 ετών (-10%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+0,2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2014 και 2019

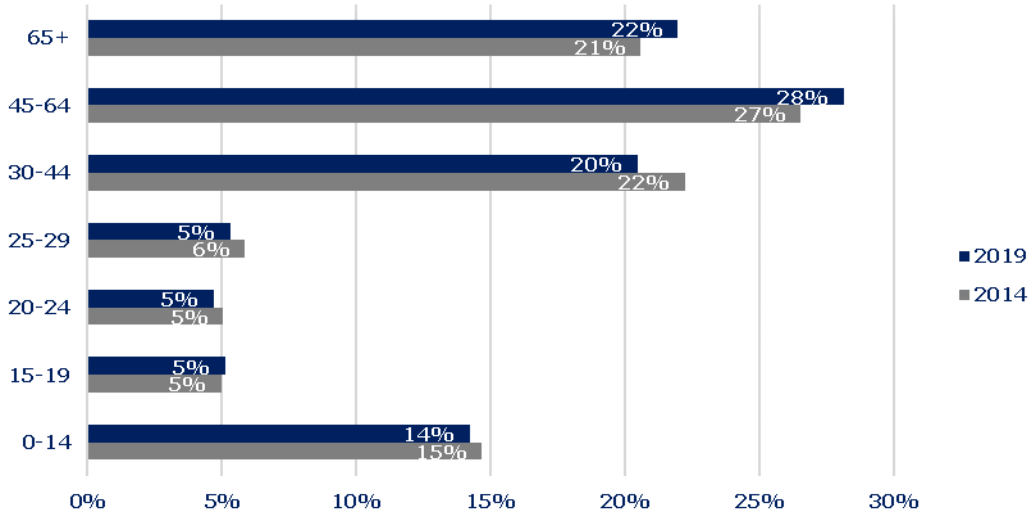

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει πιο έντονη μείωση στις ηλικίες 20-24 και 25-29 ετών, πιο ήπια μείωση στις ηλικίες 30-44 ετών και πιο έντονη αύξηση στις ηλικίες 15-19 ετών. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-4%), 20-24 ετών (-42%), 25-29 ετών (-26%) και 30-44 ετών (-4%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+22%), 45-64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+2%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (30%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (25%), 30-44 ετών (21%), 15-29 ετών (11%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2014 και 2019

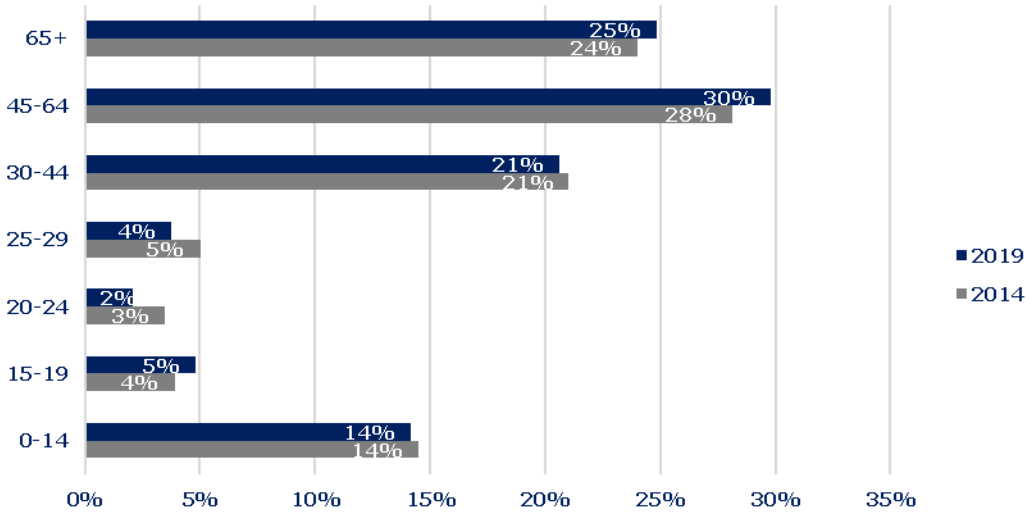

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2014 και 2019 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2019 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (56%), Κρήτη (55%) και Βόρειο Αιγαίο (55%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2019 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (50%), Θεσσαλίας (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%), Στερεάς Ελλάδας (50%) και Δυτικής Μακεδονίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019						
	2014			2019		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	54%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	50%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	51%	5%
Πελοπόννησος	**86%**	**52%**	**5%**	**86%**	**52%**	**5%**
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	56%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	52%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	47%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**86%**	**52%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 52% και για τα δύο έτη, όσο και στο σύνολο της χώρας.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2012-2017

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2012-2017 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε πτώση κατά -6% (από € 191.204 εκατ. το 2012 σε € 180.218 εκατ. το 2017), ενώ το 2017 σημειώνεται για 1η φορά την τελευταία 6ετία αύξηση του ΑΕΠ (+2,1%, από € 176.488 το 2016 σε € 180.218 το 2017), σηματοδοτώντας την στροφή της Ελληνικής οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο ΑΕΠ τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από € 8,8 δισ. το 2012 σε € 9,1 δισ. το 2017) και Νοτίου Αιγαίου (+1%, από € 6,1 δισ. το 2012 σε € 6,1 δισ. το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 4,7 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-10%, από € 9,0 δισ. το 2012 σε € 8,1 δισ. το 2017), Αττικής (-7%, από € 92,7 δισ. το 2012 σε € 85,8 δισ. το 2017), Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,7 δισ. το 2012 σε € 2,5 δισ. το 2017), Ηπείρου (-5%, από € 4,2 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 25,8 δισ. το 2012 σε € 24,7 δισ. το 2017), Πελοποννήσου (-3%, από € 8,3 δισ. το 2012 σε € 8,0 δισ. το 2017), Ιονίων Νήσων (-3%, από € 3,3 δισ. το 2012 σε € 3,2 δισ. το 2017), Θεσσαλίας (-2%, από € 9,5 δισ. το 2012 σε € 9,3 δισ. το 2017) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από € 8,6 δισ. το 2012 σε € 8,5 δισ. το 2017).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	85.782	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	24.739	-4%
Θεσσαλίας	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	9.347	-2%
Κρήτης	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	9.095	3%
Στερεάς Ελλάδας	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	8.454	-2%
Δυτικής Ελλάδας	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	8.083	-10%
Πελοποννήσου	**8.270**	**7.847**	**7.766**	**7.830**	**7.878**	**8.036**	**-3%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	6.946	-8%
Νοτίου Αιγαίου	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	6.144	1%
Ηπείρου	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	3.977	-5%
Δυτικής Μακεδονίας	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	3.964	-16%
Ιονίων Νήσων	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	3.170	-3%
Βορείου Αιγαίου	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	2.480	-7%
Ελλάδα	**191.204**	**180.654**	**178.656**	**177.258**	**176.488**	**180.218**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2017, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 4% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017

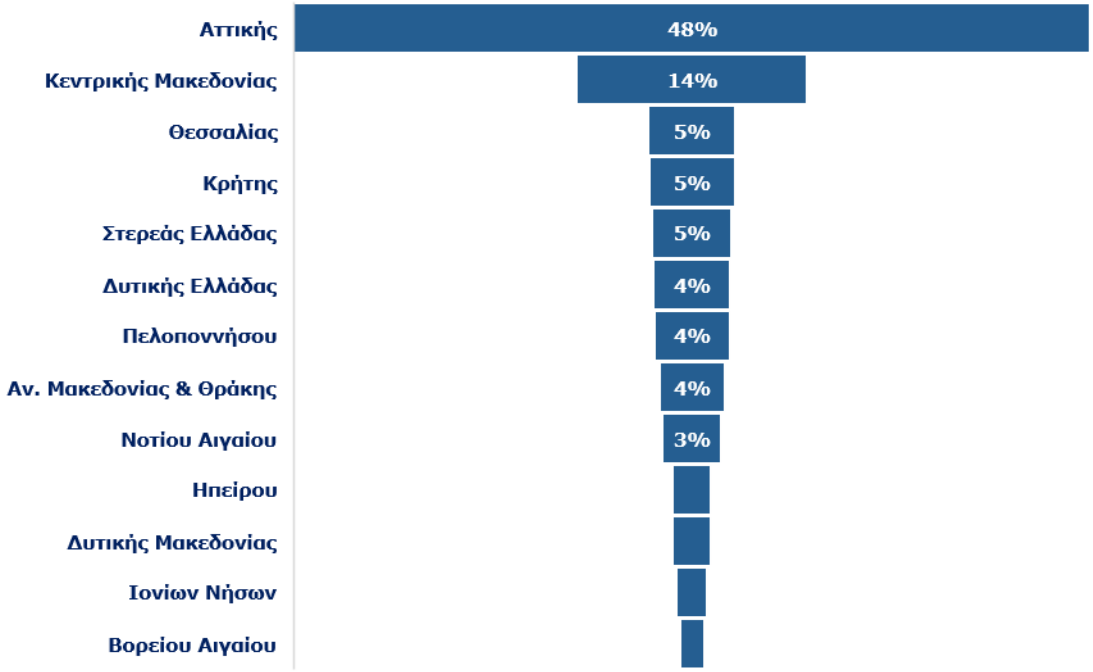

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2012-2017 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφάνισε μείωση στο ΑΕΠ της την περίοδο 2012-2017 κατά -5% (από € 8.270 εκατ. το 2012 σε € 8.036 εκατ. το 2017).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (σε εκατ. €), 2012-2017

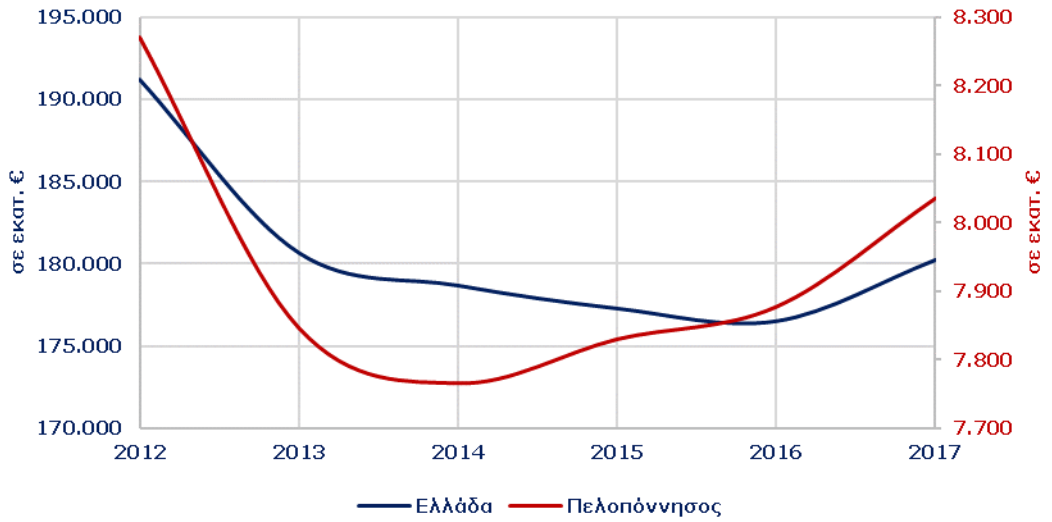

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες εμφάνισαν την περίοδο 2012-2017 μείωση στο ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Ενότητα Αρκαδίας (+1%, από € 1.400 εκατ. το 2012 σε € 1.407 εκατ. το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Μεσσηνίας (-3%, από € 2.116 εκατ. το 2012 σε € 2.044 εκατ. το 2017) Κορινθίας (-4%, από € 2.092 εκατ. το 2012 σε € 2.009 εκατ. το 2017), Αργολίδας (-2%, από € 1.491 εκατ. το 2012 σε € 1.455 εκατ. το 2017) και Λακωνίας (-4%, από € 1.172 εκατ. το 2012 σε € 1.122 εκατ. το 2017).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Μεσσηνίας	2.116	1.935	1.978	1.965	1.992	2.044	-3%
Κορινθίας	2.092	1.976	1.885	1.915	2.006	2.009	-4%
Αργολίδας	1.491	1.433	1.429	1.448	1.450	1.455	-2%
Αρκαδίας	1.400	1.376	1.376	1.392	1.340	1.407	1%
Λακωνίας	1.172	1.126	1.097	1.110	1.090	1.122	-4%
Πελοπόννησος	**8.270**	**7.847**	**7.766**	**7.830**	**7.878**	**8.036**	**-5%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 μειώθηκε κατά -3% (από € 17.311 το 2012 σε € 16.757 το 2017). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 14.046 το 2012 σε € 14.366 το 2017) και Θεσσαλίας (+1%, από € 12.796 το 2012 σε € 12.911 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από € 23.530 το 2012 σε € 22.784 το 2017), Νοτίου Αιγαίου (-0,4%, από € 18.163 το 2012 σε € 18.091 το 2017), Ιονίων Νήσων (-1%, από € 15.621 το 2012 σε € 15.464 το 2017), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από € 15.383 το 2012 σε € 15.214 το 2017), Δυτικής Μακεδονίας (-12%, από € 16.711 το 2012 σε € 14.663 το 2017), Πελοποννήσου (-1%, από € 14.066 το 2012 σε € 13.903 το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από € 13.458 το 2012 σε € 13.172 το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-7%, από € 13.070 το 2012 σε € 12.216 το 2017), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 13.389 το 2012 σε € 11.955 το 2017), Ηπείρου (-2%, από € 12.162 το 2012 σε € 11.879 το 2017) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 12.403 το 2012 σε € 11.539 το 2017).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2012-2017 (σε €)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	22.784	-3%
Νοτίου Αιγαίου	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	18.091	0%
Ιονίων Νήσων	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	15.464	-1%
Στερεάς Ελλάδας	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	15.214	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	14.663	-12%
Κρήτης	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	14.366	2%
Πελοποννήσου	**14.066**	**13.390**	**13.291**	**13.449**	**13.579**	**13.903**	**-1%**
Κεντρικής Μακεδονίας	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	13.172	-2%
Θεσσαλίας	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	12.911	1%
Δυτικής Ελλάδας	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	12.216	-7%
Βορείου Αιγαίου	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	11.955	-11%
Ηπείρου	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	11.879	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	11.539	-7%
Ελλάδα	**17.311**	**16.475**	**16.402**	**16.381**	**16.378**	**16.757**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου εμφανίζει παρόμοια μεν με πιο ήπια δε χαρακτηριστικά μείωσης σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της κατά -1% (από € 14.066 το 2012 σε € 13.903 το 2017).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (σε €), 2012-2017

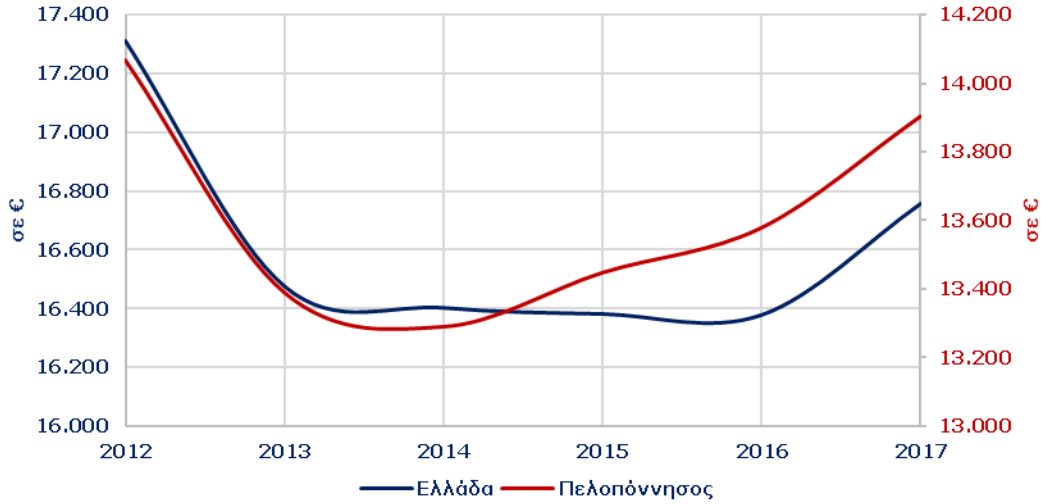

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Ενότητα Αρκαδίας (+6%, από € 16.027 το 2012 σε € 16.983 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Αργολίδας (-1%, από € 15.097 το 2012 σε € 14.979 το 2017), Κορινθίας (-4%, από € 14.081 το 2012 σε € 13.542 το 2017), Μεσσηνίας (-1%, από € 13.037 το 2012 σε € 12.848 το 2017) και Λακωνίας (-4%, από € 12.878 το 2012 σε € 12.379 το 2017).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2012-2017

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αρκαδίας	16.027	15.941	16.109	16.466	16.015	16.983	6%
Αργολίδας	15.097	14.574	14.577	14.815	14.882	14.979	-1%
Κορινθίας	14.081	13.291	12.671	12.875	13.501	13.542	-4%
Μεσσηνίας	13.037	11.971	12.285	12.259	12.475	12.848	-1%
Λακωνίας	12.878	12.375	12.056	12.209	12.005	12.379	-4%
Πελοπόννησος	**14.066**	**13.390**	**13.291**	**13.449**	**13.579**	**13.903**	**-1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2019 ήταν της τάξης του 12,5% ή € 23,4 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου από τον τουρισμό το 2019, αντιπροσώπευαν το 2% (€ 553 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 7%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου το 2019 σημείωσε αύξηση κατά +4% (από € 8.036 εκατ. το 2017 σε € 8.359 εκατ. το 2019).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2019	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2019 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2019*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2019	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2017 - σε €
Ν. Αιγαίο	29%	6.861	6.391	107%	18.091
Κρήτη	20%	4.775	9.460	50%	14.366
Αττική	15%	3.437	89.228	4%	22.784
Κεντ. Μακεδονία	13%	2.983	25.732	12%	13.172
Ιόνια Νησιά	11%	2.534	3.297	77%	15.464
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	583	7.225	8%	11.539
Πελοπόννησος	**2%**	**553**	**8.359**	**7%**	**13.903**
Θεσσαλία	2%	471	9.723	5%	12.911
Ήπειρος	1%	347	4.137	8%	11.879
Δυτ. Ελλάδα	1%	341	8.408	4%	12.216
Στερεά Ελλάδα	1%	239	8.794	3%	15.214
Β. Αιγαίο	1%	219	2.579	8%	11.955
Δυτ. Μακεδονία	0%	100	4.124	2%	14.663
Σύνολο Χώρας	**100%**	**23.442**	**187.456**	**13%**	**16.757**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2017

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[3], 2014-2019

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2014 έως το 2019. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[3] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +11% (από 3,5 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+20%, από 62 χιλ. το 2014 σε 75 χιλ. το 2019), Κρήτης (+19%, από 212 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+14%, από 563 χιλ. το 2014 σε 643 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 189 χιλ. το 2014 σε 211 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+12%, από 173 χιλ. το 2014 σε 194 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 195 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Αττικής (+9%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,4 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+9%, από 71 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 82 χιλ. το 2014 σε 87 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 124 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 201 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+8%, από 234 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (+8%, από 104 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019).

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	1.325.885	1.335.896	1.360.251	1.365.990	1.378.527	1.442.366	9%
Κεντρική Μακεδονία	563.396	600.756	618.813	625.984	642.050	642.691	14%
Θεσσαλία	233.501	229.766	232.656	250.915	253.253	253.248	8%
Κρήτη	212.215	209.134	220.538	234.804	247.255	252.984	19%
Δυτική Ελλάδα	200.887	206.191	205.424	216.814	218.181	214.683	7%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	194.990	197.901	200.661	205.778	213.366	214.647	10%
Πελοπόννησος	**188.666**	**193.237**	**196.287**	**204.979**	**208.186**	**211.431**	**12%**
Στερεά Ελλάδα	173.081	181.007	178.370	187.970	191.250	194.168	12%
Νότιο Αιγαίο	123.825	132.339	129.786	127.722	131.570	132.973	7%
Ήπειρος	103.946	105.272	106.539	104.635	108.934	112.748	8%
Δυτική Μακεδονία	82.470	81.243	81.094	84.525	86.248	87.085	6%
Ιονίων Νήσων	71.113	72.984	75.771	73.186	78.252	77.188	9%
Βόρειο Αιγαίο	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949	74.817	20%
Σύνολο	**3.536.240**	**3.610.693**	**3.673.559**	**3.752.674**	**3.828.021**	**3.911.030**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

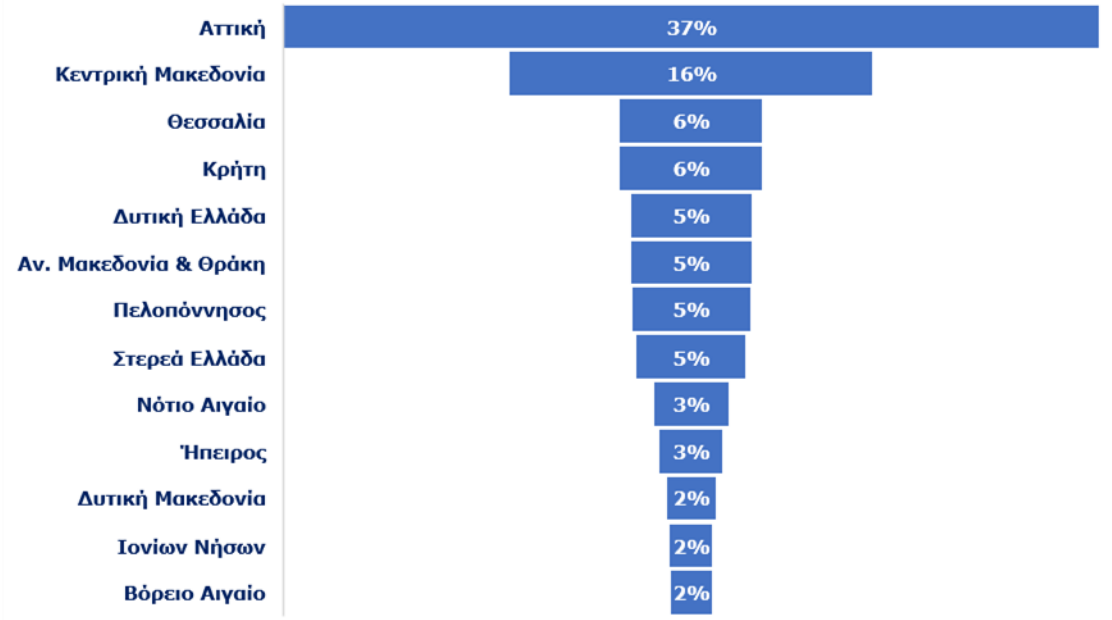

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 189 χιλ. το 2014 σε 211 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 172 χιλ. το 2014 σε 191 χιλ. το 2019), στην Εστίαση αύξηση κατά +21% (από 13 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα αύξηση κατά +53% (από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019).

Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί Κλάδοι	172.385	175.711	179.130	184.520	190.696	190.635	11%
Εστίαση	12.876	14.438	13.532	15.662	13.500	15.572	21%
Καταλύματα	3.405	3.088	3.625	4.797	3.989	5.224	53%
Σύνολο	**188.666**	**193.237**	**196.287**	**204.979**	**208.186**	**211.431**	**12%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 91% το 2014 σε 90% το 2019) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην Εστίαση (από 7% το 2014 σε 7% το 2019) και τα Καταλύματα (2% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

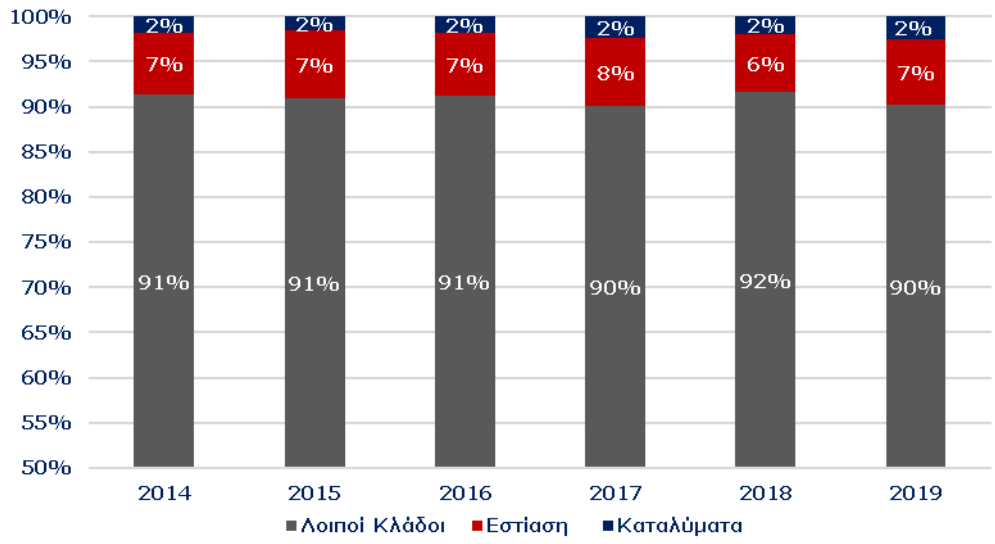

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 3,2 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +7% (από 336 χιλ. το 2014 σε 361 χιλ. το 2019).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 19
Αττική	Πλήρης	1.183.251	1.188.212	1.208.038	1.216.494	1.238.685	1.290.923	9%
	Μερική	142.635	147.684	152.213	149.496	139.842	151.444	6%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	514.866	545.507	563.447	567.615	580.041	576.379	12%
	Μερική	48.530	55.249	55.366	58.369	62.009	66.313	37%
Θεσσαλία	Πλήρης	197.813	199.104	202.402	213.733	220.205	219.707	11%
	Μερική	35.688	30.662	30.255	37.182	33.048	33.541	-6%
Κρήτη	Πλήρης	192.523	189.086	200.590	217.019	229.703	238.866	24%
	Μερική	19.693	20.048	19.948	17.785	17.552	14.118	-28%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	185.959	187.878	182.492	194.975	197.743	197.020	6%
	Μερική	14.928	18.313	22.932	21.838	20.438	17.663	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	180.984	186.703	185.798	192.428	200.687	200.265	11%
	Μερική	14.006	11.198	14.863	13.350	12.679	14.383	3%
Πελοπόννησος	**Πλήρης**	**169.630**	**175.315**	**179.399**	**188.528**	**193.884**	**199.489**	**18%**
	Μερική	**19.036**	**17.922**	**16.888**	**16.451**	**14.301**	**11.942**	**-37%**
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	159.975	164.851	158.394	164.427	170.157	176.667	10%
	Μερική	13.106	16.156	19.977	23.543	21.093	17.501	34%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	117.501	126.101	122.595	120.470	119.637	121.418	3%
	Μερική	6.324	6.238	7.191	7.252	11.933	11.555	83%
Ήπειρος	Πλήρης	96.618	98.203	98.147	98.171	103.919	105.495	9%
	Μερική	7.328	7.069	8.392	6.464	5.015	7.253	-1%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	75.142	74.739	73.448	76.167	78.647	79.978	6%
	Μερική	7.328	6.504	7.645	8.358	7.601	7.107	-3%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	67.172	69.862	71.461	68.465	75.192	74.137	10%
	Μερική	3.941	3.122	4.310	4.721	3.060	3.050	-23%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	59.140	61.889	64.290	64.933	67.009	70.071	18%
	Μερική	3.123	3.077	3.078	4.441	3.941	4.746	52%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.200.573**	**3.267.448**	**3.310.502**	**3.383.425**	**3.475.509**	**3.550.414**	**11%**
	Μερική	**335.667**	**343.244**	**363.057**	**369.249**	**352.512**	**360.616**	**7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης ενώ στην μερική η εικόνα είναι μικτή. Για την πλήρη απασχόληση οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+24%, από 193 χιλ. το 2014 σε 239 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+18%, από 59 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+18%, από 170 χιλ. το 2014 σε 199 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 515 χιλ. το 2014 σε 576 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+11%, από 198 χιλ. το 2014 σε 220 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10%, από 67 χιλ. το 2014 σε 74 χιλ. το 2019). Για την μερική απασχόληση πτώση καταγράφεται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-37%, από 19 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-28%, από 20 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-23%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-6%, από 36 χιλ.

το 2014 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (-1%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα αύξηση σημειώνεται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3%, από 14 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Αττικής (+6%, από 143 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 15 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 13 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+37%, από 49 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+52%, από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+83%, από 6 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019).

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

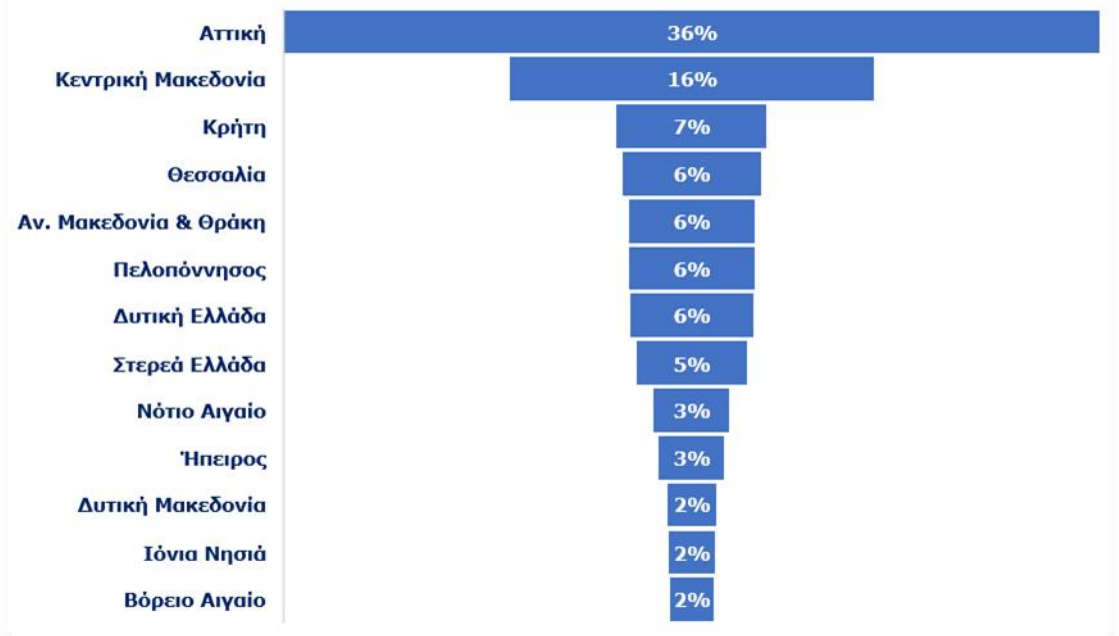

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

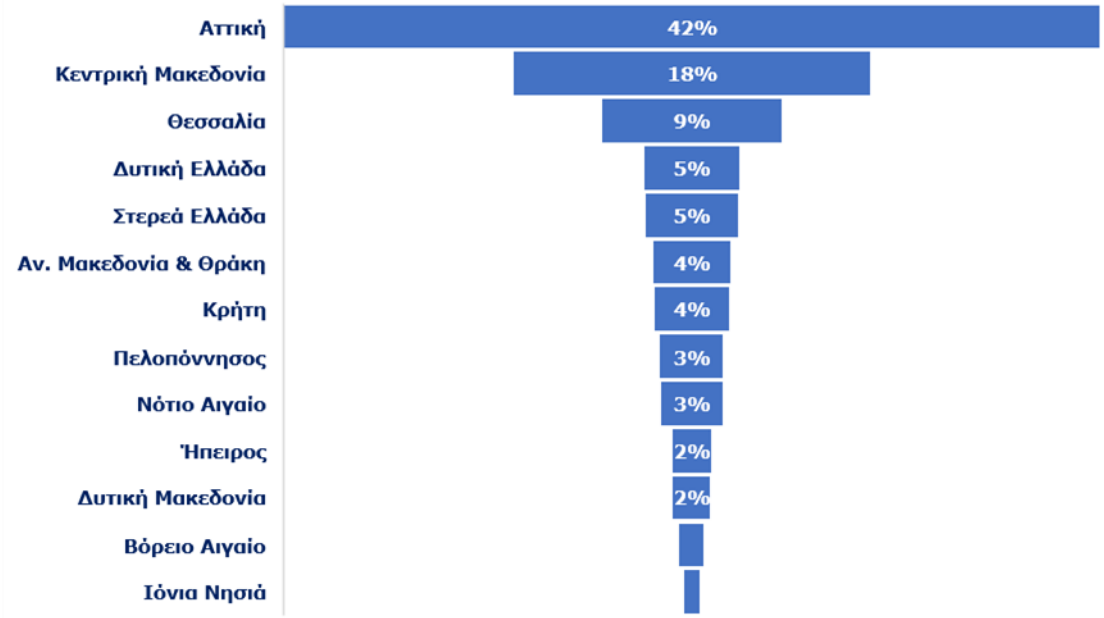

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +18% (από 170 χιλ. το 2014 σε 199 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής μείωση κατά -37% (από 19 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +16% (από 156 χιλ. το 2014 σε 180 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής μείωση κατά -36% (από 17 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +34% (από 11 χιλ. το 2014 σε 15 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -52% (από 2 χιλ. το 2014 σε 982 απασχολούμενους το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +58% (από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -24% (από 186 απασχολούμενους το 2014 σε 142 απασχολούμενους το 2019).

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	155.561	160.313	164.501	170.138	178.062	179.817	16%
	Μερική	16.825	15.398	14.629	14.382	12.634	10.818	-36%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	10.851	12.036	11.400	13.692	12.019	14.590	34%
	Μερική	2.025	2.402	2.132	1.971	1.481	982	-52%
Καταλύματα	Πλήρης	3.219	2.966	3.498	4.698	3.803	5.082	58%
	Μερική	186	122	127	99	187	142	-24%
Πελοπόννησος	**Πλήρης**	**169.630**	**175.315**	**179.399**	**188.528**	**193.884**	**199.489**	**18%**
	Μερική	**19.036**	**17.922**	**16.888**	**16.451**	**14.301**	**11.942**	**-37%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2014-2019, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 90% το 2014 σε 94% το 2019) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 10% το 2014 σε 6% 2019).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

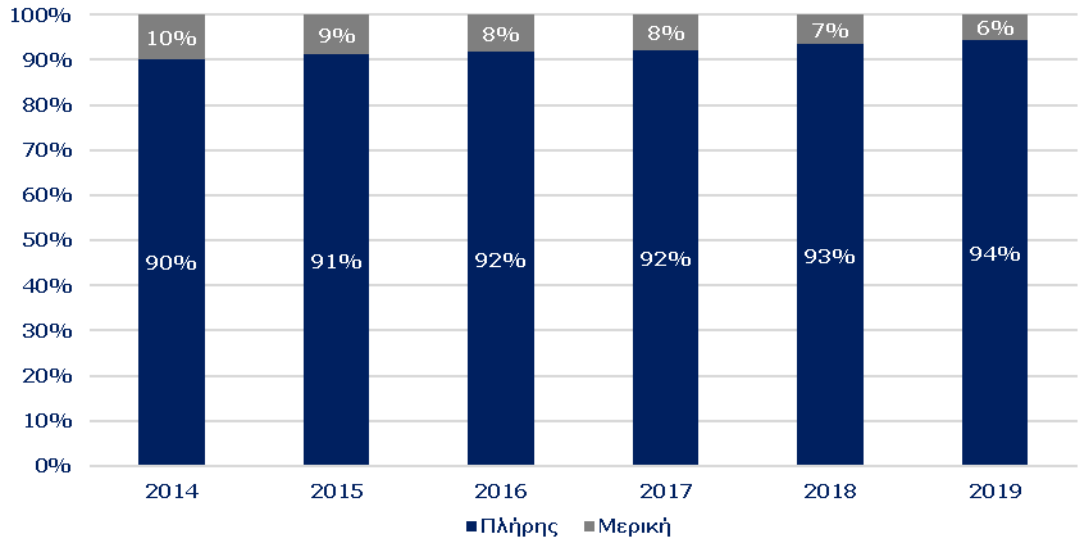

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 84% το 2014 σε 94% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 16% το 2014 σε 6% το 2019).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

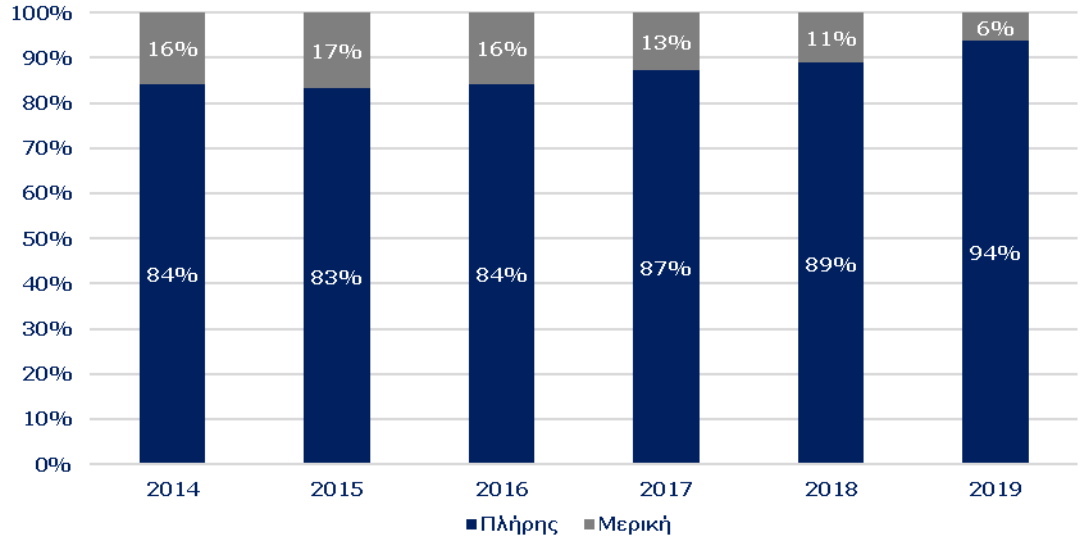

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 95% το 2014 σε 97% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 5% το 2014 σε 3% το 2019).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

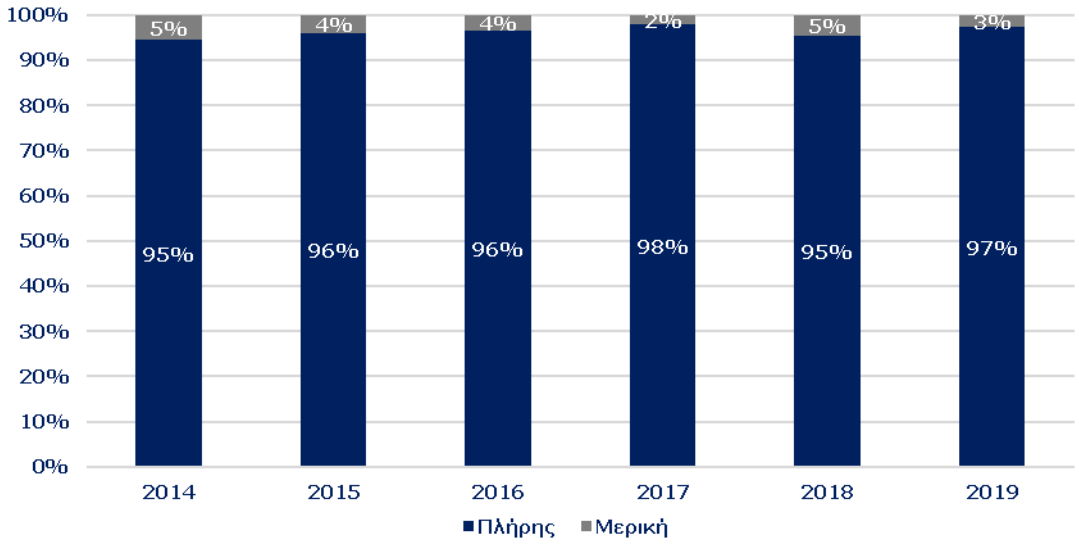

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης και στους λοιπούς κλάδους απ' ότι στα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +11% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	Άνδρες	746.304	747.590	761.640	765.108	787.140	808.049	8%
	Γυναίκες	579.582	588.306	598.612	600.882	591.388	634.317	9%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	328.626	344.547	353.239	366.021	377.751	371.786	13%
	Γυναίκες	234.770	256.209	265.574	259.963	264.299	270.905	15%
Θεσσαλία	Άνδρες	140.217	134.903	135.748	148.107	149.311	150.333	7%
	Γυναίκες	93.284	94.863	96.909	102.807	103.942	102.915	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.389	121.631	126.665	134.634	141.671	143.067	18%
	Γυναίκες	90.826	87.503	93.874	100.170	105.584	109.917	21%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.434	123.993	127.845	135.734	136.061	132.765	8%
	Γυναίκες	77.453	82.198	77.578	81.080	82.120	81.918	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	114.609	115.996	117.700	122.799	125.073	126.742	11%
	Γυναίκες	80.382	81.905	82.961	82.979	88.293	87.906	9%
Πελοπόννησος	**Άνδρες**	**110.137**	**111.743**	**114.954**	**120.559**	**123.358**	**123.344**	**12%**
	Γυναίκες	**78.529**	**81.494**	**81.332**	**84.420**	**84.827**	**88.087**	**12%**
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	107.613	112.313	114.230	116.308	119.852	125.121	16%
	Γυναίκες	65.468	68.694	64.140	71.662	71.398	69.047	5%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	70.761	77.739	78.651	75.746	77.396	77.847	10%
	Γυναίκες	53.064	54.601	51.134	51.976	54.174	55.126	4%
Ήπειρος	Άνδρες	59.650	61.830	62.916	60.845	62.316	64.717	8%
	Γυναίκες	44.297	43.442	43.623	43.790	46.618	48.031	8%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.706	50.592	50.643	51.777	51.742	53.017	5%
	Γυναίκες	31.765	30.651	30.451	32.748	34.506	34.068	7%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	42.757	41.230	42.379	41.352	44.488	44.712	5%
	Γυναίκες	28.356	31.753	33.392	31.834	33.764	32.476	15%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	39.851	42.255	42.688	41.758	42.056	44.827	12%
	Γυναίκες	22.412	22.711	24.681	27.616	28.894	29.989	34%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.056.053**	**2.086.363**	**2.129.297**	**2.180.747**	**2.238.215**	**2.266.326**	**10%**
	Γυναίκες	**1.480.187**	**1.524.330**	**1.544.262**	**1.571.927**	**1.589.806**	**1.644.704**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+18%, από 121 χιλ. το 2014 σε 143 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 329 χιλ. το 2014 σε 372 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 110 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+12%, από 40 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+34%, από 22 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019), Κρήτης (+21%, από 91 χιλ. το 2014 σε 110 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από 28 χιλ. το 2014 σε 32 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από 235 χιλ. το 2014 σε 271 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

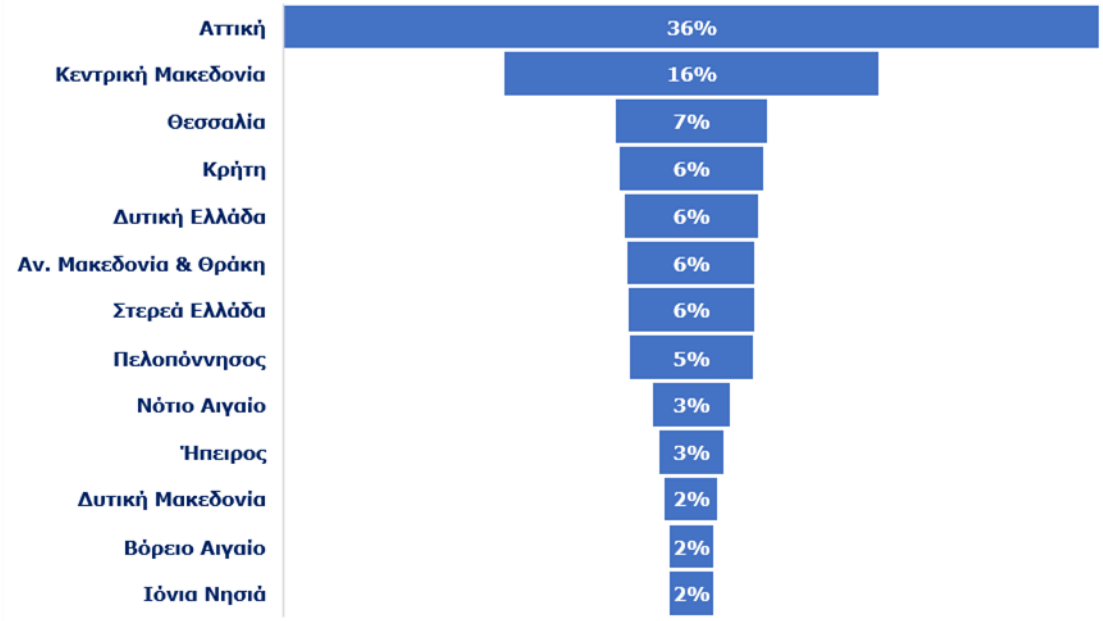

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

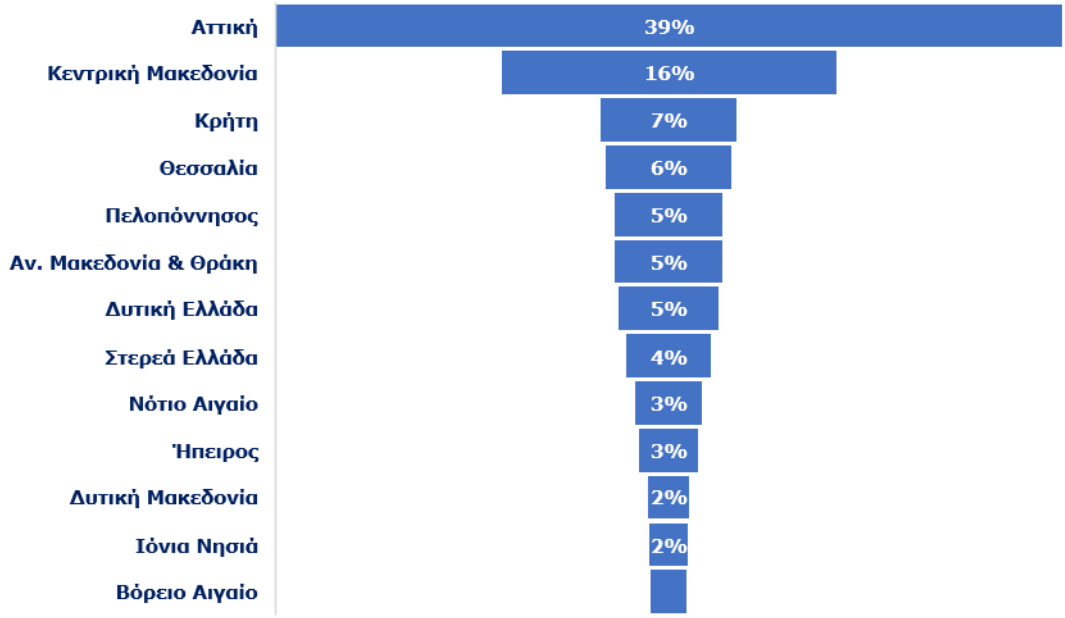

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 110 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +12% (από 79 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 103 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +11% (από 70 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +34% (από 6 χιλ. το 2014 σε 8 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +9% (από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +33% (από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +67% (από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019).

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	102.635	103.623	106.031	108.972	113.756	113.310	10%
	Γυναίκες	69.751	72.088	73.099	75.548	76.940	77.325	11%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	6.156	6.875	6.923	8.679	7.573	8.242	34%
	Γυναίκες	6.720	7.563	6.609	6.984	5.927	7.330	9%
Καταλύματα	Άνδρες	1.346	1.245	2.000	2.909	2.030	1.792	33%
	Γυναίκες	2.059	1.843	1.624	1.888	1.960	3.433	67%
Πελοπόννησος	**Άνδρες**	**110.137**	**111.743**	**114.954**	**120.559**	**123.358**	**123.344**	**12%**
	Γυναίκες	**78.529**	**81.494**	**81.332**	**84.420**	**84.827**	**88.087**	**12%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2014-2019, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 60% το 2014 σε 59% το 2019) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 40% το 2014 σε 41% το 2019).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

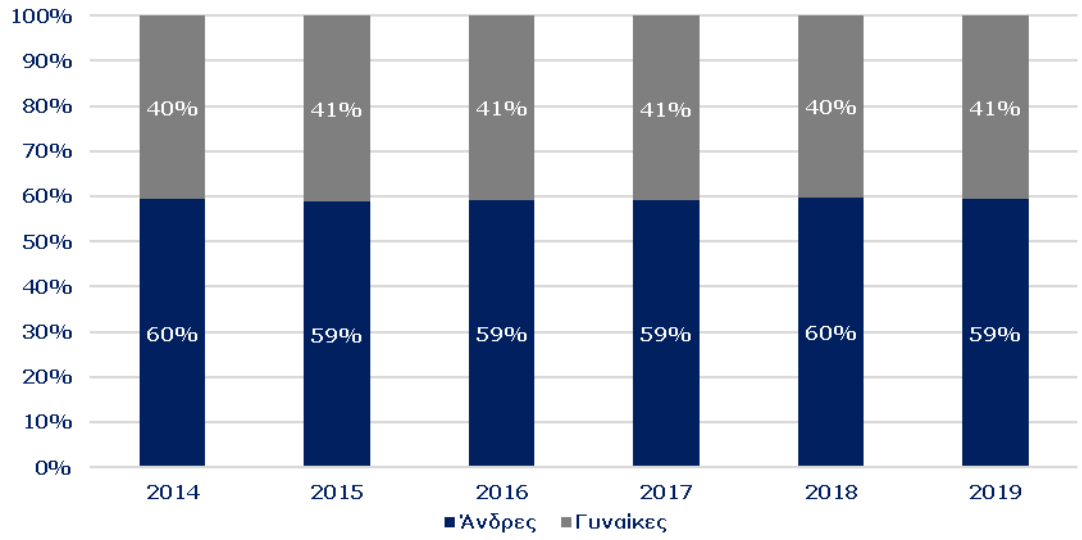

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην εστίαση είναι μικτή, με τα έτη 2016 (Άνδρες 51% και Γυναίκες 49%), 2017 (Άνδρες 55% και Γυναίκες 45%), 2018 (Άνδρες 56% και Γυναίκες 44%) και 2019 (Άνδρες 53% και Γυναίκες 47%) να πλειοψηφούν οι άνδρες ενώ στα έτη 2014 (Άνδρες 48% και Γυναίκες 52%) και 2015 (Άνδρες 48% και Γυναίκες 52%) οι γυναίκες.

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

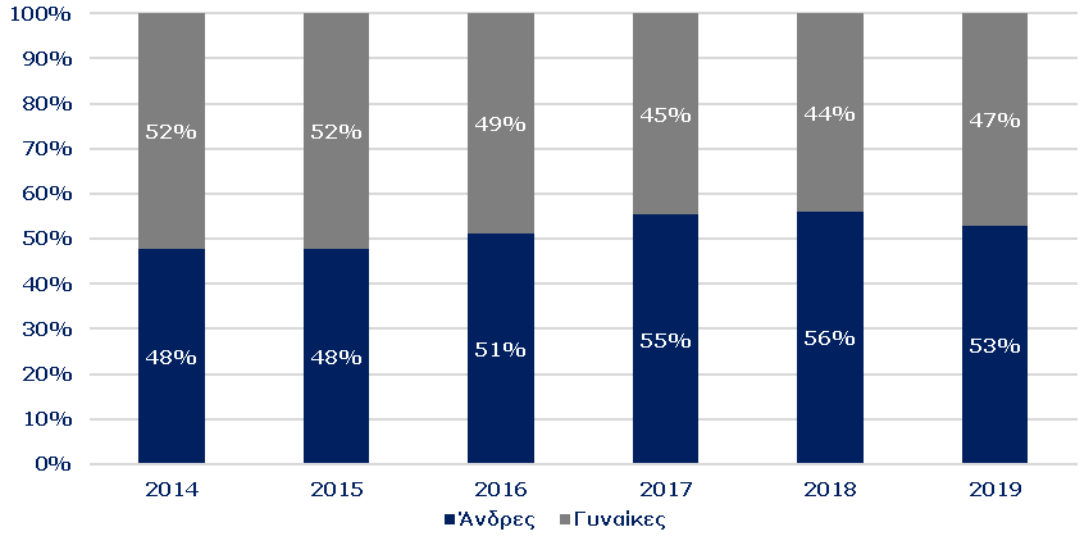

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια εικόνα με την εστίαση παρατηρούμε και στα καταλύματα, με τις γυναίκες απασχολούμενες να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια τα έτη 2014 (Άνδρες 40% και Γυναίκες 60%), 2015 (Άνδρες 40% και Γυναίκες 60%) και 2019 (Άνδρες 34% και Γυναίκες 66%) ενώ αντίθετα οι άνδρες απασχολούμενοι σημειώνουν υψηλότερα μερίδια τα έτη 2016 (Άνδρες 55% και Γυναίκες 45%), 2017 (Άνδρες 61% και Γυναίκες 39%) και 2018 (Άνδρες 51% και Γυναίκες 49%).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

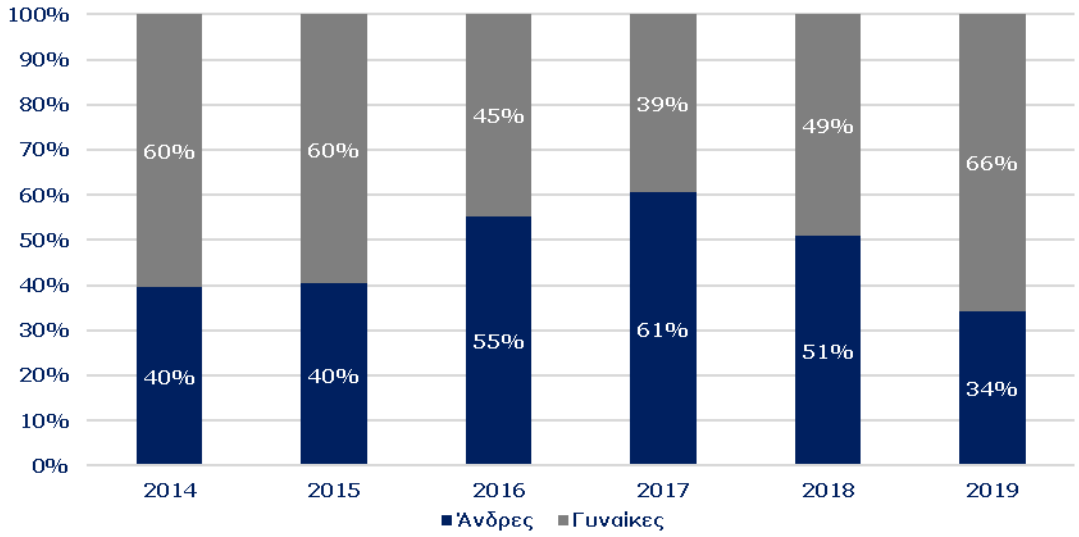

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 808 χιλ. το 2014 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+4%, από 146 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 970 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+35%, από 510 χιλ. το 2014 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, μείωση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-17%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%), Πελοποννήσου (-31%), Νοτίου Αιγαίου (-16%) και Δυτικής Μακεδονίας (-13%), στις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (-8%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%), Νοτίου Αιγαίου (-8%), Ηπείρου (-6%), Δυτικής Μακεδονίας (-21%) και Ιονίων Νήσων (-6%) και στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-8%), Δυτικής Ελλάδας (-6%) και Δυτικής Μακεδονίας (-6%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+33%, από 7 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019), Ηπείρου (+21%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+11%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+15%, από 44 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+13%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+15%, από 66 χιλ. το 2014 σε 76 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+13%, από 17 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 55 χιλ. το 2014 σε 60 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+30%, από 54 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+26%, από 15 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 162 χιλ. το 2014 σε 193 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+46%, από 12 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+41%, από 32 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+41%, από 16 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+40%, από 80 χιλ. το 2014 σε 112 χιλ. το 2019), του Βορείου Αιγαίου (+40%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 158 χιλ. το 2014 σε 218 χιλ. το 2019).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	15-24	52.006	49.544	48.173	49.433	50.602	57.161	10%
	25-34	328.441	324.892	327.740	315.406	308.862	301.567	-8%
	35-44	430.401	435.152	448.226	441.117	442.690	449.035	4%
	45-54	357.506	369.588	373.678	386.461	387.585	416.252	16%
	55+	157.532	156.719	162.434	173.572	188.788	218.351	39%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	21.447	20.242	17.261	22.805	23.834	23.636	10%
	25-34	124.891	128.351	123.893	123.450	126.267	126.150	1%
	35-44	175.691	187.973	197.506	194.959	193.576	187.775	7%
	45-54	161.659	173.447	184.147	189.811	192.759	193.294	20%
	55+	79.709	90.743	96.005	94.959	105.614	111.836	40%
Θεσσαλία	15-24	7.050	7.677	8.188	11.134	9.917	9.373	33%
	25-34	44.092	48.188	46.818	48.322	49.469	50.918	15%
	35-44	72.990	71.309	70.062	72.521	71.057	67.239	-8%
	45-54	63.793	63.656	66.656	70.111	70.960	73.557	15%
	55+	45.576	38.936	40.932	48.826	51.850	52.162	14%
Κρήτη	15-24	10.845	10.256	10.897	11.364	12.130	11.792	9%
	25-34	51.400	48.372	48.725	50.506	51.939	51.598	0%
	35-44	66.248	64.886	69.776	73.806	76.697	76.167	15%
	45-54	54.175	56.043	57.630	62.167	67.298	70.319	30%
	55+	29.546	29.577	33.511	36.960	39.192	43.109	46%
Δυτική Ελλάδα	15-24	8.554	9.704	10.589	10.165	8.360	7.122	-17%
	25-34	42.507	42.399	42.353	44.622	43.195	42.604	0%
	35-44	62.442	63.726	61.397	62.152	61.199	58.683	-6%
	45-54	55.762	55.508	54.367	57.372	58.948	61.730	11%
	55+	31.623	34.855	36.717	42.503	46.479	44.545	41%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	9.647	8.444	7.678	9.312	9.497	9.036	-6%
	25-34	45.489	44.626	42.837	42.718	44.365	44.998	-1%
	35-44	54.697	58.169	58.431	58.107	60.264	59.987	10%
	45-54	52.893	54.984	56.717	58.653	58.977	58.758	11%
	55+	32.265	31.678	34.998	36.988	40.262	41.869	30%
Πελοπόννησος	**15-24**	**7.059**	**6.318**	**4.366**	**5.922**	**4.779**	**4.861**	**-31%**
	25-34	**35.504**	**34.438**	**34.377**	**37.861**	**38.100**	**36.827**	**4%**
	35-44	**54.016**	**54.864**	**55.943**	**58.524**	**57.419**	**57.402**	**6%**
	45-54	**56.085**	**58.126**	**58.962**	**59.641**	**61.724**	**64.851**	**16%**
	55+	**36.002**	**39.491**	**42.639**	**43.030**	**46.164**	**47.490**	**32%**
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.077	7.587	7.930	8.098	5.955	7.082	0%
	25-34	36.565	39.369	38.192	38.601	38.874	37.929	4%
	35-44	53.096	54.978	52.666	55.290	56.333	57.861	9%
	45-54	49.330	50.973	51.802	53.896	57.187	56.595	15%
	55+	27.013	28.100	27.780	32.086	32.901	34.701	28%
Νότιο Αιγαίο	15-24	8.884	7.919	8.891	8.240	8.398	7.445	-16%
	25-34	32.999	37.132	30.199	29.333	30.545	30.316	-8%
	35-44	35.297	40.028	38.812	37.527	36.737	37.849	7%
	45-54	30.554	29.600	31.038	32.815	33.457	34.697	14%
	55+	16.092	17.661	20.847	19.807	22.434	22.665	41%
Ήπειρος	15-24	2.441	2.469	2.602	2.470	3.455	2.963	21%
	25-34	21.085	21.079	20.679	19.329	19.360	19.796	-6%
	35-44	32.577	32.804	31.633	31.650	33.561	34.789	7%
	45-54	28.795	30.086	31.182	31.869	31.977	32.437	13%
	55+	19.049	18.833	20.444	19.316	20.581	22.764	20%
Δυτική Μακεδονία	15-24	3.132	4.145	4.147	3.487	2.452	2.727	-13%
	25-34	15.353	14.190	13.669	14.802	13.807	12.196	-21%
	35-44	27.103	25.668	24.750	23.422	24.951	25.596	-6%
	45-54	25.381	24.827	25.532	26.528	28.697	29.727	17%
	55+	11.501	12.414	12.995	16.285	16.342	16.838	46%
Ιόνια Νησιά	15-24	3.566	2.504	3.514	3.204	3.564	3.971	11%
	25-34	14.089	14.175	15.885	14.171	13.347	13.302	-6%
	35-44	20.036	20.636	21.471	20.442	20.998	21.066	5%
	45-54	19.207	21.158	20.327	19.939	22.154	22.465	17%
	55+	14.215	14.510	14.574	15.430	18.189	16.383	15%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.891	3.296	3.583	2.533	2.896	4.246	9%
	25-34	16.030	17.602	16.180	16.080	16.374	18.107	13%
	35-44	17.439	17.419	18.083	17.985	18.317	19.772	13%
	45-54	14.959	16.039	18.147	19.012	18.399	18.812	26%
	55+	9.944	10.610	11.376	13.763	14.963	13.879	40%
Ελλάδα	**15-24**	**145.598**	**140.105**	**137.817**	**148.168**	**145.838**	**151.415**	**4%**
	25-34	**808.445**	**814.814**	**801.547**	**795.202**	**794.503**	**786.309**	**-3%**
	35-44	**1.102.033**	**1.127.613**	**1.148.755**	**1.147.503**	**1.153.798**	**1.153.220**	**5%**
	45-54	**970.098**	**1.004.035**	**1.030.186**	**1.068.275**	**1.090.122**	**1.133.493**	**17%**
	55+	**510.066**	**524.125**	**555.254**	**593.526**	**643.759**	**686.593**	**35%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών (29%) και 45-54 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (20%), 55+ ετών (18%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2019

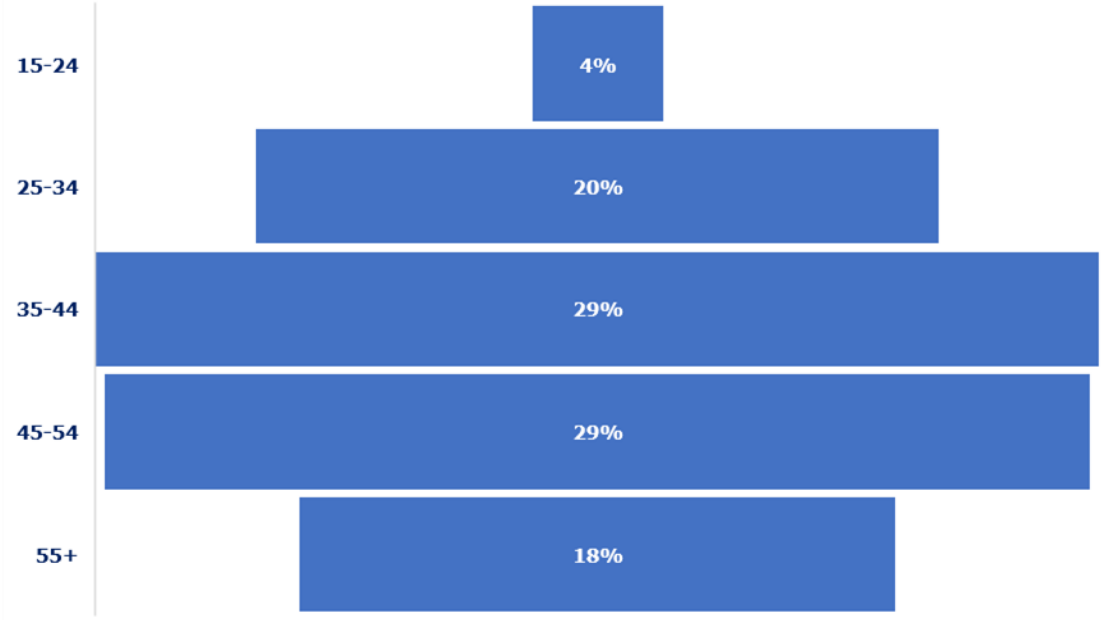

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-31%, από 7 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικίες: 25-34 ετών (+4%, από 36 χιλ. το 2014 σε 37 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+6%, από 54 χιλ. το 2014 σε 57 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+16%, από 56 χιλ. το 2014 σε 65 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+32%, από 36 χιλ. το 2014 σε 47 χιλ. το 2019). Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι παρόμοια με την συνολική, 15-24 ετών (-46%, από 5 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+4%, από 30 χιλ. το 2014 σε 31 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+4%, από 50 χιλ. το 2014 σε 52 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+14%, από 53 χιλ. το 2014 σε 60 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+29%, από 34 χιλ. το 2014 σε 44 χιλ. το 2019). Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-2%, από 5 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (+12%, από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+26%, από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+35%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+71%, από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2014-2019, 15-24 ετών (+47%, από 304 απασχολούμενους το 2014 σε 448 απασχολούμενους το 2019), 25-34 ετών (+17%, από 860 απασχολούμενους το 2014 σε 1 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+42%, από 909 απασχολούμενους το 2014 σε 1 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+41%, από 986 απασχολούμενους το 2014 σε 1 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+213%, από 346 απασχολούμενους το 2014 σε 1 χιλ. το 2019).

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	15-24	5.470	4.765	3.045	4.220	3.728	2.968	-46%
	25-34	30.054	29.117	29.945	31.936	33.627	31.335	4%
	35-44	49.912	49.806	51.038	52.542	51.464	52.101	4%
	45-54	52.640	54.594	54.662	55.443	57.911	60.132	14%
	55+	34.309	37.428	40.441	40.378	43.965	44.099	29%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	1.285	1.406	1.228	1.511	820	1.446	12%
	25-34	4.590	4.281	3.670	4.442	3.639	4.484	-2%
	35-44	3.195	4.285	3.808	4.747	4.382	4.010	26%
	45-54	2.458	2.826	3.180	2.968	2.883	3.324	35%
	55+	1.348	1.641	1.647	1.995	1.776	2.308	71%
Καταλύματα	15-24	304	147	94	191	230	448	47%
	25-34	860	1.040	762	1.483	835	1.009	17%
	35-44	909	773	1.097	1.235	1.573	1.290	42%
	45-54	986	706	1.120	1.230	930	1.395	41%
	55+	346	422	552	657	422	1.083	213%
Πελοπόννησος	**15-24**	**7.059**	**6.318**	**4.366**	**5.922**	**4.779**	**4.861**	**-31%**
	25-34	**35.504**	**34.438**	**34.377**	**37.861**	**38.100**	**36.827**	**4%**
	35-44	**54.016**	**54.864**	**55.943**	**58.524**	**57.419**	**57.402**	**6%**
	45-54	**56.085**	**58.126**	**58.962**	**59.641**	**61.724**	**64.851**	**16%**
	55+	**36.002**	**39.491**	**42.639**	**43.030**	**46.164**	**47.490**	**32%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται κατά σειρά στις ηλικίες 45-54 ετών (από 31% το 2014 σε 32% το 2019), 35-44 ετών (από 29% το 2014 σε 27% το 2019), 55+ ετών (από 20% το 2014 σε 23% το 2019) και 25-34 ετών (από 17% το 2014 σε 16% το 2019). Μικρότερα είναι τα μερίδια που καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 3% το 2014 σε 2% το 2019).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

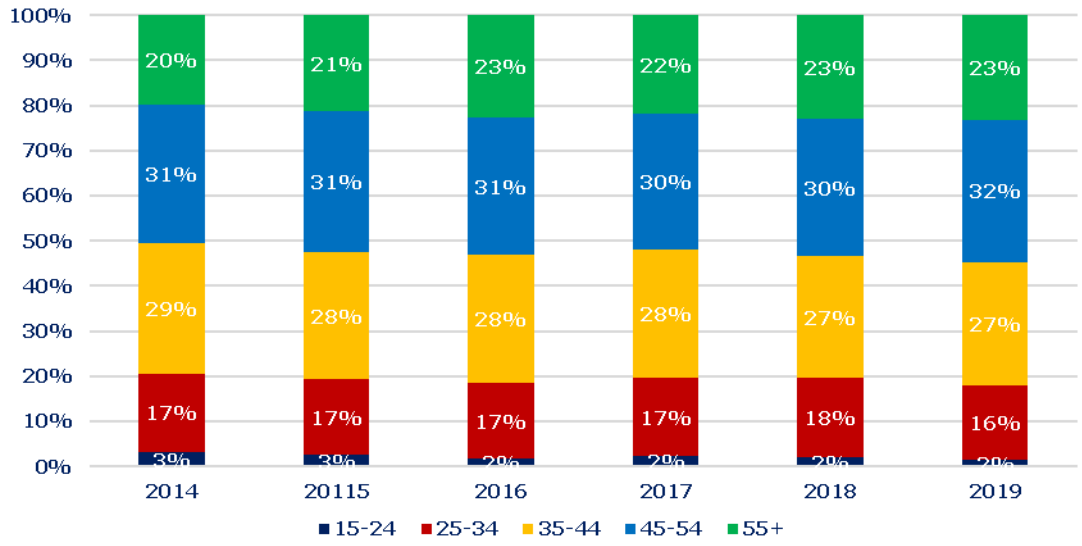

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 36% το 2014 σε 29% το 2019), 35-44 ετών (από 25% το 2014 σε 26% το 2019) και 45-54 ετών (από 19% το 2014 σε 21% το 2019). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 10% το 2014 σε 9% το 2019) και 55+ ετών (από 10% το 2014 σε 15% το 2019).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

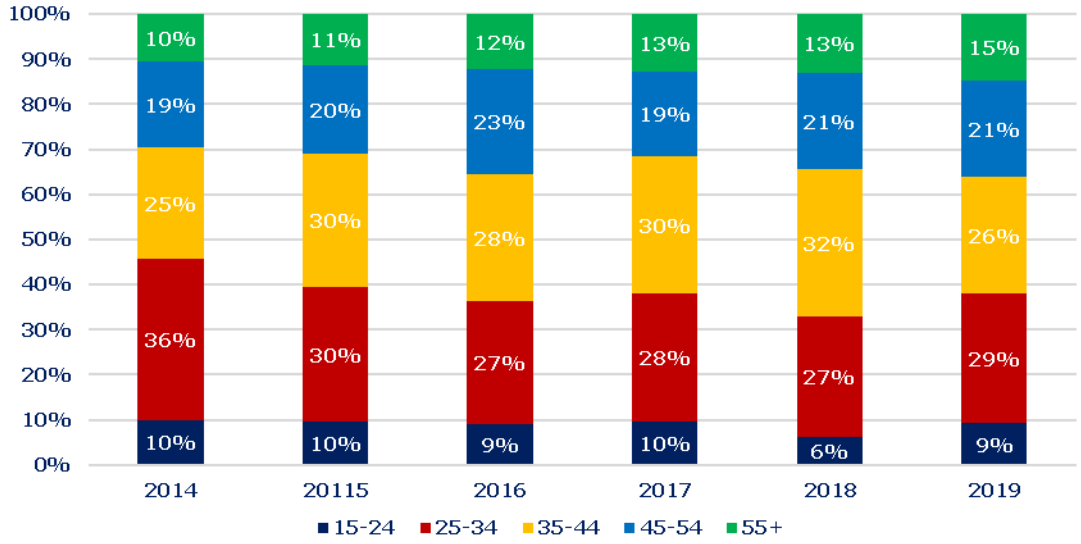

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 29% το 2014 σε 27% το 2019), 35-44 ετών (από 27% το 2014 σε 25% το 2019), 55+ ετών (από 10% το 2014 σε 21% το 2019) και 25-34 ετών (από 25% το 2014 σε 19% το 2019). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών (από 9% το 2014 σε 9% το 2019). Η μείωση στα μερίδια που παρατηρείται στις επιμέρους ηλικιακές ομάδες οφείλεται σε μικρότερους ρυθμούς αύξησης και όχι σε μείωση των απασχολούμενων.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

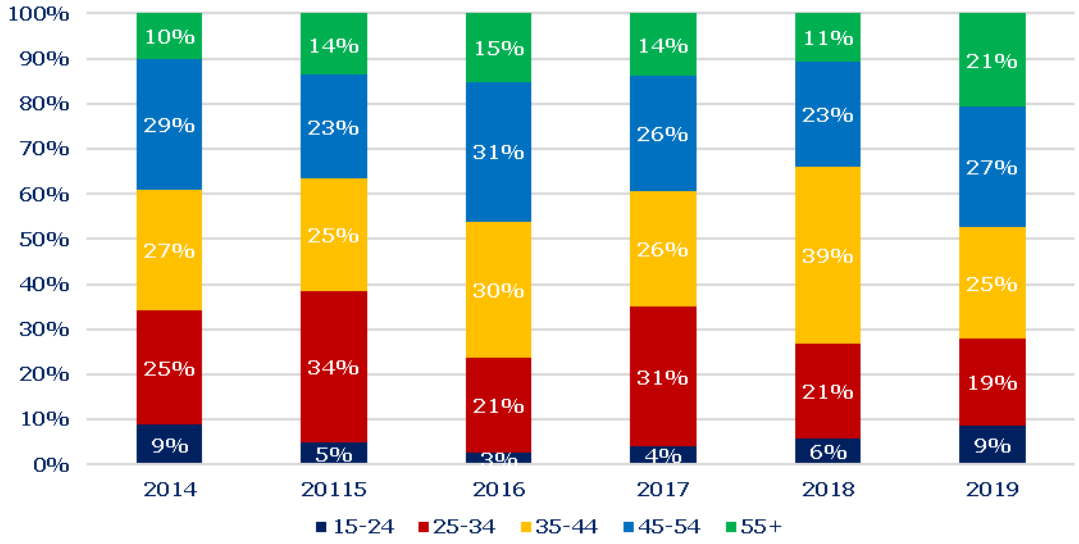

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου τα καταλύματα και η εστίαση προσφέρουν μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -36% (από 1.274 χιλ. το 2014 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-50%, από 67 χιλ. το 2014 σε 33 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-50%, από 58 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-44%, από 19 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), Ηπείρου (-42%, από 38 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019), Αττικής (-41%, από 499 χιλ. το 2014 σε 294 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-36%, από 63 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 62 χιλ. το 2014 σε 41 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-32%, από 31 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (-31%, από 227 χιλ. το 2014 σε 157 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 31 χιλ. το 2014 σε 28 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-11%, από 18 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-16%, από 81 χιλ. το 2014 σε 68 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (-28%, από 79 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2019, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (12%), Ιονίων Νήσων (12%) και Πελοποννήσου (12%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (25%), Δυτικής Ελλάδας (24%) και Κεντρικής Μακεδονίας (20%).

Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019					
	2014		2019		
Περιφέρεια	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	%Δ των ανέργων 2014-2019
Αττική	499	27%	294	17%	-41%
Κεντρική Μακεδονία	227	29%	157	20%	-31%
Δυτική Ελλάδα	81	29%	68	24%	-16%
Θεσσαλία	79	25%	58	19%	-28%
Στερεά Ελλάδα	63	27%	40	17%	-36%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62	24%	41	16%	-34%
Κρήτη	67	24%	33	12%	-50%
Πελοπόννησος	**58**	**23%**	**29**	**12%**	**-50%**
Δυτική Μακεδονία	31	28%	28	25%	-10%
Ήπειρος	38	27%	22	16%	-42%
Νότιο Αιγαίο	31	20%	21	14%	-32%
Βόρειο Αιγαίο	18	22%	16	18%	-11%
Ιόνια Νησιά	19	21%	11	12%	-44%
Σύνολο	**1.274**	**26%**	**819**	**17%**	**-36%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

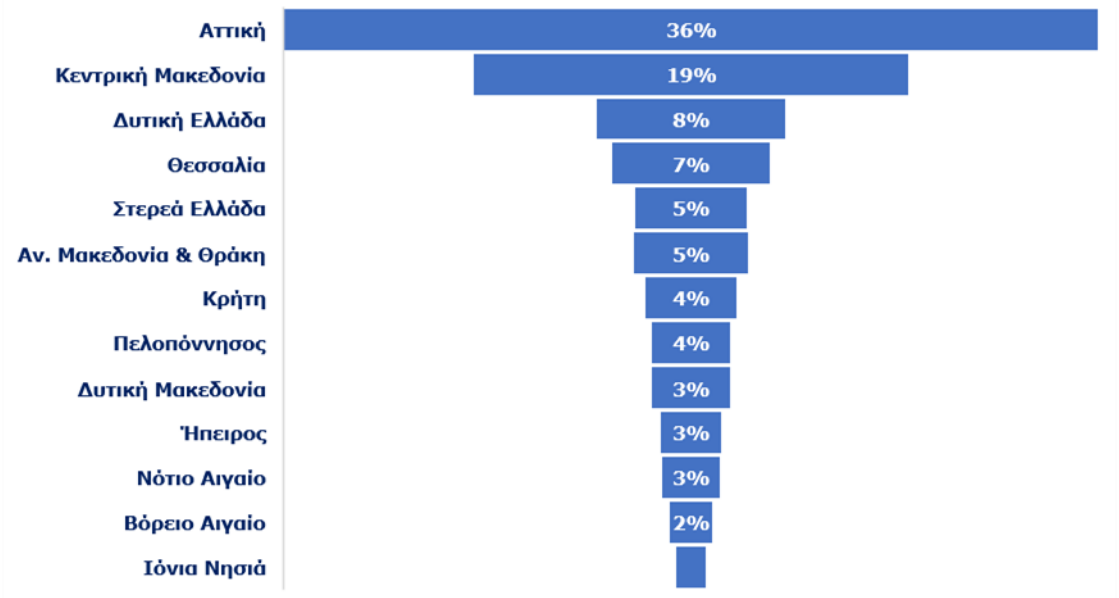

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφει το 4% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 μείωση κατά -50% (από 58 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2019 το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας, μαζί με τις Περιφέρειες Κρήτης και Ιονίων Νήσων, ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (12% έναντι 23% το 2014) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2019

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[4] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	220	394	534	802	204	2.154
	Δωμάτια	31.949	34.893	20.532	20.941	3.197	111.512
	Κλίνες	66.412	70.705	40.151	40.130	6.283	223.681
Κρήτη	Μονάδες	128	330	392	589	180	1.619
	Δωμάτια	23.027	31.936	17.395	19.461	4.548	96.367
	Κλίνες	48.061	63.189	32.838	34.899	8.612	187.599
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	62	157	251	437	73	980
	Δωμάτια	9.156	13.133	14.076	13.624	1.456	51.445
	Κλίνες	18.924	25.890	27.658	26.090	2.843	101.405
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	55	130	282	332	376	1.175
	Δωμάτια	9.307	10.332	10.079	8.638	7.865	46.221
	Κλίνες	19.497	20.710	20.367	17.047	15.415	93.036
Αττική	Μονάδες	38	127	157	241	112	675
	Δωμάτια	6.594	9.962	7.063	7.327	2.181	33.127
	Κλίνες	12.640	19.238	13.118	13.518	4.385	62.899
Πελοπόννησος	**Μονάδες**	**29**	**134**	**238**	**218**	**66**	**685**
	Δωμάτια	**2.949**	**4.746**	**6.406**	**4.902**	**850**	**19.853**
	Κλίνες	**6.287**	**9.403**	**12.733**	**9.311**	**1.650**	**39.384**
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	47	157	249	62	523
	Δωμάτια	685	3.008	4.982	5.622	1.088	15.385
	Κλίνες	1.511	5.933	9.460	10.630	2.046	29.580
Θεσσαλία	Μονάδες	29	116	141	195	74	555
	Δωμάτια	1.487	3.582	3.983	4.350	1.351	14.753
	Κλίνες	3.038	7.187	7.865	8.352	2.751	29.193
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	31	115	156	72	386
	Δωμάτια	1.185	2.038	3.577	3.361	1.100	11.261
	Κλίνες	2.463	4.191	7.045	6.521	2.144	22.364
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	8	35	134	170	40	387
	Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937	614	12.006
	Κλίνες	1.909	3.515	9.029	7.386	1.167	23.006
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	4	44	105	97	24	274
	Δωμάτια	1.461	2.604	3.188	2.426	295	9.974
	Κλίνες	3.127	5.183	6.036	4.639	578	19.563
Ήπειρος	Μονάδες	14	103	165	128	23	433
	Δωμάτια	1.052	2.096	3.237	2.189	373	8.947
	Κλίνες	2.184	4.435	6.564	4.261	727	18.171
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	16	58	37	11	125
	Δωμάτια	61	373	1.439	732	233	2.838
	Κλίνες	137	807	3.157	1.582	783	6.466
Σύνολο	**Μονάδες**	**610**	**1.664**	**2.729**	**3.651**	**1.317**	**9.971**
	Δωμάτια	**89.852**	**120.542**	**100.634**	**97.510**	**25.151**	**433.689**
	Κλίνες	**186.190**	**240.386**	**196.021**	**184.366**	**49.384**	**856.347**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[4] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 9.971 ξενοδοχειακές μονάδες με 433.689 δωμάτια και 856.347 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.603 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (37%) και 3* (27%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2019

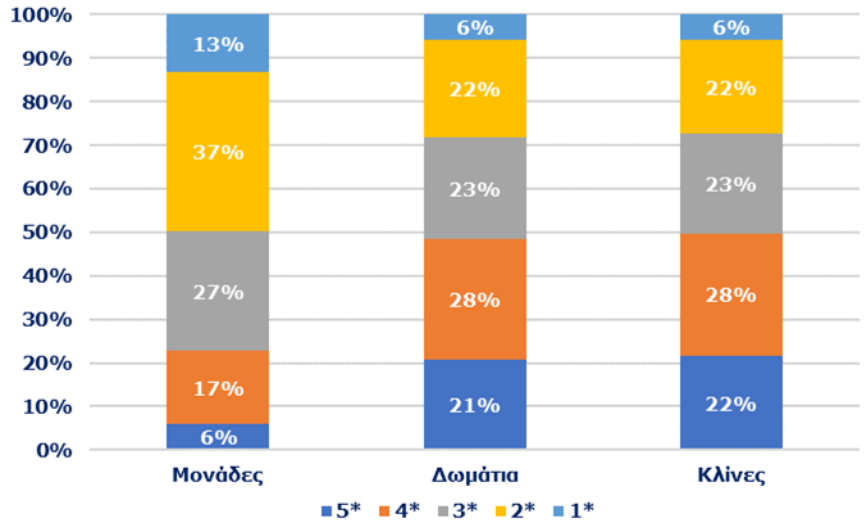

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2019 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019

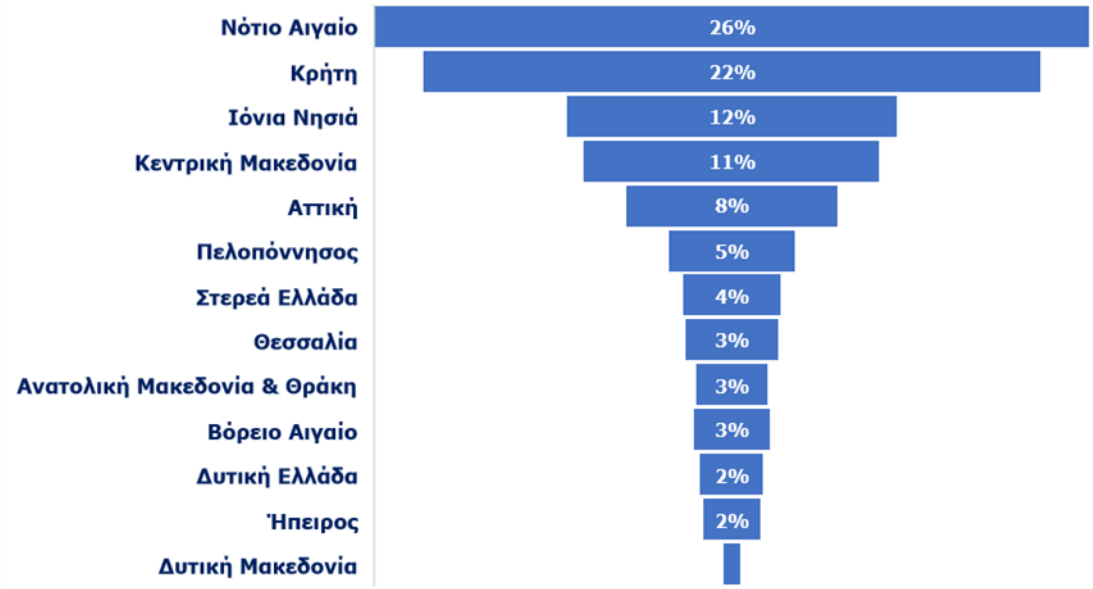

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+76%), 4* (+18%) και 3* (+8%) και μείωση στα 2* (-20%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

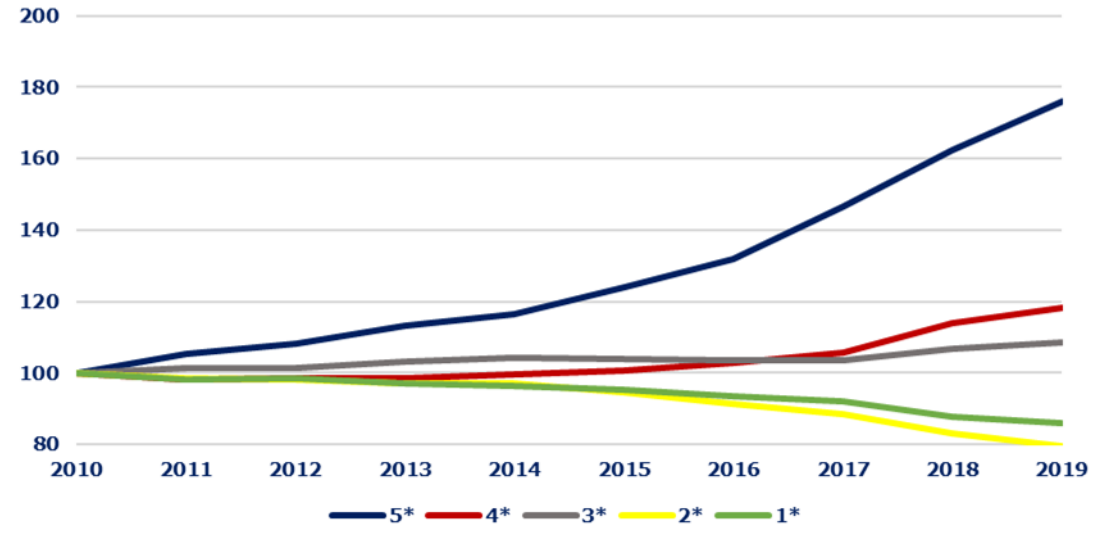

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2019 το 7% των μονάδων, το 5% των δωματίων και το 5% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 685 μονάδες με 19.853 δωμάτια και 39.384 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2019							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Αργολίδας	Μονάδες	7	28	36	54	21	**146**
	Δωμάτια	758	1.724	1.574	1.258	235	**5.549**
	Κλίνες	1.527	3.303	3.196	2.448	452	**10.926**
Μεσσηνίας	Μονάδες	9	20	47	66	16	**158**
	Δωμάτια	1.156	1.199	1.249	1.451	234	**5.289**
	Κλίνες	2.759	2.422	2.337	2.765	446	**10.729**
Κορινθίας	Μονάδες	3	12	38	33	11	**97**
	Δωμάτια	745	680	1.338	854	136	**3.753**
	Κλίνες	1.438	1.284	2.734	1.618	267	**7.341**
Λακωνίας	Μονάδες	7	48	76	35	8	**174**
	Δωμάτια	258	825	1.552	723	91	**3.449**
	Κλίνες	497	1.695	3.063	1.348	194	**6.797**
Αρκαδίας	Μονάδες	3	26	41	30	10	**110**
	Δωμάτια	32	318	693	616	154	**1.813**
	Κλίνες	66	699	1.403	1.132	291	**3.591**
Σύνολο	**Μονάδες**	**29**	**134**	**238**	**218**	**66**	**685**
	Δωμάτια	**2.949**	**4.746**	**6.406**	**4.902**	**850**	**19.853**
	Κλίνες	**6.287**	**9.403**	**12.733**	**9.311**	**1.650**	**39.384**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 3* (35%), 2* (32%) και 4* (20%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%) και 1* (10%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι ελαφρώς πιο ισοκατανεμημένη με εξαίρεση τα 1*, 5* (15%), 4* (24%), 3* (32%), 2* (25%) και 1* (4%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (16%), 4* (24%), 3* (32%), 2* (24%) και 1* (4%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019

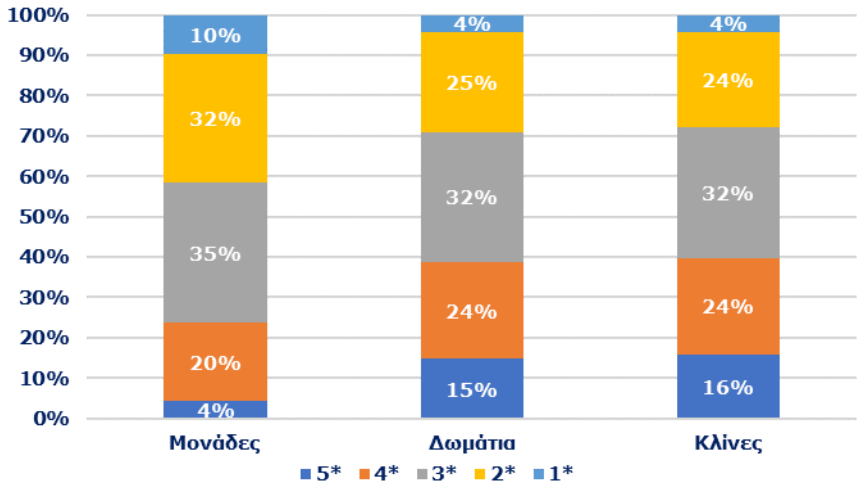

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αργολίδας αντιπροσωπεύει το 28% των δωματίων της Περιφέρειας με 146 μονάδες, 5.549 δωμάτια και 10.926 κλίνες,
- Η Ενότητα Μεσσηνίας διαθέτει το 27% του δυναμικού της Περιφέρειας με 158 μονάδες, 5.289 δωμάτια και 10.729 κλίνες,
- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 19% του δυναμικού της Περιφέρειας με 97 μονάδες, 3.753 δωμάτια και 7.341 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας διαθέτει το 17% του δυναμικού της Περιφέρειας με 174 μονάδες, 3.449 δωμάτια και 6.797 κλίνες και
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 110 μονάδες, 1.813 δωμάτια και 3.591 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

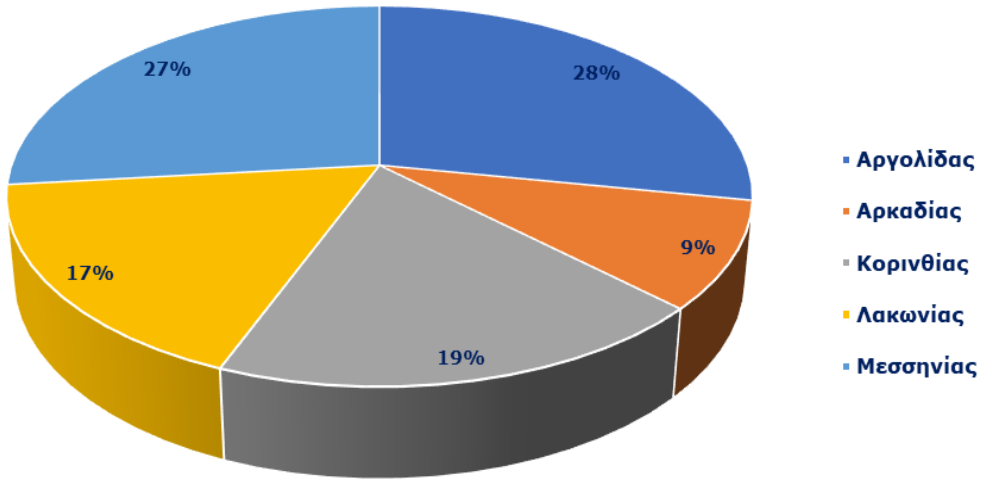

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+25%), 4* (+44%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-27%) και 1* (-13%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (2010=100), 2010-2019

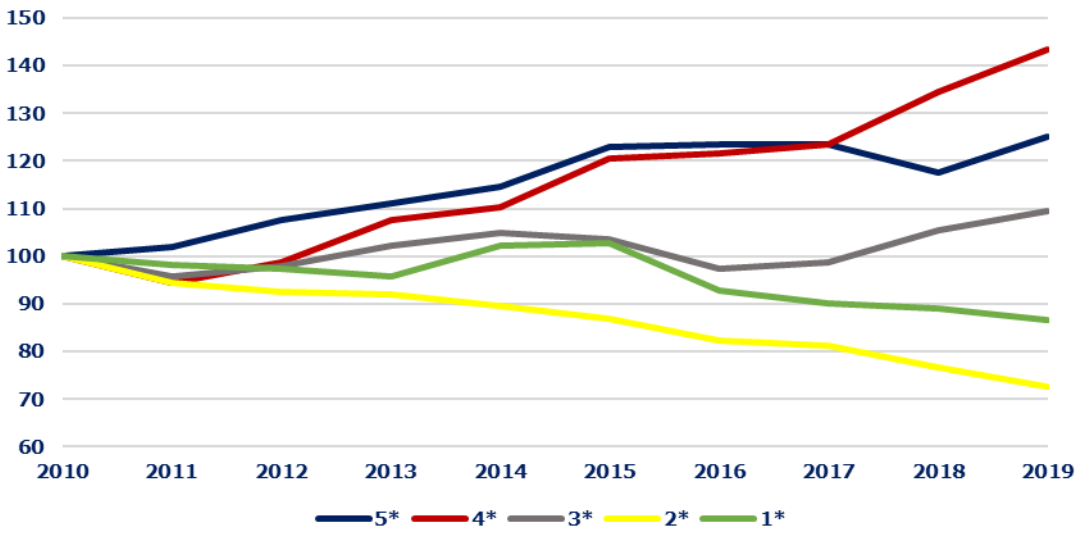

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	**Μονάδες**	**66**	**411**	**608**	**196**	**1.281**
	Δωμάτια	**508**	**2.814**	**3.518**	**939**	**7.779**
	Κλίνες	**1.336**	**6.878**	**8.494**	**2.267**	**18.975**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	**Μονάδες**	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
	Δωμάτια	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

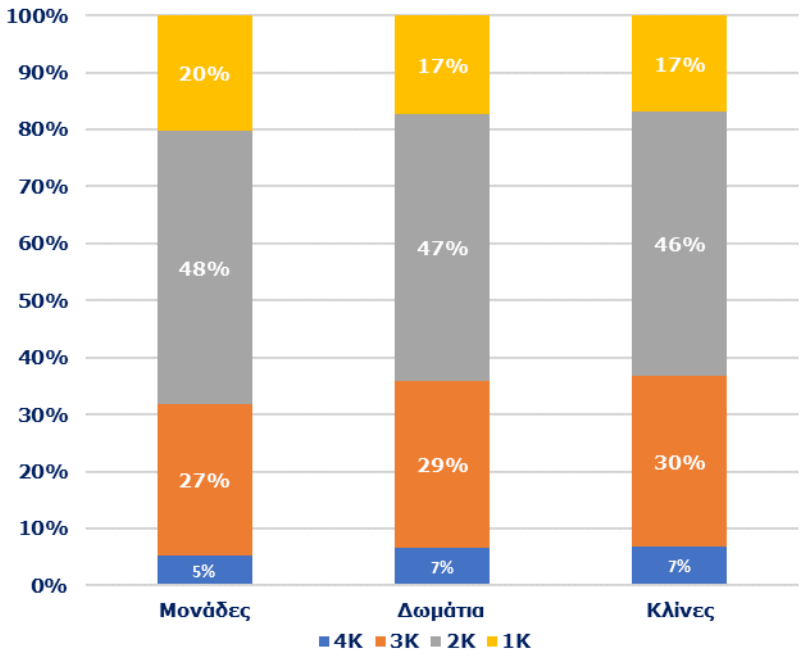

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

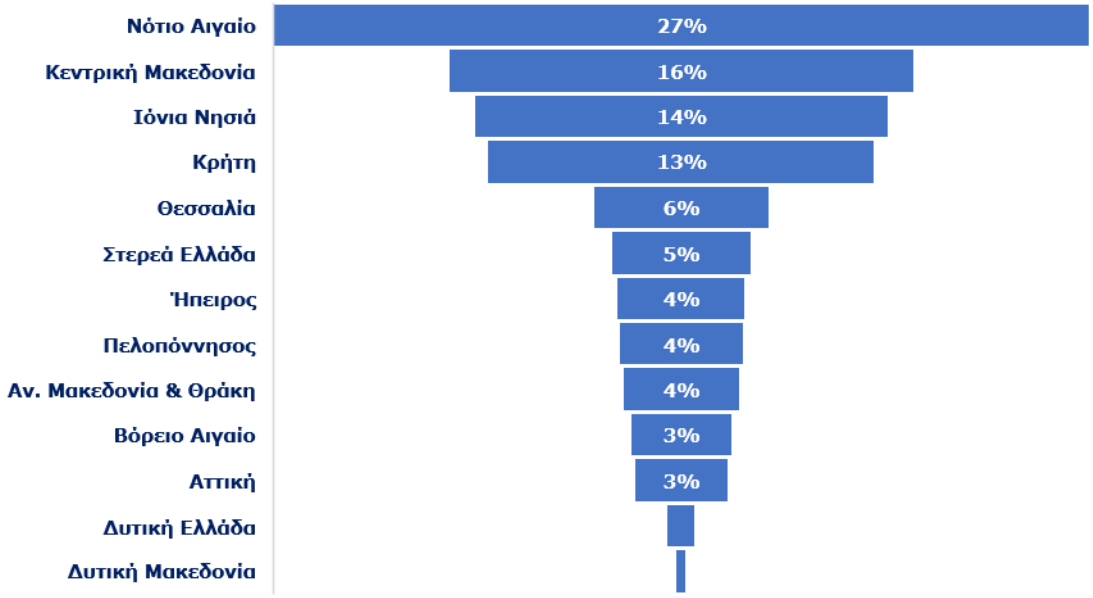

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2019 το 5% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.281 μονάδες με 7.779 δωμάτια και 18.975 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Μεσσηνίας	Μονάδες	9	80	205	126	**420**
	Δωμάτια	60	460	1.071	582	**2.173**
	Κλίνες	166	1.214	2.849	1.433	**5.662**
Αργολίδας	Μονάδες	28	141	120	10	**299**
	Δωμάτια	197	1.091	828	58	**2.174**
	Κλίνες	505	2.602	1.792	134	**5.033**
Λακωνίας	Μονάδες	15	111	109	26	**261**
	Δωμάτια	154	750	688	132	**1.724**
	Κλίνες	400	1.787	1.673	283	**4.143**
Αρκαδίας	Μονάδες	5	48	131	29	**213**
	Δωμάτια	31	310	741	131	**1.213**
	Κλίνες	71	776	1.714	319	**2.880**
Κορίνθου	Μονάδες	9	31	43	5	**88**
	Δωμάτια	66	203	190	36	**495**
	Κλίνες	194	499	466	98	**1.257**
Σύνολο	**Μονάδες**	**66**	**411**	**608**	**196**	**1.281**
	Δωμάτια	**508**	**2.814**	**3.518**	**939**	**7.779**
	Κλίνες	**1.336**	**6.878**	**8.494**	**2.267**	**18.975**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (47%) και 3Κ (32%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%) και 1Κ (15%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (36%), 2Κ (45%) και 1Κ (12%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (36%), 2Κ (45%) και 1Κ (12%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019

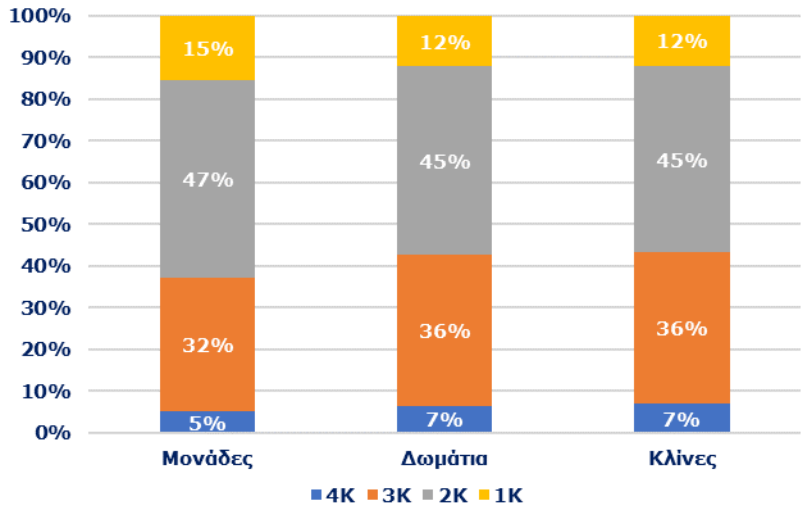

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 420 μονάδες, 2.173 δωμάτια και 5.662 κλίνες,
- Η Ενότητα Αργολίδας διαθέτει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 299 μονάδες, 2.174 δωμάτια και 5.033 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 261 μονάδες, 1.724 δωμάτια και 4.143 κλίνες,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 16% του δυναμικού της Περιφέρειας με 213 μονάδες, 1.213 δωμάτια και 2.880 κλίνες και
- Η Ενότητα Κορίνθου διαθέτει το 6% του δυναμικού με 88 μονάδες, 495 δωμάτια και 1.257 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

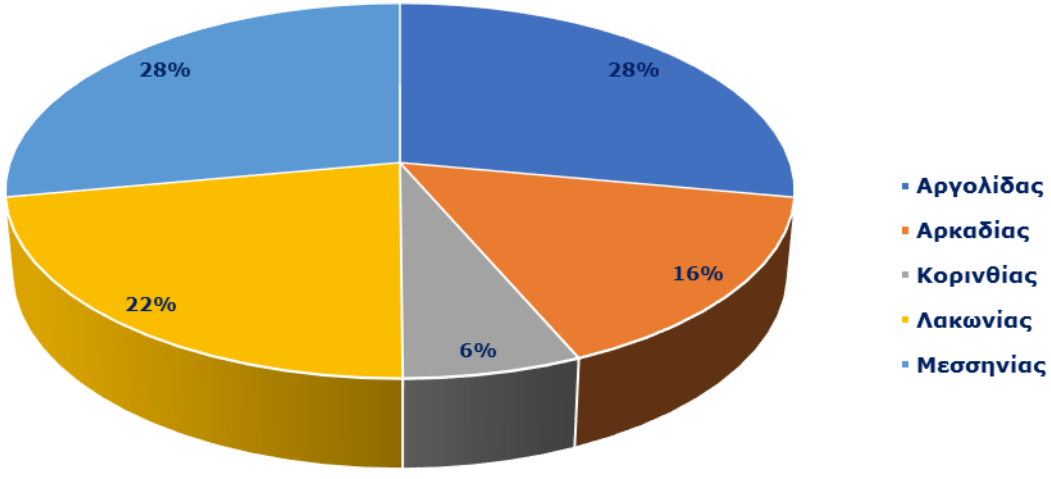

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	**652**	**1.384**	**6.125**
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

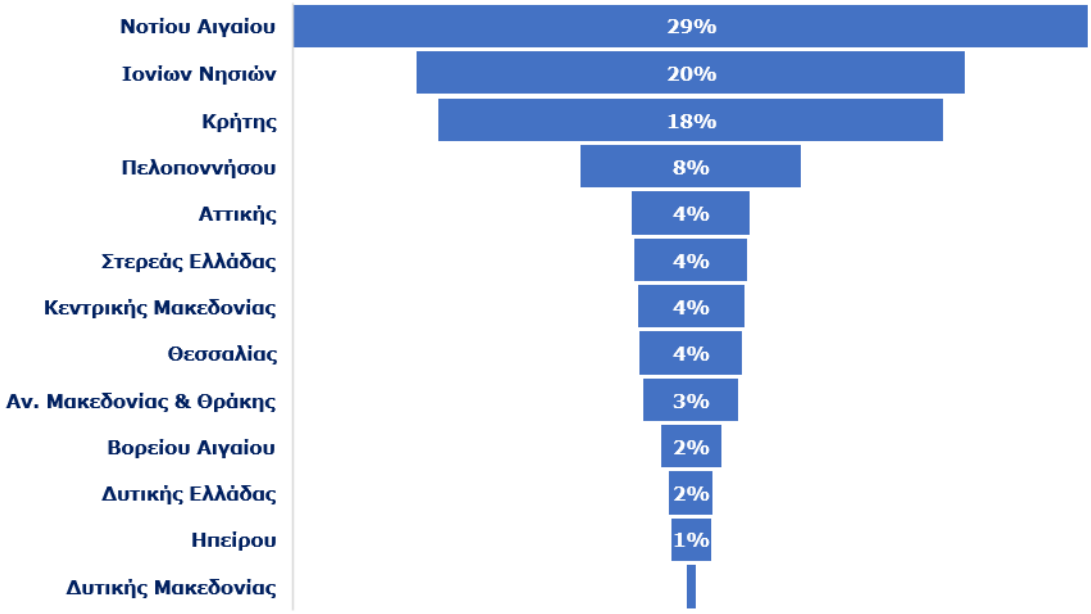

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2018 το 6% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 8% των δωματίων και το 7% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 652 μονάδες με 1.384 δωμάτια και 6.125 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Μεσσηνίας	262	686	2.453
Αργολίδας	184	264	1.723
Λακωνίας	79	182	759
Αρκαδίας	56	143	556
Κορινθίας	71	109	634
Σύνολο	**652**	**1.384**	**6.125**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 50% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 262 μονάδες, 686 δωμάτια και 2.453 κλίνες,
- Η Ενότητα Αργολίδας διαθέτει το 19% του δυναμικού της Περιφέρειας με 184 μονάδες, 264 δωμάτια και 1.723 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 79 μονάδες, 182 δωμάτια και 759 κλίνες,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 10% του δυναμικού με 56 μονάδες, 143 δωμάτια και 556 κλίνες και
- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού με 71 μονάδες, 109 δωμάτια και 634 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

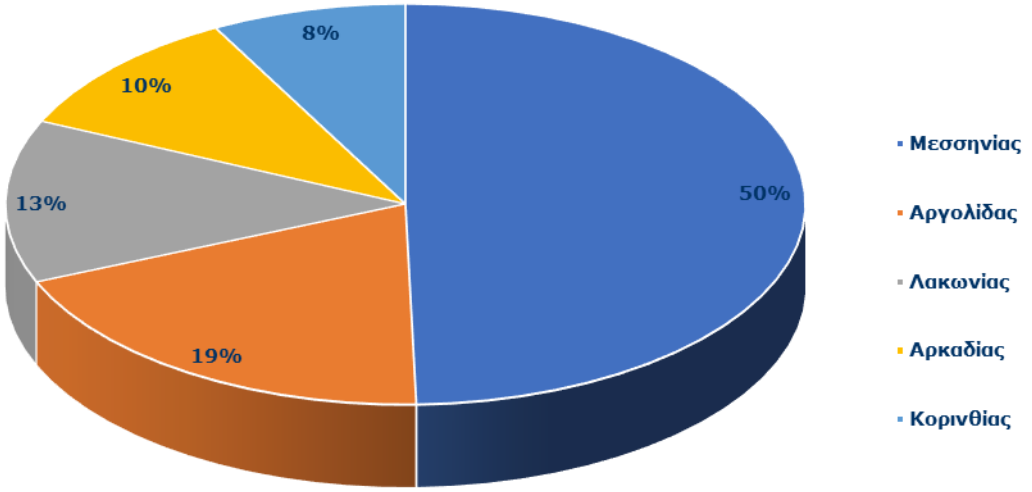

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +14% (από 361.872 το 2001 σε 411.462 το 2011), κατά +35% στις κενές κατοικίες (από 146.806 το 2001 σε 198.386 το 2011) και κατά +28% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 115.625 το 2001 σε 148.239 το 2011).

Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	**411.462**	**198.386**	**148.239**	**5%**	**14%**	**35%**	**28%**
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

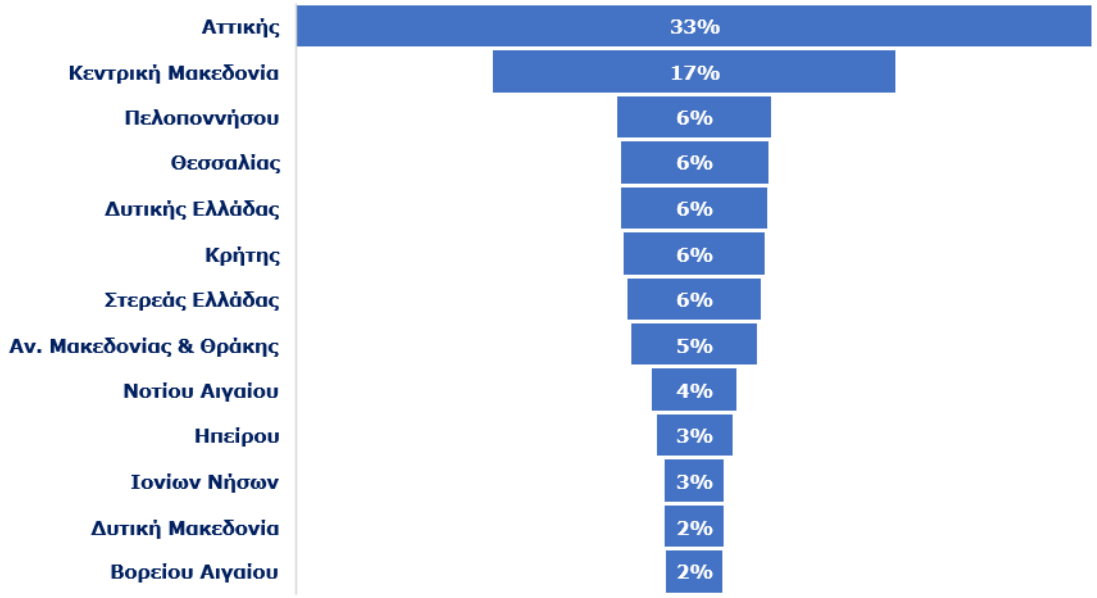

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

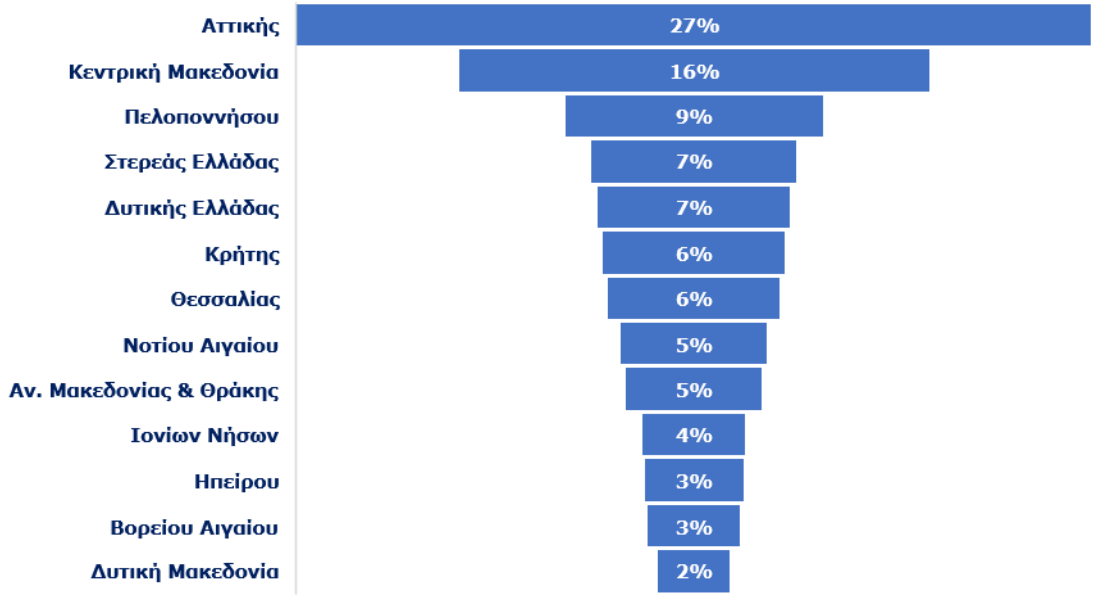

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

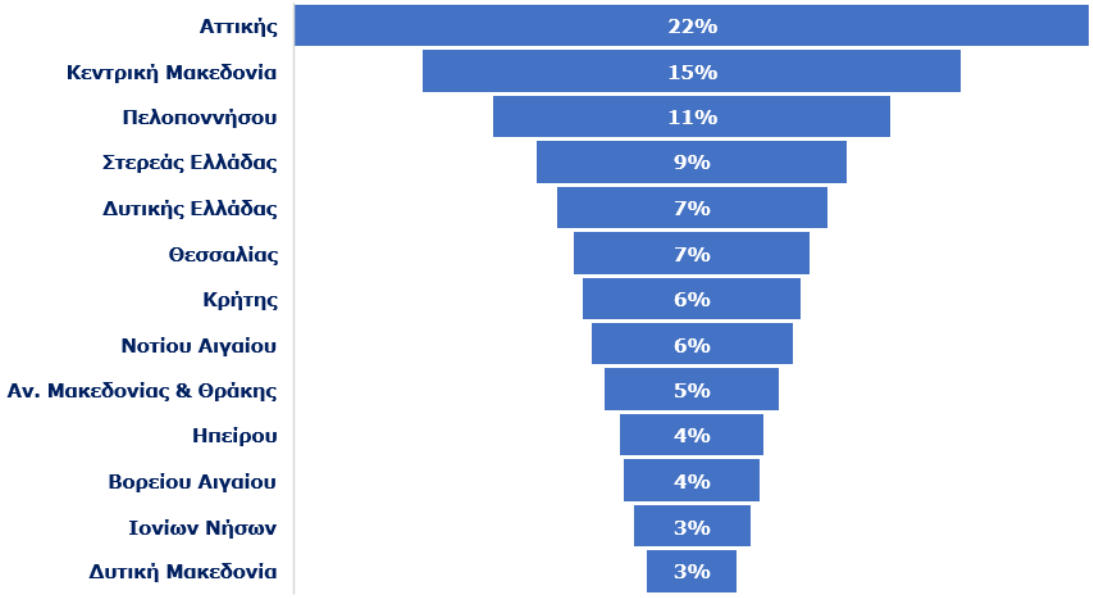

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 9% των κενών κατοικιών και το 11% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	11	8	45	4	68
	Οικίσκοι	0	38	83	204	26	351
	Θέσεις	0	2.505	881	2.531	236	6.153
Πελοπόννησος	**Μονάδες**	**0**	**0**	**9**	**45**	**2**	**56**
	Οικίσκοι	**0**	**0**	**17**	**27**	**0**	**44**
	Θέσεις	**0**	**0**	**1.001**	**2.999**	**131**	**4.131**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	3	26	3	34
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	22	253	1.850	540	2.665
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	11	1	13
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	643	196	914
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	60	716
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	46	0	46
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**25**	**43**	**212**	**16**	**297**
	Οικίσκοι	**0**	**155**	**268**	**649**	**26**	**1.098**
	Θέσεις	**75**	**4.299**	**3.831**	**13.736**	**1.685**	**23.626**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.098 οικίσκους και 23.626 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (14%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (8%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (59%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2019

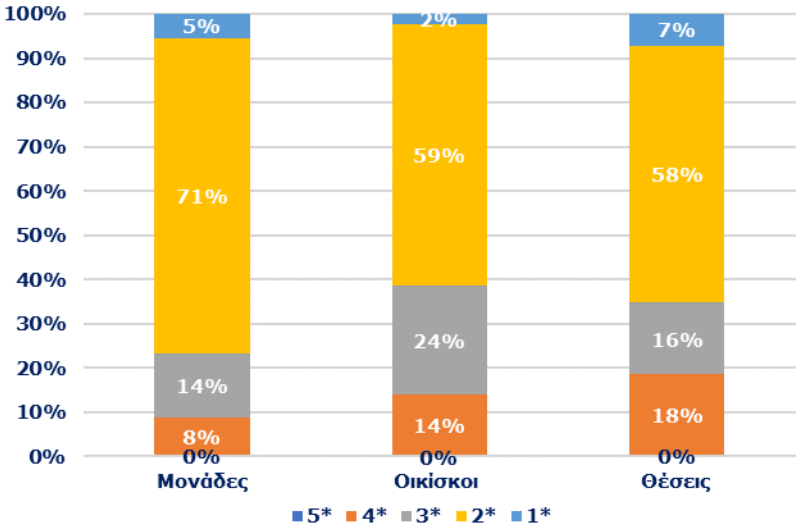

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

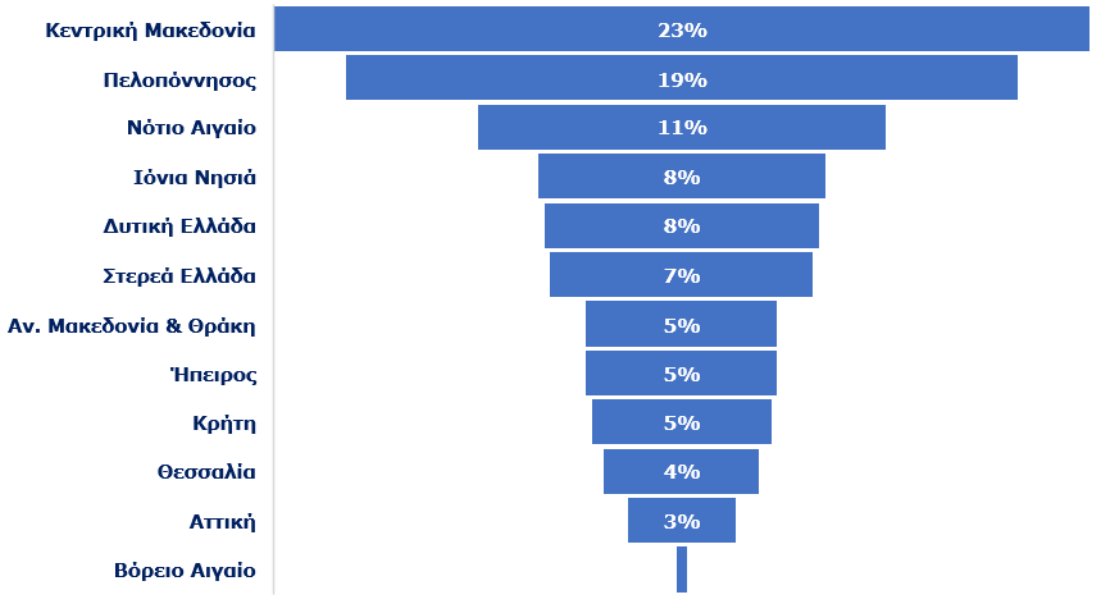

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

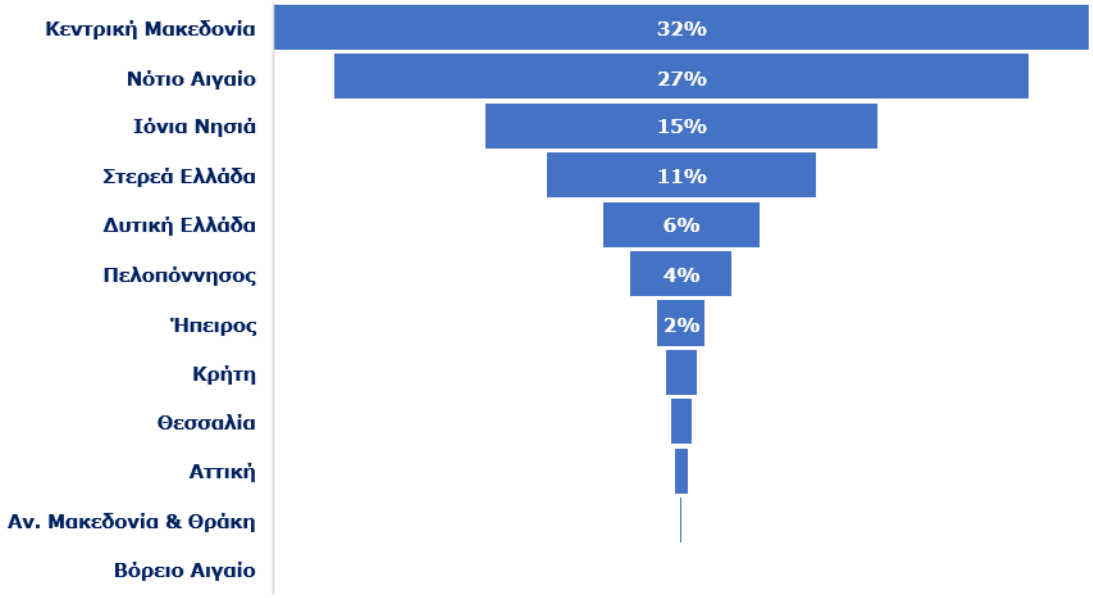

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

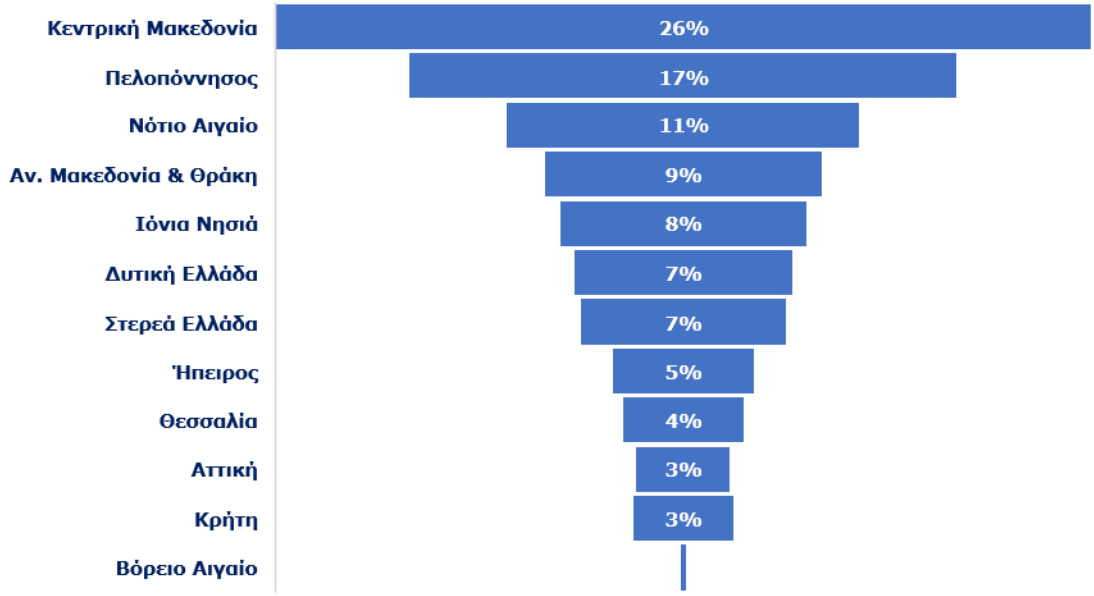

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2019 το 19% των μονάδων της χώρας, το 4% των οικίσκων και το 17% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 56 μονάδες με 44 οικίσκους και 4.131 θέσεις.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Δυναμικό Κάμπινγκ 2019						
Ενότητα		**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Αργολίδας	Μονάδες	0	2	19	0	**21**
	Οικίσκοι	0	0	5	0	**5**
	Θέσεις	0	248	1.009	0	**1.257**
Μεσσηνίας	Μονάδες	0	3	12	1	**16**
	Οικίσκοι	0	13	16	0	**29**
	Θέσεις	0	275	816	100	**1.191**
Λακωνίας	Μονάδες	0	3	6	0	**9**
	Οικίσκοι	0	4	6	0	**10**
	Θέσεις	0	378	548	0	**926**
Αρκαδίας	Μονάδες	0	0	6	0	**6**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	385	0	**385**
Κορινθίας	Μονάδες	0	1	2	1	**4**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	100	241	31	**372**
Σύνολο	**Μονάδες**	**0**	**9**	**45**	**2**	**56**
	Οικίσκοι	**0**	**17**	**27**	**0**	**44**
	Θέσεις	**0**	**1.001**	**2.999**	**131**	**4.131**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αργολίδας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 21 μονάδες, 5 οικίσκους και 1.257 θέσεις,
- Η Ενότητα Μεσσηνίας διαθέτει το 29% του δυναμικού της Περιφέρειας με 16 μονάδες, 29 οικίσκους και 1.191 θέσεις,
- Η Ενότητα Λακωνίας διαθέτει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 9 μονάδες, 10 οικίσκους και 926 θέσεις,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 6 μονάδες, 0 οικίσκους και 385 θέσεις και

- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 4 μονάδες, 0 οικίσκους και 372 θέσεις.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

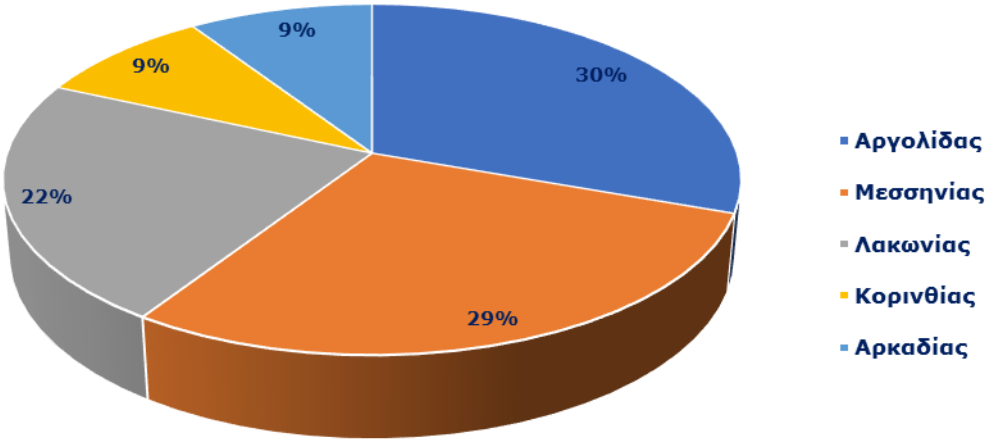

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται 149 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ		ΛΑΚΩΝΙΑΣ			ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΑΡΓΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑ	ΑΓΕΡΑΝΟΣ	ΚΑΡΥΝΙΑ	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ	ΘΑΛΑΜΑΙ
ΚΑΡΥΑ	ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΚΟΣΜΑΣ	ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΚΑΡΥΟΥΠΟΛΙΣ	ΜΠΡΙΚΙΟΝ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)
ΕΡΜΙΟΝΗ	ΑΓΡΙΔΙΟΝ	ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΣΤΑΝΙΑ	ΝΙΚΑΝΔΡΕΙΟΝ	ΛΑΓΚΑΔΑ
ΝΑΥΠΛΙΟ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	ΑΛΩΝΙΣΤΑΙΝΑ	ΛΑΓΚΑΔΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΤΩ ΜΠΟΥΛΑΡΙΟΙ	ΝΟΜΙΑ	ΜΥΣΤΡΑΚΙΟΝ
	ΑΝΩ ΔΟΛΙΑΝΑ	ΛΑΣΤΑ	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΦΙΟΝΑ	ΟΙΤΥΛΟΝ	ΠΥΛΟΣ
	ΑΤΣΙΛΟΧΟΣ	ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΝ	ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΟΝ	ΚΕΛΕΦΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΙ	
	ΒΑΛΤΕΤΣΙΝΙΚΟΝ	ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ	ΑΛΙΚΑ	ΚΕΡΙΑ	ΟΜΑΛΑΙ	
	ΒΑΛΤΣΕΤΣΙΟΝ	ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ	ΑΝΩ ΜΠΟΥΛΑΡΙΟΙ	ΚΕΧΡΙΑΝΙΚΑ	ΟΧΙΑ	
	ΒΛΑΧΕΡΝΑ	ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑ	ΑΡΓΙΛΙΑ	ΚΟΙΤΑ	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ	
	ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΕΑ	ΠΑΡΑΛΙΟΝ ΑΣΤΡΟΣ	ΑΡΕΟΠΟΛΙΣ	ΚΟΡΑΚΙΑΤΙΚΑ	ΠΑΛΙΡΟΣ	
	ΒΛΑΧΟΡΡΑΠΤΗΣ	ΠΑΡΑΛΟΓΓΟΙ	ΑΡΦΙΓΚΙΑ	ΚΟΡΟΓΙΑΝΙΚΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ	
	ΒΛΟΓΓΟΣ	ΠΕΡΑ ΜΕΛΑΝΑ	ΑΣΤΕΡΙΟΝ	ΚΟΤΡΑΦΙΟΝ	ΠΙΣΤΑΜΑΤΑ	
	ΒΥΖΙΚΙΟΝ	ΠΙΑΝΑ	ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΚΟΥΛΟΥΜΙΟΝ	ΠΟΛΕΜΙΤΑΣ	
	ΒΥΤΙΝΑ	ΠΛΑΤΑΝΟΣ	ΒΑΘΕΙΑ	ΚΟΥΝΟΣ	ΠΟΛΥΧΡΑΒΟΣ	
	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	ΠΟΥΛΙΘΡΑ	ΒΑΜΒΑΚΑ	ΚΟΥΤΡΕΛΑ	ΠΥΡΓΟΣ ΔΥΡΟΥ	
	ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ	ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΗΣ	ΒΑΧΟΣ	ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΝ	ΠΥΡΡΙΧΟΣ	
	ΕΛΑΤΗ	ΠΡΑΣΤΟΣ	ΒΕΛΟΥΣΙ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ	ΡΕΙΧΙΑ	
	ΖΑΤΟΥΝΑ	ΠΥΡΓΑΚΙΟΝ	ΔΙΜΑΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΡΙΓΑΝΟΧΩΡΑ	
	ΙΣΑΡΗΣ	ΡΑΔΟΣ	ΔΡΥ	ΛΑΓΙΑ	ΣΚΑΛΤΣΟΤΙΑΝΙΚΑ	
	ΚΑΡΔΑΡΑΣ	ΡΟΕΙΝΟ	ΔΡΥΑΛΟΣ	ΛΑΚΚΟΣ	ΣΠΙΡΑ	
	ΚΑΡΙΤΑΙΝΑ	ΣΑΠΟΥΝΑΚΑΙΚΑ	ΔΡΥΜΟΣ	ΛΑΜΠΟΚΑΜΠΟΣ	ΣΤΑΥΡΙΟΝ	
	ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑ	ΣΤΡΕΜΝΙΤΣΑ	ΕΛΑΙΑ	ΛΕΟΝΤΑΚΗΣ	ΣΩΤΗΡΑΣ	
	ΚΑΤΩ ΔΟΛΙΑΝΑ	ΤΥΡΟΣ	ΕΞΩ ΝΥΜΦΙΟΝ	ΛΙΜΑΝΙ ΙΕΡΑΚΑ	ΤΡΙΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	
	ΚΕΡΑΣΙΑ	ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙΟΝ	ΕΡΗΜΟΣ	ΛΙΜΕΝΙΟΝ	ΤΣΟΠΑΚΑΣ	
	ΛΕΩΝΙΔΙΟ	ΚΑΡΠΑΙΝΑ	ΙΕΡΑΚΑΣ	ΛΟΓΓΑΡΙ	ΦΛΟΜΟΧΩΡΙΟΝ	
			ΚΑΛΟΝΙΟΙ	ΛΟΥΚΑΔΙΚΑ	ΦΡΑΓΚΟΥΛΙΑΣ	
			ΚΑΛΟΠΥΡΓΟΣ	ΜΑΛΛΙΑΡΗ ΣΥΚΙΑ	ΧΑΡΑΚΑΣ	
			ΚΑΛΟΣ	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΧΑΡΙΑ	
			ΚΑΡΑΒΑΣ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΑ	ΧΑΡΟΥΔΑ	
			ΚΑΡΕΑ	ΜΙΝΑ	ΧΙΜΑΡΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Ενότητα

Οι υψηλής αξίας και ποιότητας πολιτιστικοί πόροι αποτελούν ένα από τα ισχυρά σημεία της Περιφέρειας. Στο παρελθόν η Περιφέρεια διέθετε δύο πόλεις – κοιτίδες του Μυκηναϊκού πολιτισμού (Μυκήνες και Άργος), όπου μαζί με τις μεγάλες στρατιωτικές και ναυτικές δυνάμεις της Κορίνθου, της Σπάρτης και της αρχαίας Μεσσήνης, υπήρξαν από τις ηγέτιδες πόλεις-κράτη της αρχαιότητας.

Στην Περιφέρεια καταγράφονται από την UNESCO 3 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ο Αρχαιολογικός χώρος Ασκληπιείου Επιδαύρου (1988) ο οποίος αποτελούσε το θεραπευτικό κέντρο όλου του ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου. Ο τόπος ήταν αφιερωμένος σε θεότητες της ίασης, στα μνημεία της ήταν αποτυπωμένη η εξέλιξη της ιατρικής από τη φάση κατά την οποία η ίαση εξαρτιόταν αποκλειστικά από τον θεό έως τη μετατροπή της σε επιστήμη. Ο Μυστράς (1989), βόρεια της Σπάρτης, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα θρησκευτικά και διοικητικά κέντρα του Μεσαίωνα, αποτελείται από το μεσαιωνικό κάστρο και τον οικισμό, που κλείνει μέσα από τα τείχη του μονές, εκκλησίες, παρεκκλήσια, οικίες και παλάτια σε μια συνεχόμενη πορεία από τα μέσα του 13ου αιώνα έως και το 1953. Οι Μυκήνες (1999) ήταν ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα του ελληνικού πολιτισμού, αποτελώντας ένα ισχυρό στρατιωτικό φρούριο που δέσποζε στο μεγαλύτερο μέρος της νότιας Ελλάδας. Ο Αρχαιολογικός Χώρος των Μυκηνών περιλαμβάνει την τειχισμένη ακρόπολη στην κορυφή του υψώματος, καθώς και διάσπαρτα ταφικά και οικιστικά συγκροτήματα έξω από αυτήν, κυρίως στα δυτικά και νοτιοδυτικά

Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί πόροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Μονεμβασιάς, η οποία αποτέλεσε ένα από τα σημαντικότερα στρατιωτικά και διοικητικά κέντρα της Βενετίας στην Ανατολική Μεσόγειο, το Ηραίο Άργους το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο της θεάς Ήρας, το Ιερό του Διός στην Νεμέα, το Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος στην Λακωνία, ο αρχαιολογικός χώρος του Μενελαείου στην Σπάρτη, η αρχαία πόλη της Μαντίνειας στην Αρκαδία, η αρχαία πόλη της Τίρυνθας η οποία κατοικήθηκε για 1η φορά στη Νεολιθική εποχή (7η-4η χιλιετία π.χ.).

Επίσης, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου διασώζονται πλήθος οχυρωματικών κατασκευών όπως το Φρούριο του Παλαμηδίου στο Ναύπλιο, το οχυρό συγκρότημα Τρουπάκηδων, τα κάστρα της Καρύταινας, του Παράλιου Άστρους, της Ακροκορίνθου, της Πύλου, της Μεθώνης, της Κορώνης, του Πηδήματος, της Κυπαρισσίας κ.α.

Τέλος, στην Πελοπόννησο απαντάται και πλήθος αρχαιολογικών χώρων εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως η Μονή Λουκούς Κυνουρίας, η Μονή Φιλοσόφου στον Λούσιο, η Μονή Αγίου Γεωργίου Φενεού, ο Ναός της Οδηγήτριας, η Ιερά Μονή Παναγίας του Βράχου κ.α.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου				
Αργολίδας	**Αρκαδίας**	**Κορινθίας**	**Λακωνίας**	**Μεσσηνίας**
Αρχαιολογικός χώρος Μυκηνών	Αρχαιολογικός χώρος Μαντινείας	Αρχαία Κόρινθος	Αρχαία Ακρόπολη Σπάρτης	Αρχαιολογικός χώρος Ανακτόρου Νέστορος
Αρχαιολογικός χώρος Τίρυνθας	Ιερό Αλέας Αθηνάς Τεγέας	Αρχαιολογικός χώρος Ισθμίας	Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος	Αρχαιολογικός χώρος Μεσσήνης
Αρχαιολογικός χώρος Μίδεας	Θέατρο Τεγέας	Αρχαιολογικός χώρος Νεμέας	Κενοτάφιο Λεωνίδα	Αρχαιολογικός χώρος Περιστεριάς
Μυκηναϊκό Νεκροταφείο Δενδρών	Αρχαιολογικός χώρος Ορχομενού	Αρχαιολογικός χώρος Σικύωνος	Αμυκλαίον και Ιερό Απόλλωνος Αμυκλαίου	Αρχαιολογικός χώρος Βοϊδοκοιλιάς
Αρχαιολογικός χώρος Λέρνας	Αρχαιολογικός χώρος Μεγαλόπολης	Αρχαιολογικός χώρος Περαχώρας	Θολωτός τάφος Βαφειού	Αρχαιολογικός χώρος Μάλθης
Αρχαιολογικός Χώρος Ασκληπιείου Επιδαύρου	Μονή Λουκούς Κυνουρίας	Αρχαίος λιμένας Κεγχρεών	Αρχαιολογικός Χώρος Γυθείου (Αγορά)	Κάστρα Πύλου
Αρχαιολογικός χώρος Άργους	Μονή Φιλοσόφου στον Λούσιο	Αρχαίος λιμένας Λεχαίου	Μενελάειον Σπάρτης	Κάστρο Μεθώνης
Ηραίον Άργους	Ναός Αγίων Αποστόλων Λεονταρίου	Κάστρο Ακροκορίνθου	Αρχαιολογικός χώρος Μυστρά	Κάστρο Κορώνης
Ακροναυπλία	Κάστρο Καρύταινας	Μονή Αγίου Γεωργίου Φενεού	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Μονεμβασιάς	Οχυρό συγκρότημα Τρουπάκηδων
Φρούριο Παλαμηδίου	Παλαιά Επισκοπή Τεγέας	Ιερό Δήμητρας και Κόρης	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Γερακίου	Κτίριο Πασά στο Φρούριο Πύλου
Μπούρτζι	Καμενίτσα Γορτυνίας	Εξαμίλιο τείχος	Νέα Μονή Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων	Νιχώρια-Καρποφόρα
Παλαιά Πόλη Ναυπλίου	Ιερό της Δέσποινας-Λυκόσουρα	Ιερά Μονή Αγίου Βλασίου	Ναός αγίων Σεργίου και Βάκχου	Άγιος Ονούφριος
Ακρόπολη Αλιέων	Κάστρο Παράλιου Άστρους	Ιερά Μονή Θεοτόκου Καλών Νησιών	Ναός της Οδηγήτριας	Ακοβίτικα
Ακρόπολη Καζάρμας	Καφυές	Ιερά Μονή Παναγίας	Γέρακας Λακωνίας	Ανδρομονάστηρο
Αρχαία Αγορά Άργους	Λύκαιο Όρος	Ιερά Μονή Παναγίας του Βράχου	Πελλάνα Λακωνίας	Άνω Πόλη Κυπαρισσίας
Αρχαιολογικός χώρος της Ασίνης	Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος	Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία	Επίδαυρος-Λιμηρά	Ελληνικά Ανθείας-Αρχαία Θουρία
		Ιερό του Διός στη Νεμέα		Κάστρο Πηδήματος
				Κάστρο Κυπαρισσίας
				Κάστρο Ανδρούσας
				Ψάρι Τριφυλίας
				Ναυάγιο «Σαρκοφάγων» στη Σαπιέντζα Μεθώνης
				Ναυάγιο «Κιόνων» στη Σαπιέντζα Μεθώνης
				Οικισμός της Καστάνιας
				Οικισμός Μαυρομματίου Ιθώμης

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου θα πρέπει να προστεθεί ο λαογραφικός πλούτος, οι σύγχρονες πολιτιστικές υποδομές όπως είναι τα μουσεία, τα λαογραφικά κέντρα και οι πινακοθήκες.

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας είναι το αρχαιολογικό μουσείο Μυκηνών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τον αρχαιολογικό χώρο των Μυκηνών, το αρχαιολογικό μουσείο Ασκληπιείου Επιδαύρου το οποίο φιλοξενεί ευρήματα της πολυετούς ανασκαφής του Ιερού του Ασκληπιού, το αρχαιολογικό μουσείο Σπάρτης το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από την επαρχία Λακεδαίμονος αλλά και από περιοχές της Ενότητας Λακωνίας, το αρχαιολογικό μουσείο της Αρχαίας Κορίνθου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Αρχαίας Κορίνθου, το αρχαιολογικό μουσείο του Μυστρά, το αρχαιολογικό μουσείο Άργους και το αρχαιολογικό μουσείο Ναυπλίου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα σημαντικών κέντρων όπως η Τίρυνθα, η Ασίνη και το Μπερμπάτι.

Ο λαογραφικός πλούτος της περιοχής εκτίθενται στα λαογραφικά μουσεία της Περιφέρειας όπως το Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο, το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Βασίλειος Παπαντωνίου» και το Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου				
Αργολίδας	**Αρκαδίας**	**Κορινθίας**	**Λακωνίας**	**Μεσσηνίας**
Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκηνών	Μουσείο Τρίπολης	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Κορίνθου	Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης	Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας
Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας	Αρχαιολογικό Μουσείο Ισθμίας	Μουσείο Πύργου Πικουλάκη	Αρχαιολογικό Μουσείο Χώρας
Αρχαιολογικό Μουσείο Ασκληπιείου Επιδαύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Άστρους	Αρχαιολογικό Μουσείο Νεμέας	Αρχαιολογική Συλλογή Μονεμβασιάς	Μουσείο Αρχαίας Μεσσήνης
Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους	Αρχαιολογικό Μουσείο Λυκόσουρας	Μουσείο Σικύωνος	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυστρά	Αντωνοπούλειο Αρχαιολογικό Μουσείο
Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο	Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας	Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Κορίνθου	Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού	Μουσείο σιδηροδρόμων Δήμου Καλαμάτας
Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Βασίλειος Παπαντωνίου»	Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης	Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας		Πύργος Μούρτζινων-Μουσείο

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2019

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βραβεύτηκαν το 2019 είκοσι οκτώ παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Κορίνθου (5): Λουτράκι 1, Λουτράκι 2, Βραχάτι, Κοκκώνι, Ξυλόκαστρο-Πευκιάς,
- Ενότητα Αργολίδας (5): Πόρτο Χέλι/AKS Hinitsa Bay, Καραθώνα, Κονδύλι, Πλάκα, Τολό,
- Ενότητα Αρκαδίας (4): Άγιος Ανδρέας-Μύλος, Ατσίγγανος, Καλλιστώ, Ξηροπήγαδο,
- Ενότητα Λακωνίας (8): Αρχάγγελος, Μεγάλη Άμμος, Μονεμβάσια, Νεάπολη, Πλύτρα-Παχιάμμος, Πορί, Τηγάνια, Σκουτάρι και
- Ενότητα Μεσσηνίας (6): Ανατολική Καλαμάτα 1/Ανάσταση, Ανατολική Καλαμάτα 2-Τέρμα Ναυαρίνου, Βέργα-Αλμυρός, Μικρή Μαντίνεια, Μπούκα, Dunes Beach-Costa Navarino.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2019

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 18.128 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.238 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται εφτά μαρίνες με 1.909 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Αργολίδας: Ερμιόνη (199 θέσεις) και Ναύπλιο (210 θέσεις),
- Ενότητα Λακωνίας: Μονεμβάσια (110 θέσεις),
- Ενότητα Μεσσηνίας: Καλαμάτα (250 θέσεις) και Πύλος (220 θέσεις) και
- Ενότητα Κορίνθου: Λουτράκι (700 θέσεις) και Ξυλόκαστρο (220 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και εφτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (3 στην Λακωνία και 4 στην Αργολίδα) με 504 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί μέχρι τον Ιανουάριο του 2020 στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουν αναγνωριστεί τρείς Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό υδρογεώτρησης Ι-ΙΑΜ-1 περιοχής Λουτρακίου Περαχώρας, Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων,
- Νερό Λουτρών Ωραίας Ελένης, Δήμου Κορινθίων και
- Πηγή Λουτρακίου (πρώην πηγή ΕΟΤ), Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων.

3.6 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και συγκεκριμένα στην Ενότητα Μεσσηνίας (Costa Navarino) συναντάμε δύο γήπεδα γκολφ. Το γήπεδο The Dunes Course είναι 18 οπών με διαστάσεις 5.000 επί 6.200 μέτρα και βαθμό δυσκολίας 72 χτυπημάτων (Par 72). Το γήπεδο σχεδιάστηκε από τον Bernhard Langer σε συνεργασία με την European Golf Design. Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται το παραθαλάσσιο par 72 γήπεδο 18 οπών The Bay Course, σχεδιασμένο από τον Robert Trent Jones Jr με διαδρομές ανάμεσα στους λόφους και τους ελαιώνες.

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Costa Navarino έχει δρομολογήσει την κατασκευή δύο νέων γηπέδων γκολφ τα οποία θα λειτουργήσουν μέσα στο 2021. Τα δύο γήπεδα βρίσκονται σε απόσταση μόλις 13 χλμ. μεταξύ τους, ενισχύοντας περισσότερο την θέση της ανάμεσα στους κορυφαίους προορισμούς γκολφ ανά τον κόσμο. Τα δύο γήπεδα θα εκτείνονται σε 1.250 στρέμματα σε ένα οροπέδιο με πανοραμική θέα τον ιστορικό κόλπο του Ναβαρίνου και το Ιόνιο Πέλαγος. Τα Par - 72 γήπεδα έχουν μήκος 6.466 και 6.280 μέτρα και θα προσφέρουν πολλές εναλλαγές στο παιχνίδι, καθώς ο σχεδιασμός του ενός γηπέδου ακολουθεί τις προδιαγραφές για γήπεδο αγώνων και θα έχει περισσότερες προκλήσεις, ενώ το δεύτερο γήπεδο θα είναι πιο βατό για γκολφερ όλων των επιπέδων.

3.7 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Club Hotel Casino Λουτράκι στο Δήμο Λουτρακίου-Περαχώρας της Ενότητας Κορίνθου.

Η κοινοπραξία Club Hotel Casino Λουτράκι ιδρύθηκε το 1995 και μέσα στις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου λειτουργεί το καζίνο. Το καζίνο βρίσκεται σε απόσταση 80χλμ. από την πόλη της Αθήνας και μικρότερης της μιας ώρας από το Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος.

3.8 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει δύο Καταδυτικά Πάρκα που αφορούν ισάριθμους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους του Δήμου Πύλου. Το 1ο πάρκο οριοθετείτε στον ενάλιο αρχαιολογικό χώρο της Μεθώνης. Στο συγκεκριμένο χώρο βρίσκονται, σε μικρό βάθος, τα ρωμαϊκά ναυάγια με τους κίονες από το περιστύλιο του ναού του Ηρώδη και οι γλυπτές σαρκοφάγοι της Τροίας από τιτανιούχο λίθο.

Το δεύτερο καταδυτικό πάρκο βρίσκεται στον όρμο του Ναυαρίνου και περιλαμβάνει το σύγχρονο ναυάγιο του δεξαμενόπλοιου «Irene Serenade» που βυθίστηκε σε βάθος 50μ. το 1978 και το κατάστρωμα του βρίσκεται σε βάθος 25μ.

3.9 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα είναι:

Κορινθίας

- Πίσια-Καταφύγιο-Πίντιζα-Ράχη Κουκουνάρι-Φανερωμένη,
- Όσιος Ποτάπιος-Πίντιζα,
- Οροπέδιο Ζήρειας-Κορυφή Ζήρειας,
- Χαράδρα Φλαμπουρίτσα και σπήλαιο Ερμή,
- Στενό-Κορυφή Ζήρειας-Οροπέδι-Λίμνη Δασίου-Άνω Τρίκαλα,
- Μυκηναϊκό μονοπάτι.

Αρκαδίας

Στην Ενότητα Αρκαδίας συναντάμε την διαδρομή Menalon Trail μια μεγάλη ορεινή πεζοπορία μήκους 9 χλμ. η οποία περνά από 9 οικισμούς (Στεμνίτσα, Δημητσάνα, Ζυγοβίστι, Ελάτη, Βυτίνα, Νυμφασία, Μαγουλιάνα, Βαλτεσινίκο και Λαγκάδια). Διέρχεται από όλα τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία της Γορτυνίας και διασυνδέεται με ένα ατελείωτο παράπλευρο δίκτυο μονοπατιών. Το Menalon Trail αποτελείται από 8 ημερήσια σκέλη:

1ο : Στεμνίτσα-Δημητσάνα (μήκος 12,5 χλμ.)

2ο : Δημητσάνα-Ζυγοβίστι (4,2 χλμ.),

3ο : Ζυγοβίστι-Ελάτη (14,9 χλμ.),

4ο : Ελάτη-Βυτίνα (8,5 χλμ.),

5ο : Βυτίνα-Νυμφασία (5,6 χλμ.),

6ο : Νυμφασία-Μαγούλιανα (8,9 χλμ.),

7ο : Μαγούλιανα-Βαλτεσινίκο (6,6 χλμ.) και

8ο : Βαλτεσινίκο-Λαγκάδια (13,9 χλμ.).

Άλλες πεζοπορικές διαδρομές στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας είναι:

- Λεβίδι-Καταφύγιο Μαινάλου-Ροεινό,
- Ελάτη-Ξεροβούνι-Ράδου,
- Αλωνίσταινα-Λεβίδι,
- Βυτίνα-Βλαχέρνα,
- Καστάνιτσα-κορυφή Μεγάλη Τούρλα,
- Κρεμαστή-Κυπαρίσσι,
- Κυπαρίσσι-Παλιοχώρα-Αγ. Βαρβάρα-Μπαμπάλα,
- Ζυγοβίστι-Δημητσάνα-Φαράγγι Λούσιου-Αρχαία Γόρτυνα,

Αργολίδας

- Αρχαίος Μυκηναϊκός δρόμος Μυκηνών-Πρόσυμνας.

Λακωνίας

- Κοκκινόγεια-ακρωτήριο Ταίναρο,
- Έξω Νύφι-Παναγία Κουρνού-Κιόνια-Θρόκαλου-Μελούπι (1.192μ.),
- Δρυμός-Παλιοχώρι-Θρόκαλου-Μελούπι (1.192μ.),
- Τμήμα του Ε4 από το καταφύγιο του Αναβρυτή,
- Πηγή Μαγγανιάρης-καταφύγιο-Χαλασμένο βουνό-Ρίντομο-Γαιτσές,
- Καταφύγιο Ταϋγέτου-Πενταυλοί-Κουμουστά-Μονή Γόλας,
- Γεωργίτσι-Καστόρι,
- Τσίντζινα-Μονή Αγίων Αναργύρων,
- Τσίντζινα-Κελί-Ποτίστρες.

Μεσσηνίας

- Βέργα-κορυφή Καλάθιου Όρους-Προφήτης Ηλίας,
- Ταϋγετος-Ρέμα Μύλοι (Κοσκάρακα-Άβουρος),
- Φαράγγι Νούπαντης,
- Βόρειο-Πηγαδιώτικό γεφύρι-Πηγάδια-Άβουρο,
- Ταϋγετος (Βρύση Μαγγανιάρη-Καταφύγιο-Προφήτης Ηλίας),
- Καρδαμύλη κυκλική διαδρομή,
- Βοϊδοκοιλιά-Σπηλιά Νέστορα-Κάστρο Ναυαρίνου κυκλική διαδρομή.

3.10 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα είναι:

Κόρινθος

- Αναρριχητικό πεδίο Χούνη Κορινθίας, το πεδίο βρίσκεται μέσα στο στενό φαράγγι της Χούνης. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών της είναι VI – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Σολωμός, βρίσκεται νότια της Κορίνθου, κοντά στο ομώνυμο χωριό. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι V – VIII,

Μεσσηνία

- Αναρριχητικό πεδίο Νεδούσα, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο ομώνυμο χωριό. Διαθέτει 50 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας 5b – 8a+/8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Στάνη Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται πολύ κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης-Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Τουρλίτσα Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 6a - 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Αλώνι Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 5a - 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Πέτσανες Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 5c – 8a,

Αργολίδα

- Αναρριχητικό πεδίο Δίδυμα, το πεδίο βρίσκεται στο δρόμο προς Κρανίδι και Πόρτο Χέλι, στην κορυφή του βουνού σε υψόμετρο 1.100μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 4b – 8a,

Αρκαδία

- Αναρριχητικό πάρκο Λεωνιδίου, βρίσκεται κοντά στην ομώνυμη κωμόπολη. Διαθέτει πάνω από 1.000 διαδρομές με διαφορετικούς βαθμούς δυσκολίας.

3.11 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια περιλαμβάνει δύο χιονοδρομικά κέντρα, το χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου και το χιονοδρομικό κέντρο Ζήρειας.

Το χιονοδρομικό κέντρο **Μαινάλου** βρίσκεται στην Ενότητα Αρκαδίας στο οροπέδιο της Οστρακίνας σε υψόμετρο 1.600μ., κάτω από την υψηλότερη κορυφή του Μαινάλου (Προφήτης Ηλίας 1.981μ.). Απέχει 162χλμ. από την Αθήνα, 120χλμ. από την Καλαμάτα και 30 χλμ. από την Τρίπολη. Το χιονοδρομικό διαθέτει 3 αναβατήρες και 7 πίστες (1 μαύρη, 3 κόκκινες, 2 μπλε και 1 πράσινη).

Το χιονοδρομικό κέντρο **Ζήρειας** βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Κυλλήνης (Ζήρειας) σε υψόμετρο 1.500μ, μόλις 10 χλμ. από τα Τρίκαλα Κορινθίας και 155χλμ. από την Αθήνα. Το χιονοδρομικό περιλαμβάνει μια πίστα αρχαρίων σκι (baby lift) 100μ. και πίστα για προχωρημένους με ένα μικρό αναβατήρα.

3.12 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια που καταγράφονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι:

- Καταφύγιο **Ζήρειας Β** (Δ. Λουκίσας), βρίσκεται στο όρος Ζήρια στην τοποθεσία Πόρτες σε υψόμετρο 1.650μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 14 άτομα.
- Καταφύγιο **Μαινάλου «Πάνος Αλεξόπουλος»**, βρίσκεται στο Μαίναλο στην τοποθεσία Λάκκα Οστρακίνας σε υψόμετρο 1.569μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 34 άτομα.
- Καταφύγιο **Πάρνωνα**, βρίσκεται στον Πάρνωνα στην τοποθεσία Αρνόμουσγα σε υψόμετρο 1.423μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 34 άτομα.
- Καταφύγιο **Ταϋγέτου**, βρίσκεται στον Ταΰγετο στην τοποθεσία Βαρβάρα σε υψόμετρο 1.547μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 24 άτομα.
- Καταφύγιο **Αθ. Παπαθανασίου ή Ξενώνας ΕΟΦ**, βρίσκεται στο όρος Ζήρια στην τοποθεσία Διμινέζα σε υψόμετρο 834μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 50 άτομα.

3.13 CANOE - KAYAK

Λούσιος ποταμός: ο ποταμός Λούσιος προσφέρεται για δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού όπως το Rafting και το Canoe – Kayak. Σημείο εκκίνησης για το Canoe – Kayak το γεφύρι του Ατσίχολγλου κοντά στην Καρύταινα με τελικό προορισμό την συμβολή του ποταμού με τον Αλφειό. Επίσης, η εκκίνηση για τις διαδρομές Rafting είναι η γέφυρα του Λούσιου 5 χλμ. από την Καρύταινα με τελικό προορισμό την γέφυρα του «Κούκου» στον Αλφειό.

Λάδωνας Ποταμός: ο ποταμός Λάδωνας προσφέρεται για δραστηριότητες όπως το Canoe – Kayak και το Rafting τόσο για αρχάριους όσο και για πιο έμπειρους. Σημείο εκκίνησης για το Canoe – Kayak είναι το χωριό Δάφνη Αχαΐας. Επίσης, η τεχνητή λίμνη του Λάδωνα προσφέρει την δυνατότητα για Canoe – Kayak και Rafting.

3.14 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η πελοποννησιακή κουζίνα στηρίζεται στην ποιότητα των υλικών της, τους ευφυείς συνδυασμούς γεύσεων και την απλή τεχνοτροπία τους που σκοπό έχει να διατηρήσει την γευστική και διατροφική αρτιότητα του τροφίμου. Η χρήση του ελαιόλαδου, του κρασιού, του μελιού, των τοπικών κρεάτων, του κυνηγιού μαζί με αυτή των μπαχαρικών και των βοτάνων αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο στο χτίσιμο της γευστικής έντασης αλλά και της χαρακτηριστικής γευστικής μοναδικοτήτας των πελοποννησιακών εδεσμάτων. Επίσης, η κουζίνα της Πελοποννήσου ακολουθεί την εποχικότητα και την εντοπιότητα και επηρεάζεται από τις εμπειρίες και τις επαφές του τόπου καθώς και τις θρησκευτικές νηστείες και εορτές.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[5] είναι: το ελαιόλαδο Κροκεές Λακωνίας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Πετρίνα Λακωνίας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Φοινίκι Λακωνίας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Λακωνίας (ΠΓΕ), το ελαιόλαδο Κρανίδι Αργολίδας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Λυγουριό Ασκληπιείου (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Καλαμάτα (ΠΟΠ), οι ελιές καλαμάτας (ΠΟΠ), η Τσακώνικη Μελιτζάνα Λεωνιδίου (ΠΟΠ), τα μήλα ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως (ΠΟΠ), τα φασόλια βανίλιες Φενεού (ΠΓΕ), η φάβα Φενεού (ΠΓΕ), η αγκινάρα Ιρίων Αργολίδας (ΠΓΕ), η φέτα (ΠΟΠ, και στις 5 Ενότητες), η σφέλα (ΠΟΠ, Μεσσηνίας και Λακωνίας), το μέλι ελάτης Μαινάλου Βανίλια (ΠΟΠ) και το ρόδι Ερμιόνης Αργολίδας (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας. Ενδεικτικά ανά Ενότητα:

- Κόρινθος: αγριογούρουνο με κυδώνι, μπακαλιάρος πλακί με κορινθιακή σταφίδα, ταλιατέλες Νεμέας με καλκάνι, καρκασόπιτα, πρασόπιτα με σταφίδα και κεφαλοτύρι, κόκορας με σπιτικές χυλοπίτες, βετούλι γάστρας, βραστό βεργάδι, ζυγούρι, χοιρινό σαλμί, καρυδόπιτα με σταφίδες και μπακλαβάς με σταφίδες,
- Αργολίδα: γίδα βραστή, κόκορας λεμονάτος, γουρουνοπούλα ψητή, χοιρινό στη χόβολη, χοιρινό με πρασοσέλινο, τηγανιά με κομμάτια κρέατος και ρίγανη, πίτες χειροποίητες γεμιστές με εποχιακά λαχανικά, γκιόσα, τυρολάγανο, πουμέκι, μπριάμ, τουρλού, γλυκά του ταψιού και του κουταλιού,

[5] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Αρκαδία: καγιανά, ψητή γουρουνοπούλα, λαγώτο, χοιρινό με δαμάσκηνα, μπαζίνα, σλπηνάντερο και πηχτή,
- Λακωνία: παστό χοιρινό, καπνιστό λουκάνικο, κρασάτη καπνιστή μπριζόλα με καρυκεύματα, τσαϊτιά, γκόγλες, χιουροσπάλα, κοκκινιστός κόκορας κρασάτος, γίγαντες στο φούρνο με σύγκλινο, καγιανά, νηστίσιμα κουλούρια με γλυκάνισο και γλυκό του κουταλιού λαλαγγάδια,
- Μεσσηνία: χοιρινό παστό με πορτοκάλι, λιόπιτα με μεσσηνιακή ελιά, βραστή γίδα, στιφάδο, βλαστάρια, γαλατσίδες με παστό και γάλα, τραχανάς, καγιανάς, κυδωνόπαστο, μουσταλευριά, πετούλα, καλαματιανός καπαμάς, ψητή γουρουνοπούλα, μελόπιτες και μαρμελάδες και τοπικά γλυκά του κουταλιού.

Το οινοποιητικό[6] ενδιαφέρον στην Ενότητα Κορινθίας εντοπίζεται στον δήμο της Νεμέας με τον ομώνυμο αμπελώνα της. Ο αμπελώνας της Νεμέας είναι ένα ιστορικό Οινοπέδιο και σήμερα είναι το κέντρο των οίνων ΠΟΠ Νεμέα ενώ το δίδυμο Αγιωργίτικο-Νεμέα αποτλεί το πλέον δημοφιλές και διαδεδομένο όσον αφορά τα ερυθρά ελληνικά κρασιά. Με έδρα το Λεόντιο της Νεμέας, στην περιοχή δουλεύει το Σταφυλοσυλλεκτικό Συγκρότημα Νεμέας, ένα από τα λίγα στην Ελλάδα. Επίσκεψιμα οινοποιεία και δυνατότητες οινοτουρισμού στην Κορινθία υπάρχουν επίσης στις δημοτικές ενότητες Στυμφαλίας και Σικυωνίων, που τμήματά τους συμμετέχουν στη ζώνη του ΠΟΠ Νεμέα. Ο αμπελώνας της Κορινθίας παράγει του οίνους ΠΓΕ Κορινθία (Τοπικός Οίνος Κορινθίας ή Κορινθιακός Τοπικός Οίνος). Σε μικρή ζώνη στο κλημέντι παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Κλημέντι (Τοπικός Οίνος Κλημέντι).

Η περιήγηση για οινοτουρισμό στη Μεσσηνία ξεκινά από τα βορειοδυτικά, εκεί όπου ο αμπελώνας της Τριφυλίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Τριφυλία (Τοπικός Οίνος Τριφυλίας). Δυνατότητες για οινοτουρισμό υπάρχουν και στη νοτιοδυτική Μεσσηνία όπου στον αμπελώνα της Πυλίας παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Πυλία (Τοπικός Οίνος Πυλίας). Ο συνολικός αμπελώνας της Μεσσηνίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Μεσσηνία (Τοπικός Οίνος Μεσσηνίας ή Μεσσηνιακός Τοπικός Οίνος).

Το ενδιαφέρον για οινοτουρισμό στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας εντοπίζεται στην περιοχή του αμπελώνα της Μονεμβασιάς όπου βρίσκονται και τα περισσότερα οινοποιεία. Αξιοσημείωτη δραστηριότητα καλλιέργειας αμπελιών και παραγωγής

[6] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

κρασιού υπάρχει και στις περιοχές Ασωπού, Βοιών, Κροκεών και Σκάλας. Στην περιοχή παράγεται ο λευκός γλυκός οίνος ΠΟΠ Μονεμβασιά. Στον αμπελώνα της Λακωνίας παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Λακωνία (Τοπικός Οίνος Λακωνίας ή Λακωνικός Τοπικός Οίνος).

Στην Αρκαδία τα περισσότερα οινοποιεία βρίσκονται βόρεια της Τρίπολης στη δημοτική ενότητα Μαντίνειας και ανατολικά της στη δημοτική ενότητα Κορυθίου, που αποτελούν και το μεγαλύτερο τμήμα της αμπελουργικής ζώνης του ΠΟΠ Μαντίνεια. Πρακτικά οινοτουρισμός στην Αρκαδία σημαίνει οινοτουρισμός στη Μαντίνεια και στη ζώνη της, αφού εκεί, κατά μήκος των δρόμων του κρασιού της Μαντίνειας, θα βρουν οι οινόφιλοι σχεδόν όλα τα επισκέψιμα οινοποιεία της Ενότητας. Επίσης, οινική δραστηριότητα υπάρχει και νότια της Τρίπολης στη δημοτική ενότητα Τεγέας. Ο αμπελώνας της Αρκαδίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αρκαδία (Τοπικός Οίνος Αρκαδίας) ενώ στη περιοχή της Τεγέας παράγονται οι ερυθροί οίνοι ΠΓΕ Τεγέα (Τοπικός Οίνος Τεγέας).

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας, τα περισσότερα αμπέλια και οινοποιεία βρίσκονται βορειοδυτικά στις δημοτικές ενότητες Κουτσοποδίου και Λυρκείας, κοντά στα σύνορα με την Κορινθία, αφού η περιοχή είναι τμήμα της ζώνης των οίνων ΠΟΠ Νεμέα. Αμπελουργική και οινική δραστηριότητα αναπτύσσεται και στις δημοτικές ενότητες Άργους, Κρανιδίου και Τροιζήνας. Από το 2008, ο αμπελώνας της Αργολίδας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αργολίδα (Τοπικός Οίνος Αργολίδας).

Τέλος, οι Περιφερειακές Ενότητες Αργολίδας, Αρκαδίας, Αχαΐας, Ηλείας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας συγκροτούν την ζώνη του ΠΓΕ Πελοπόννησος από την οποία παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ομώνυμη ένδειξη. Διοικητικά οι Ενότητες ανήκουν σε δύο Περιφέρειες, αλλά αμπελουργικά ορίζουν την ενιαία και αυτόνομη Περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία έχει και τη μεγαλύτερη συνολική έκταση αμπελιών από τις 9 αμπελουργικές Περιφέρειες της Ελλάδας.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2014-2019

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +46% (από 14,7 εκατ. το 2014 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-4%, από 216 χιλ. το 2014 σε 207 χιλ. το 2019), λόγω της προσφυγικής κρίσης που επηρέασε και εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου από το 2015. Τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+89%, από 3,4 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+62%, από 76 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+54%, από 250 χιλ. το 2014 σε 385 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+49%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	6.414.707	89%
Νοτίου Αιγαίου	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.067.439	4.546.194	4.617.315	29%
Κρήτης	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	4.455.810	26%
Ιονίων Νήσων	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	2.644.287	42%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	2.341.743	49%
Δυτικής Ελλάδας	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	385.152	54%
Βορείου Αιγαίου	215.563	221.795	141.055	168.999	215.088	207.098	-4%
Θεσσαλίας	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	205.802	18%
Πελοποννήσου	**108.623**	**86.508**	**106.921**	**121.609**	**126.746**	**153.364**	**41%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	122.933	62%
Ηπείρου	0	0	0	3.232	9.845	14.776	
Στερεάς Ελλάδας	0	3.256	1.085	1.129	1.985	3.100	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	125	0	
Ελλάδα	14.749.257	15.519.238	16.756.876	18.364.194	20.763.968	21.566.087	46%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (30%), Κρήτης (21%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Ιονίων Νήσων (12%) και Κεντρικής Μακεδονίας (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2019 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

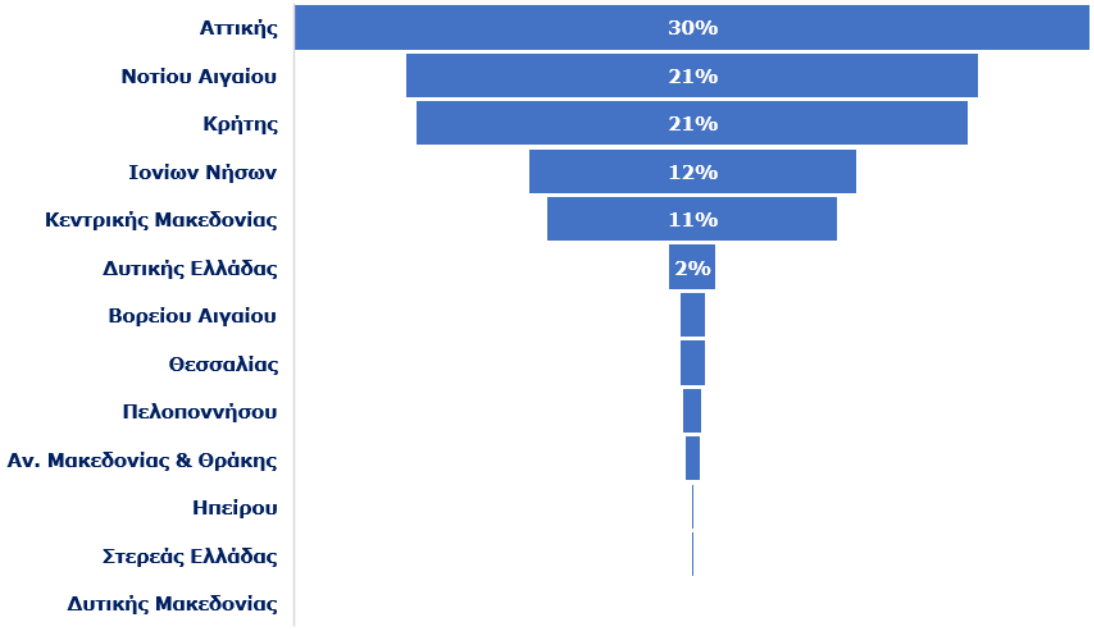

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Αεροδρόμιο Καλαμάτας) την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +41% (από 109 χιλ. το 2014 σε 153 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε για το 2019 το 1% της διεθνής επιβατικής κίνησης που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 46: Εξέλιξη των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

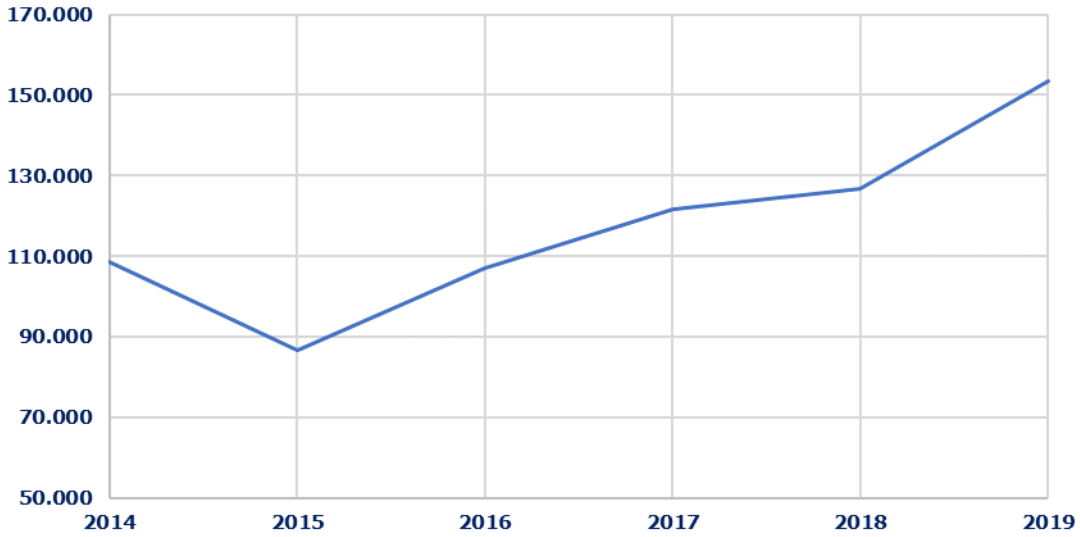

Πηγή: ΥΠΑ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +46% (από 5,9 εκατ. το 2014 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+48% ή +1,3 εκατ. αφίξεις), Νοτίου Αιγαίου (+80% ή +723 χιλ. αφίξεις), Κεντρικής Μακεδονίας (+21% ή +182 χιλ. αφίξεις), Κρήτης (+40% ή +284 χιλ. αφίξεις) και Ιονίων Νήσων (+59% ή +96 χιλ. αφίξεις).

Πίνακας 31: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	3.989.842	48%
Νοτίου Αιγαίου	906.907	1.044.427	1.161.064	1.307.141	1.440.841	1.630.081	80%
Κεντρικής Μακεδονίας	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	1.070.857	21%
Κρήτης	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	991.611	40%
Βορείου Αιγαίου	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	442.720	22%
Ιονίων Νήσων	163.125	177.775	212.025	219.583	252.499	259.208	59%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	151.263	32%
Ηπείρου	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	50.993	29%
Θεσσαλίας	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	26.594	65%
Πελοποννήσου	**7.977**	**6.821**	**6.712**	**15.851**	**11.618**	**12.013**	**51%**
Στερεάς Ελλάδας	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	5.108	-18%
Δυτικής Ελλάδας	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	5.214	87%
Δυτικής Μακεδονίας	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	3.547	18%
Ελλάδα	**5.908.633**	**7.074.921**	**7.676.796**	**8.093.961**	**8.462.342**	**8.639.051**	**46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (11%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2019 το 89% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

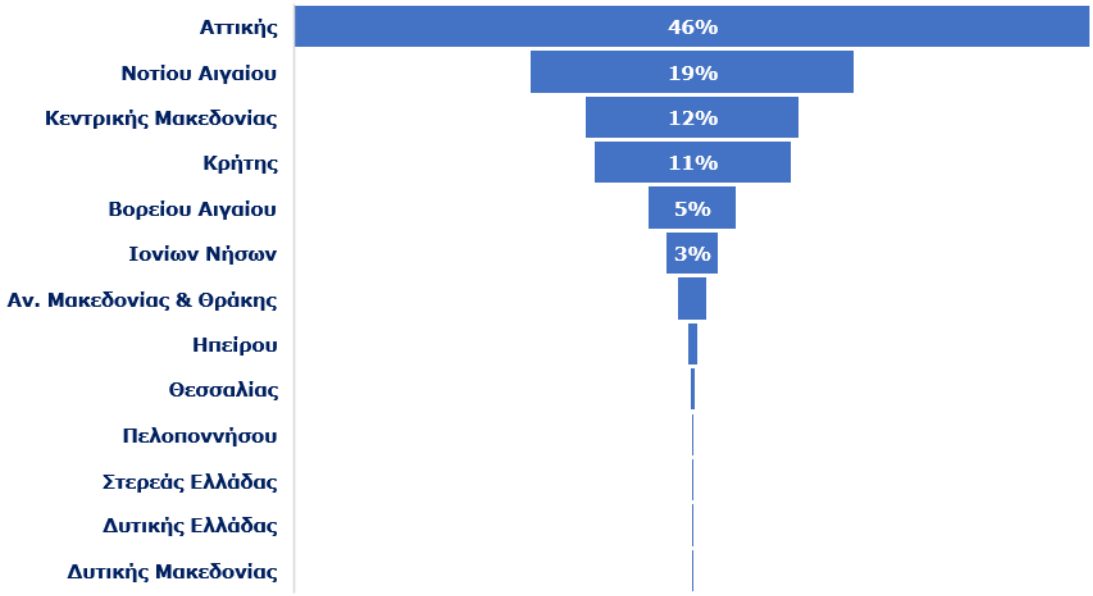

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Αεροδρόμιο Καλαμάτας) την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +51% (από 8 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2019 το 0,1% της κίνησης εσωτερικού που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 48: Εξέλιξη της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

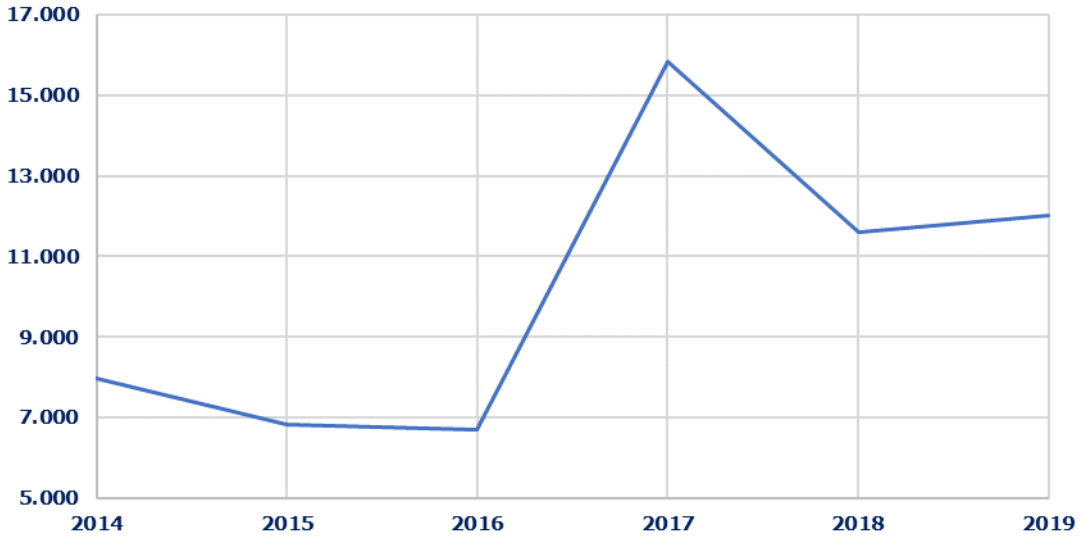

Πηγή: ΥΠΑ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2014-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 66,3 εκατ. το 2014 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-33%, από 6,5 εκατ. το 2014 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-5%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 32: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	30.485.427	5%
Νοτίου Αιγαίου	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	14.793.013	32%
Ιονίων Νήσων	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	5.500.435	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	4.560.142	24%
Δυτικής Ελλάδας	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	4.337.932	-33%
Κρήτης	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	3.137.320	17%
Στερεάς Ελλάδας	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	2.219.910	5%
Ηπείρου	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	1.760.639	9%
Θεσσαλίας	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	1.546.644	14%
Βορείου Αιγαίου	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	1.282.019	-5%
Πελοποννήσου	**830.375**	**540.283**	**727.890**	**977.712**	**894.677**	**984.872**	**19%**
Κεντρικής Μακεδονίας	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	878.349	4%
Ελλάδα	**66.262.507**	**65.229.665**	**63.372.358**	**67.883.800**	**70.191.332**	**71.486.702**	**8%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2019.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

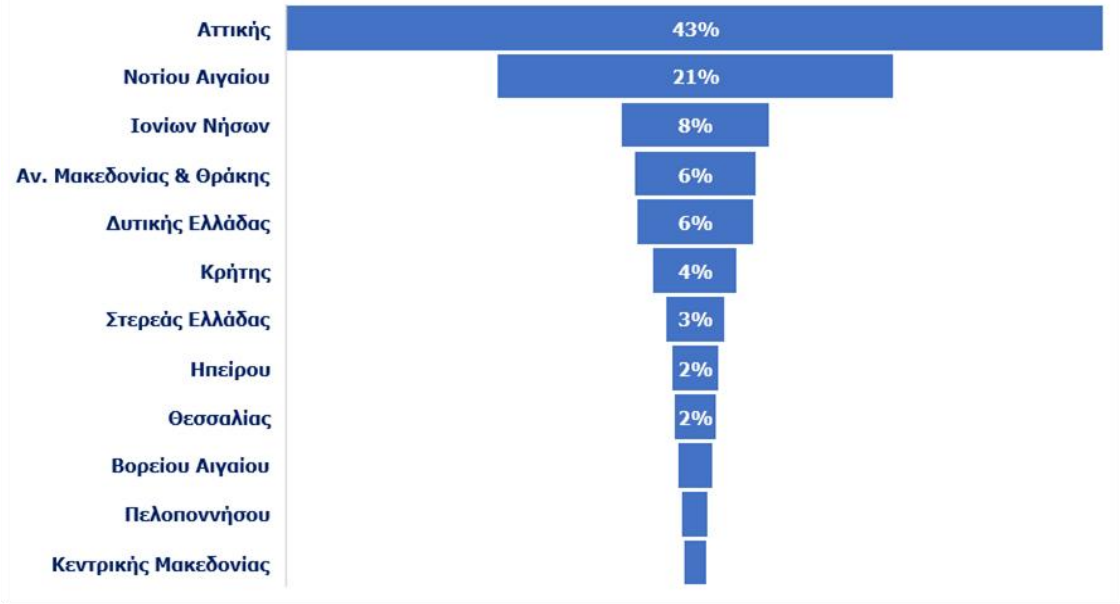

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2019 αντιπροσωπεύει το 1% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 αύξηση κατά +19% (από 830 χιλ. το 2014 σε 985 χιλ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Λακωνίας (+28%, από 633 χιλ. το 2014 σε 810 χιλ. το 2019) να καταγράφει αύξηση και τις Ενότητες Αργολίδας (-9%, από 193 χιλ. το 2014 σε 175 χιλ. το 2019) και Μεσσηνίας (-100%, από 5 χιλ. το 2014 σε 0 αφίξεις το 2019) μείωση. Οι υπόλοιπες Ενότητες δεν καταγράφουν ακτοπλοϊκή κίνηση.

Πίνακας 33: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Λακωνίας	632.545	342.421	543.915	778.075	703.048	810.196	28%
Αργολίδας	192.915	193.420	180.943	199.599	191.629	174.676	-9%
Μεσσηνίας	4.915	4.442	3.032	38	0	0	-100%
Πελοπόννησος	**830.375**	**540.283**	**727.890**	**977.712**	**894.677**	**984.872**	**19%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 82% της ακτοπλοϊκής κίνησης και η Αργολίδα το υπόλοιπο 18%.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

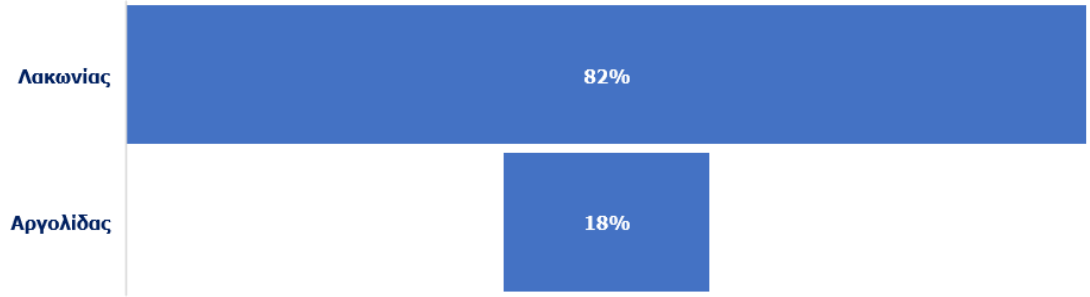

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 1,7 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+3%, από 929 χιλ. το 2014 σε 957 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-18%, από 590 χιλ. το 2014 σε 482 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+151%, από 139 χιλ. το 2014 σε 347 χιλ. το 2019). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -41% (από 11 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019).

Πίνακας 34: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηπείρου	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	956.710	3%
Δυτικής Ελλάδας	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	482.198	-18%
Ιονίων Νήσων	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	347.485	151%
Λοιπές	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	6.694	-41%
Ελλάδα	**1.669.151**	**1.742.176**	**1.527.235**	**1.699.947**	**1.807.658**	**1.793.087**	**7%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (0,4%).

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

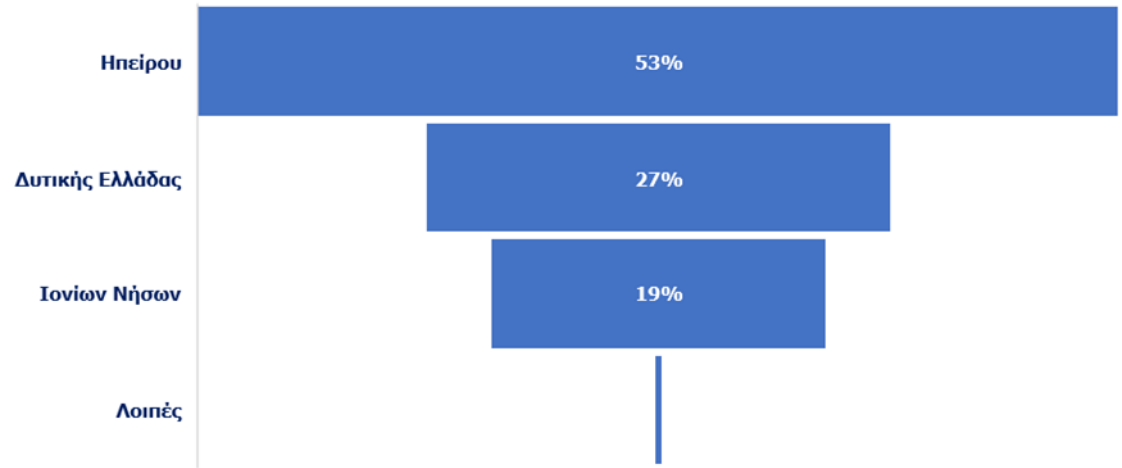

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2014-2019

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +2% (από 3.839 το 2014 σε 3.899 το 2019). Παρόλη την αύξηση που κατεγράφη το 2019 (ομαλοποίηση της κατάστασης στην Τουρκία μιας και τα αξιοθέατα των 2 χωρών πλασάρονται από τις εταιρείες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα), η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων υπολείπεται του 2016, χρονιά ρεκόρ για την Ελλάδα.

Πίνακας 35: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	1.761	3%
Αττικής	638	680	708	607	526	625	-2%
Ιονίων Νήσων	487	527	587	477	520	573	18%
Κρήτης	286	293	303	279	308	397	39%
Δυτικής Ελλάδας	253	245	276	273	223	201	-21%
Πελοποννήσου	**130**	**165**	**204**	**161**	**157**	**182**	**40%**
Βορείου Αιγαίου	136	155	137	53	109	62	-54%
Στερεάς Ελλάδας	50	83	92	74	35	45	-10%
Θεσσαλίας	71	88	72	18	40	35	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	26	23	19	6	7	7	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	31	35	23	4	5	6	-81%
Ηπείρου	17	11	11	8	14	5	-71%
Ελλάδα	**3.839**	**4.294**	**4.307**	**3.415**	**3.410**	**3.899**	**2%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+40%, από 130 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019), Κρήτης (+39%, από 286 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+18%, από 487 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (45%), η Αττική (16%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 86% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

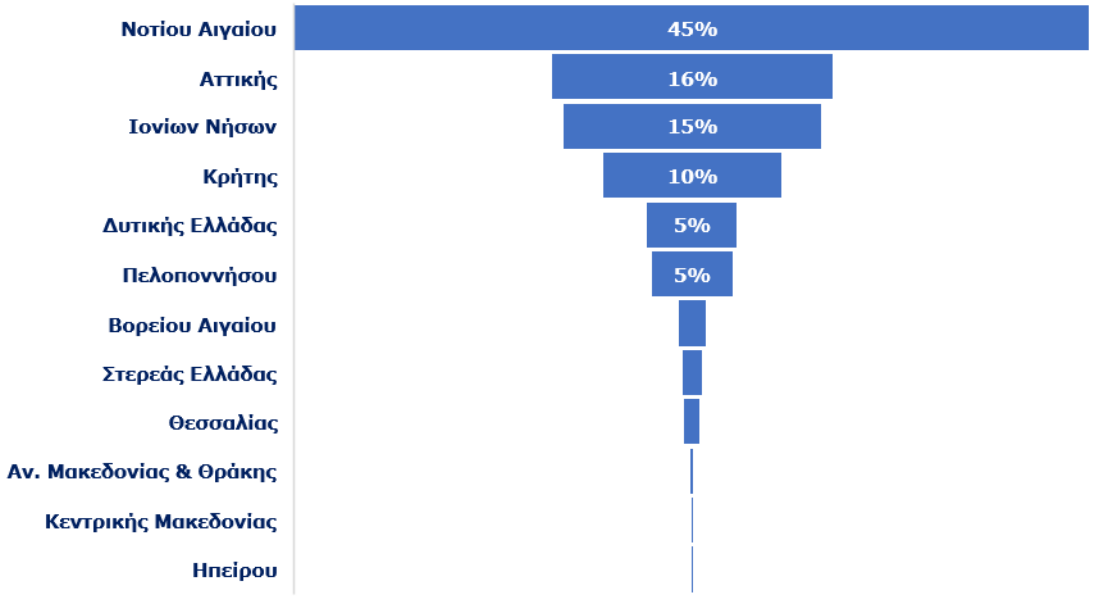

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου υποδέχτηκε το 2019 το 5% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +40% (από 130 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019). Αναφορικά με τα επιμέρους λιμάνια, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια του Ναυπλίου (+91%, από 46 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 88 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Μονεμβασιάς (+41%, από 39 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 55 κρουαζιερόπλοια το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τα λιμάνια του Γυθείου (-5%, από 20 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 19 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Καλαμάτας (-31%, από 16 το 2014 σε 11 το 2019) μείωση. Η κίνηση στο λιμάνι της Πύλου την περίοδο 2014-2019 δεν εμφάνισε διαφοροποίηση (από 9 το 2014 σε 9 το 2019).

Πίνακας 36: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ναυπλίου	46	62	94	86	75	88	91%
Μονεμβασιάς	39	38	44	39	43	55	41%
Γυθείου	20	23	33	16	18	19	-5%
Καλαμάτας	16	31	28	11	8	11	-31%
Πύλου	9	11	5	9	13	9	0%
Πελοπόννησος	**130**	**165**	**204**	**161**	**157**	**182**	**40%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι του Ναυπλίου (48%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (30%), του Γυθείου (10%), της Καλαμάτας (6%) και της Πύλου (5%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Λιμάνι, 2019

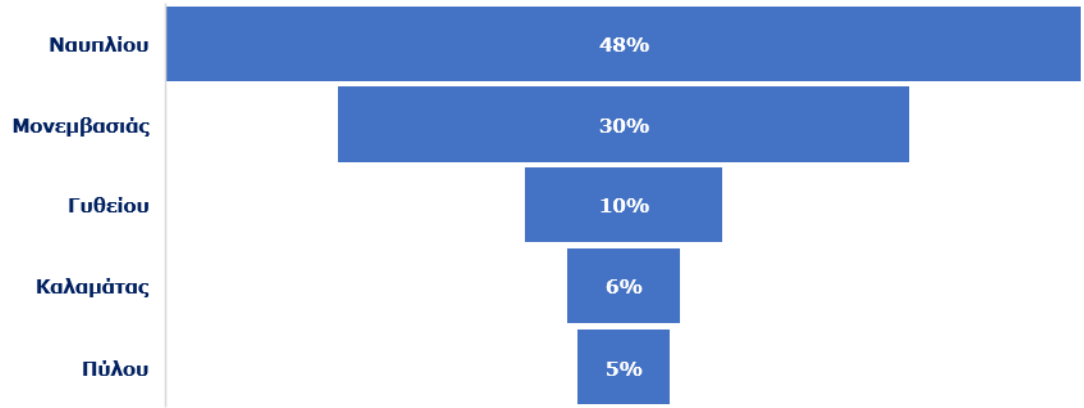

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +12% (από 4,9 εκατ. το 2014 σε 5,5 εκατ. το 2019). Παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων το 2019 δεν ξεπέρασε το ρεκόρ του 2016 εντούτοις οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα ελληνικά λιμάνια σημείωσαν αριθμό ρεκόρ (5,5 εκατ.).

Πίνακας 37: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	2.260.723	20%
Αττικής	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	1.098.591	1%
Ιονίων Νήσων	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	1.044.160	35%
Κρήτης	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	607.268	84%
Δυτικής Ελλάδας	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	414.935	-29%
Πελοποννήσου	**85.648**	**108.543**	**106.666**	**53.790**	**85.633**	**65.392**	**-24%**
Βορείου Αιγαίου	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	17.217	-79%
Θεσσαλίας	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	15.429	-75%
Στερεάς Ελλάδας	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	5.168	-38%
Κεντρικής Μακεδονίας	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	4.865	-75%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	2.699	-79%
Ηπείρου	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	1.053	-75%
Ελλάδα	**4.937.247**	**4.964.443**	**5.204.231**	**4.625.363**	**4.788.642**	**5.537.500**	**12%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+84%, από 330 χιλ. το 2014 σε 607 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+35%, από 771 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+20%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) και Αττικής (+1%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (41%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 90% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

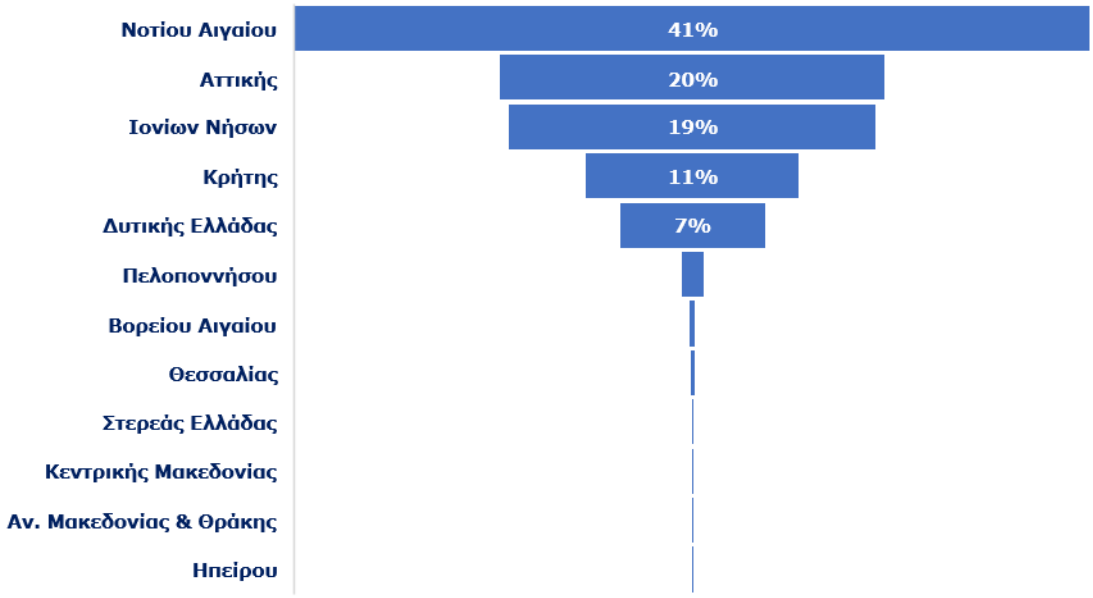

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου υποδέχτηκε το 2019 το 1% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2014-2019 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν μείωση κατά -24% (από 86 χιλ. το 2014 σε 65 χιλ. το 2019). Η εικόνα στα επιμέρους λιμάνια της Περιφέρειας είναι μικτή, με τα λιμάνια του Ναυπλίου (+33%, από 26 χιλ. το 2014 σε 35 χιλ. το 2019) και της Πύλου (+13%, από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (-54%, από 22 χιλ. το 2014 σε 10 χιλ. το 2019), του Γυθείου (-47%, από 18 χιλ. το 2014 σε 10 χιλ. το 2019) και της Καλαμάτας (-48%, από 18 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019) μείωση.

Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ναυπλίου	26.050	46.075	51.551	29.689	57.894	34.704	33%
Μονεμβασιάς	22.068	10.391	12.904	7.742	9.154	10.107	-54%
Γυθείου	18.144	10.448	13.019	6.738	8.642	9.674	-47%
Καλαμάτας	17.951	38.549	28.132	8.020	7.281	9.288	-48%
Πύλου	1.435	3.080	1.060	1.601	2.662	1.619	13%
Πελοπόννησος	**85.648**	**108.543**	**106.666**	**53.790**	**85.633**	**65.392**	**-24%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου για το 2019, παρατηρούμε ότι το λιμάνι του Ναυπλίου (53%) υποδέχτηκε τον μεγαλύτερο όγκο αφίξεων και ακολουθούν τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (15%), του Γυθείου (15%), της Καλαμάτας (14%) και της Πύλου (2%).

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Λιμάνι, 2019

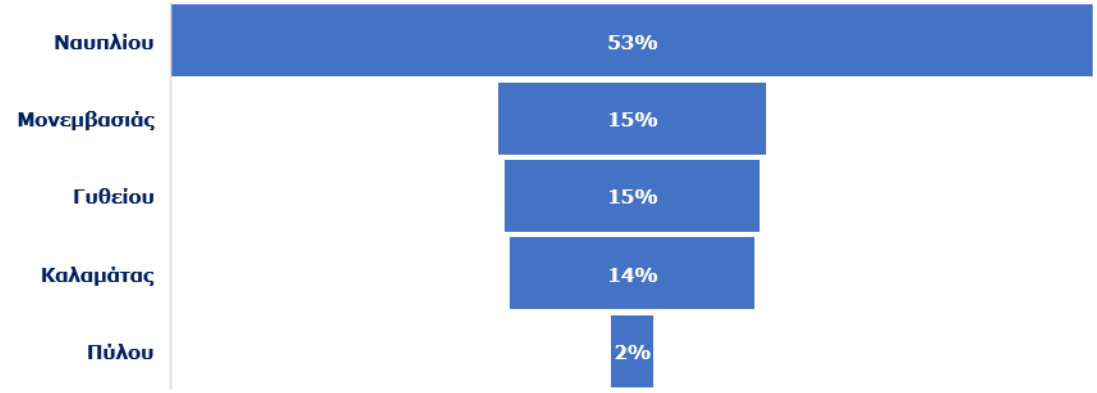

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2014-2019

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +42% (από 4,2 εκατ. επισκέπτες το 2014 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019), απόρροια της αύξησης κατά +42% (από 22.033 χιλ. το 2014 σε 31.348 χιλ. το 2019) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 39: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Αττική	2.162.012	2.295.545	2.161.128	2.521.553	2.736.359	2.784.449	29%
Κρήτη	297.569	312.274	501.429	590.311	767.262	845.477	184%
Κεντρική Μακεδονία	465.487	541.193	653.077	668.906	683.282	687.717	48%
Νότιο Αιγαίο	482.626	478.588	429.394	500.781	506.030	535.992	11%
Στερεά Ελλάδα	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	390.509	58%
Δυτική Ελλάδα	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	223.303	28%
Πελοπόννησος	**73.242**	**69.232**	**81.002**	**94.851**	**99.970**	**102.647**	**40%**
Ιόνια Νησιά	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	80.872	35%
Θεσσαλία	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	69.460	52%
Ήπειρος	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	59.056	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	50.699	25%
Βόρειο Αιγαίο	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	47.651	-4%
Δυτική Μακεδονία	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	16.638	138%
Ελλάδα	**4.154.142**	**4.405.842**	**4.515.966**	**5.191.781**	**5.702.211**	**5.894.470**	**42%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-4%, από 50 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+29%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+184%, από 298 χιλ. το 2014 σε 845 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+48%, από 465 χιλ. το 2014 σε 688 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+11%, από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+58%, από 246 χιλ. το 2014 σε 391 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+28%, από 174 χιλ. το 2014 σε 223 χιλ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 73 χιλ. το 2014 σε 103 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+35%, από 60 χιλ. το 2014 σε 81 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+52%, από 46 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+18%, από 50 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+25%, από 41 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+138%, από 7 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2019 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές

επισκέψεις (47%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

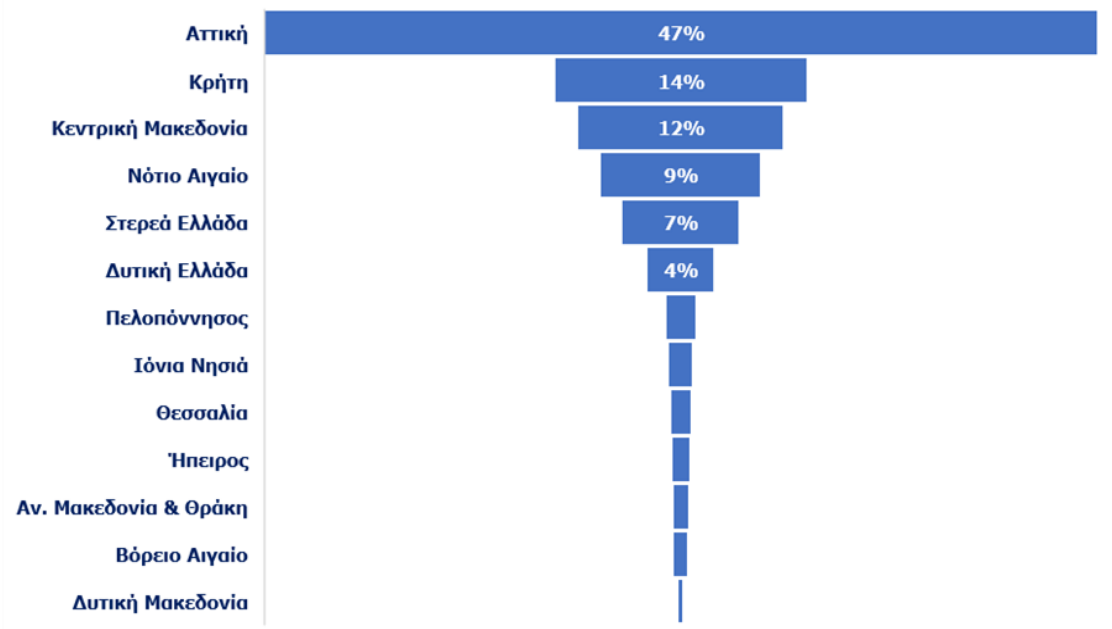

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2019 κατείχε το 2% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +40% (από 73 χιλ. το 2014 σε 103 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Μεσσηνίας (+31%, από 30 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Αργολίδας (+55%, από 20 χιλ. το 2014 σε 31 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+8%, από 19 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019), Αρκαδίας (+552%, από 1 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019) και Κορινθίας (+69%, από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019).

Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Μεσσηνίας	30.275	24.404	32.882	36.181	37.779	39.638	31%
Αργολίδας	20.329	21.591	20.965	28.448	31.062	31.446	55%
Λακωνίας	18.892	18.110	16.232	18.174	20.242	20.428	8%
Αρκαδίας	996	1.054	6.438	7.051	6.433	6.489	552%
Κορινθίας	2.750	4.073	4.485	4.997	4.454	4.646	69%
Πελοπόννησος	**73.242**	**69.232**	**81.002**	**94.851**	**99.970**	**102.647**	**40%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Μεσσηνίας (39%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αργολίδας (31%), Λακωνίας (20%), Αρκαδίας (6%) και Κορινθίας (5%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

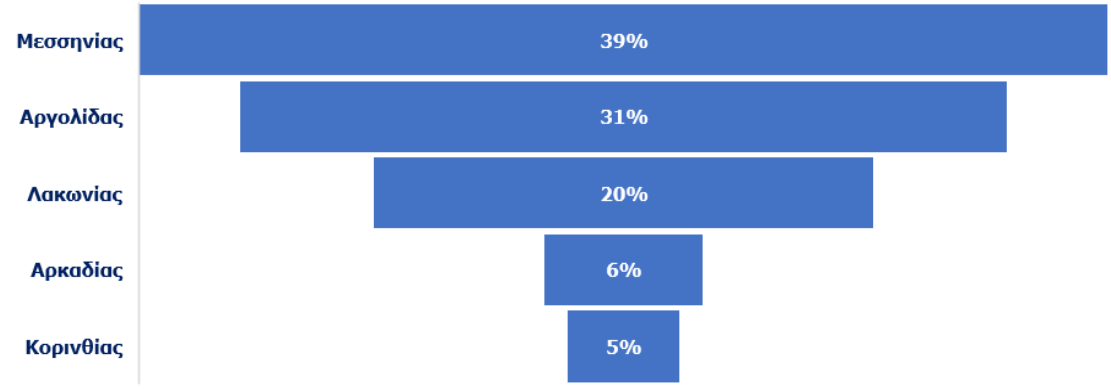

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2014-2019

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +37% (από 10,0 εκατ. το 2014 σε 13,7 εκατ. το 2019).

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	6.234.154	72%
Κρήτη	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	2.155.260	37%
Πελοπόννησος	**1.374.832**	**1.441.529**	**1.388.340**	**1.651.292**	**1.885.649**	**1.921.898**	**40%**
Νότιο Αιγαίο	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	1.495.773	-16%
Δυτική Ελλάδα	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	532.089	3%
Στερεά Ελλάδα	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	409.071	38%
Κεντρική Μακεδονία	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	395.471	13%
Ιόνια Νησιά	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	236.897	4%
Βόρειο Αιγαίο	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	92.014	52%
Ήπειρος	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	88.471	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	78.638	26%
Θεσσαλία	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	18.662	-6%
Δυτική Μακεδονία	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	1.936	-27%
Ελλάδα	**9.953.161**	**10.320.053**	**9.564.673**	**11.332.776**	**12.901.071**	**13.660.334**	**37%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-16%, από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), την Θεσσαλία (-6%, από 20 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και τη Δυτική Μακεδονία (-27%, από 3 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+72%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+37%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+3%, από 514 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+38%, από 297 χιλ. το 2014 σε 409 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+13%, από 351 χιλ. το 2014 σε 395 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+4%, από 227 χιλ. το 2014 σε 237 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+52%, από 60 χιλ. το 2014 σε 92 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+9%, από 81 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+26%, από 62 χιλ. το 2014 σε 79 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 46% των

επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

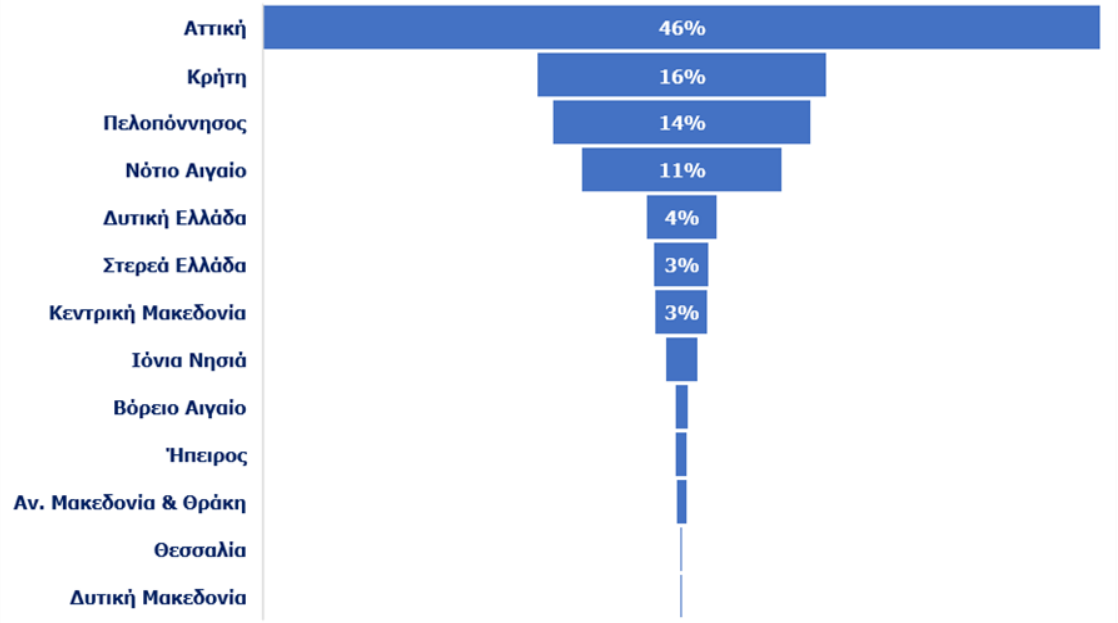

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2019 αντιπροσώπευε το 14% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +40% (από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Αργολίδας (+30%, από 997 χιλ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κορινθίας (+36%, από 188 χιλ. το 2014 σε 256 χιλ. το 2019), Μεσσηνίας (+193%, από 76 χιλ. το 2014 σε 222 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+30%, από 114 χιλ. το 2014 σε 148 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (+114%, από 543 επισκέπτες το 2014 σε 1 χιλ. το 2019).

Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αργολίδας	997.321	1.072.838	943.136	1.108.932	1.295.891	1.295.323	30%
Κορινθίας	187.556	170.704	189.839	225.479	234.118	255.999	36%
Μεσσηνίας	75.597	80.167	140.257	189.451	208.154	221.701	193%
Λακωνίας	113.815	117.010	114.293	125.549	145.939	147.713	30%
Αρκαδίας	543	810	815	1.881	1.547	1.162	114%
Πελοπόννησος	**1.374.832**	**1.441.529**	**1.388.340**	**1.651.292**	**1.885.649**	**1.921.898**	**40%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Αργολίδας (67%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (13%), Μεσσηνίας (12%), Λακωνίας (8%) και Αρκαδίας (0,1%).

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

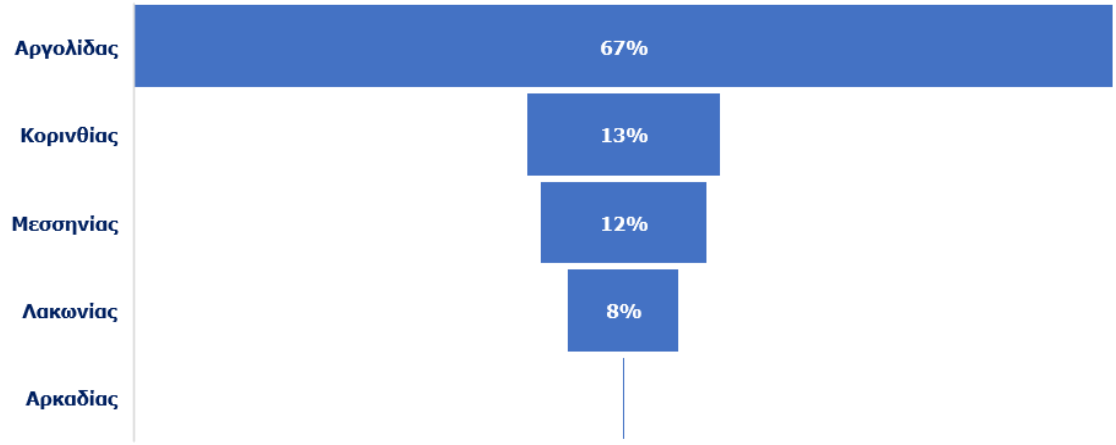

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[7], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[8]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +18% (από 31.021 χιλ. το 2017 σε 36.643 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 7.262 χιλ. το 2017 σε 6.761 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-1%, από 364 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+18%, από 5,8 εκατ. το 2017 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+15%, από 5,1 εκατ. το 2017 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10%, από 4,8 εκατ. το 2017 σε 5,3 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+184%, από 1,3 εκατ. το 2017 σε 3,8 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+3%, από 3,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019), Ηπείρου (+45%, από 713 εκατ. το 2017 σε 1,0 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+24%, από 727 χιλ. το 2017 σε 899 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+45%, από 563 χιλ. το 2017 σε 817 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+16%, από 694 χιλ. το 2017 σε 806 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+81%, από 376 χιλ. το 2017

[7] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[8] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

σε 679 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+37%, από 222 χιλ. το 2017 σε 304 χιλ. το 2019).

Πίνακας 43: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	5.841	6.629	6.893	18%
Κεντρική Μακεδονία	7.262	7.830	6.761	-7%
Αττικής	5.137	5.681	5.923	15%
Κρήτη	4.806	5.228	5.288	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.349	1.930	3.833	184%
Ιόνια Νησιά	2.966	3.162	3.048	3%
Ήπειρος	713	823	1.033	45%
Πελοπόννησος	**727**	**886**	**899**	**24%**
Δυτική Ελλάδα	563	699	817	45%
Θεσσαλία	694	675	806	16%
Στερεά Ελλάδα	376	549	679	81%
Βόρειο Αιγαίο	364	389	359	-1%
Δυτική Μακεδονία	222	349	304	37%
Ελλάδα	**31.021**	**34.831**	**36.643**	**18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%), η Κρήτη (14%) και η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 78% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

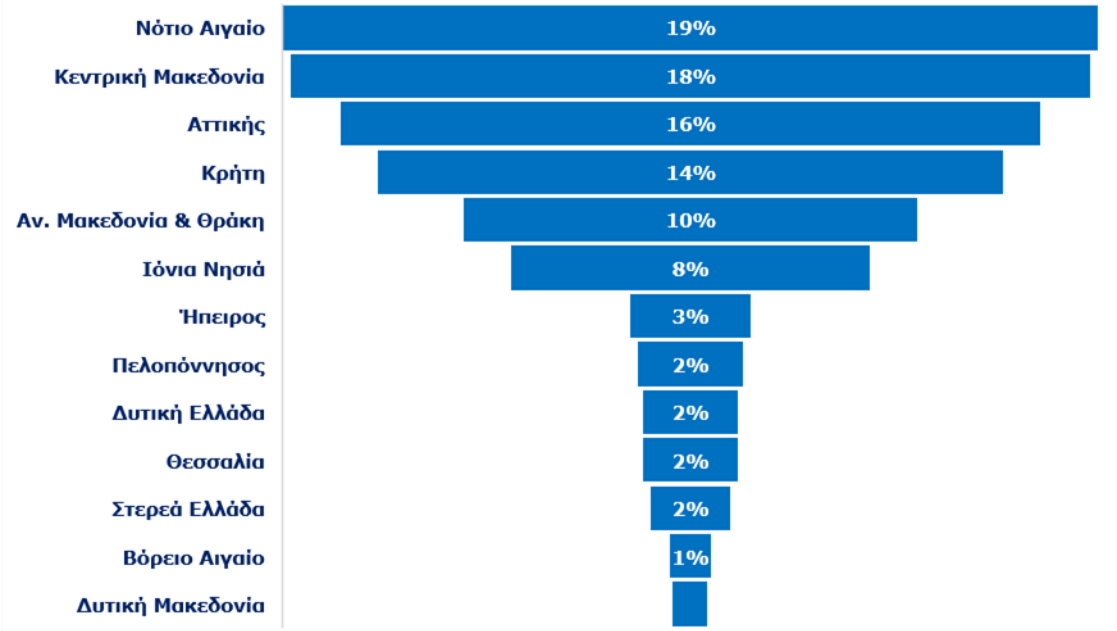

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +24% (από 727 χιλ. το 2017 σε 899 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι θετική. Συγκεκριμένα: Γερμανία (+14%, από 103 χιλ. το 2017 σε 117 χιλ. το 2019), ΗΠΑ (+56%, από 67 χιλ. το 2017 σε 105 χιλ. το 2019), Γαλλία (+27%, από 62 χιλ. το 2017 σε 78 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+15%, από 50 χιλ. το 2017 σε 57 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+22%, από 445 χιλ. το 2017 σε 542 χιλ. το 2019).

Πίνακας 44: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	103	110	117	14%
ΗΠΑ	67	100	105	56%
Γαλλία	62	83	78	27%
Ην. Βασίλειο	50	66	57	15%
Λοιπές	445	527	542	22%
Σύνολο	**727**	**886**	**899**	**24%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 13% (14% το 2017) και ακολουθούν από τις ΗΠΑ με 12% (9% το 2017), από την Γαλλία με 9% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 6% (7% το 2017) και από τις Λοιπές με 60% (61% το 2017).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017-2019

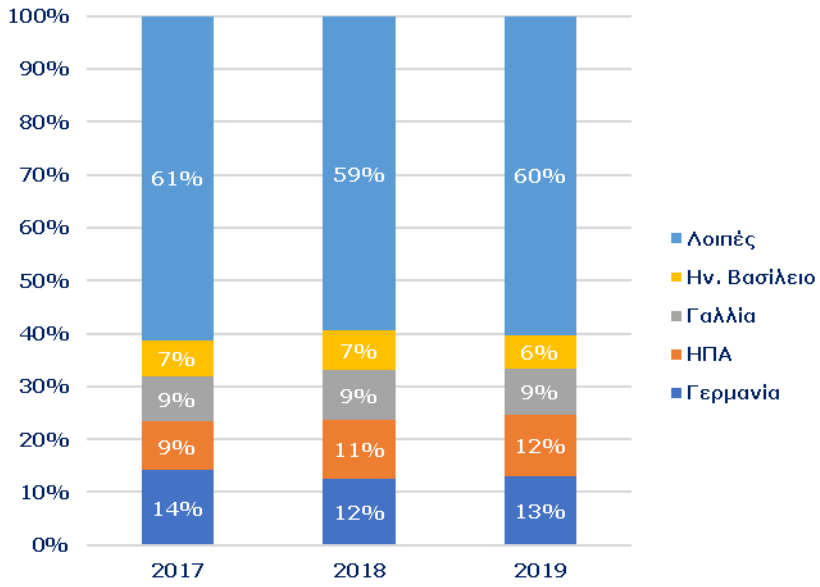

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +11% (από 209.855 χιλ. το 2017 σε 232.464 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-5%, από 24,9 εκατ. το 2017 σε 23,7 εκατ. το 2019), Θεσσαλίας (-3%, από 5,0 εκατ. το 2017 σε 4,9 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 3,2 εκατ. το 2017 σε 2,9 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+15%, από 46,2 εκατ. το 2017 σε 53,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+7%, από 40,3 εκατ. το 2017 σε 43,3 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+0,1%, από 40,8 εκατ. το 2017 σε 40,8 εκατ. το 2019), Αττική (+16%, από 29,4 εκατ. το 2017 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+88%, από 5,4 εκατ. το 2017 σε 10,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+24%, από 5,2 εκατ. το 2017 σε 6,5 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+61%, από 2,8 εκατ. το 2017 σε 4,5 εκατ. το 2019), Ήπειρος (+10%, από 3,6 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+48%, από 2,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+77%, από 859 χιλ. το 2017 σε 1,5 εκατ. το 2019).

Πίνακας 45: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	46.210	51.084	53.169	15%
Κρήτη	40.271	43.819	43.256	7%
Κεντρική Μακεδονία	40.782	44.690	40.808	0%
Αττικής	29.437	31.386	34.028	16%
Ιόνια Νησιά	24.944	24.762	23.744	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.421	6.467	10.171	88%
Πελοπόννησος	**5.214**	**6.614**	**6.466**	**24%**
Θεσσαλία	5.027	4.217	4.889	-3%
Δυτική Ελλάδα	2.819	3.184	4.530	61%
Ήπειρος	3.643	3.362	4.003	10%
Στερεά Ελλάδα	2.013	2.998	2.978	48%
Βόρειο Αιγαίο	3.217	3.113	2.902	-10%
Δυτική Μακεδονία	859	1.316	1.520	77%
Ελλάδα	**209.855**	**227.012**	**232.464**	**11%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (19%), την Κεντρική Μακεδονία (18%), την Αττική (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

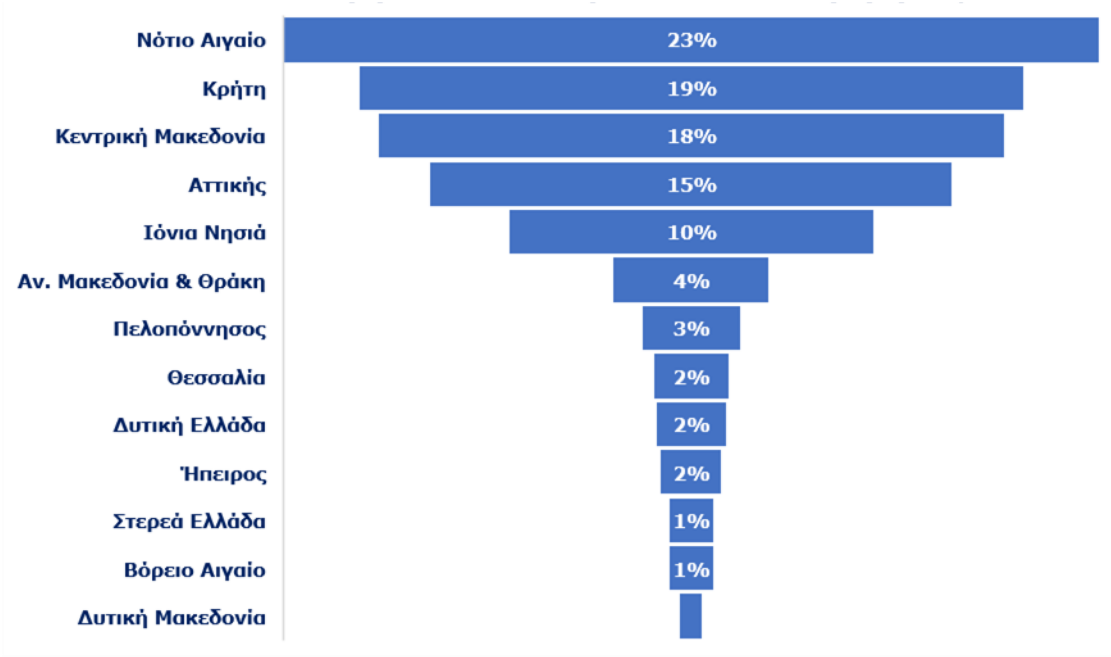

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +24% (από 5,2 εκατ. το 2017 σε 6,5 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή. Συγκεκριμένα: Γερμανία (+16%, από 858 χιλ. το 2017 σε 998 χιλ. το 2019), ΗΠΑ (+40%, από 525 χιλ. το 2017 σε 738 χιλ. το 2019), Γαλλία (+11%, από 573 χιλ. το 2017 σε 637 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+24%, από 358 χιλ. το 2017 σε 444 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+26%, από 2,9 εκατ. το 2017 σε 3,7 εκατ. το 2019).

Πίνακας 46: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	858	1.101	998	16%
ΗΠΑ	525	831	738	40%
Γαλλία	573	660	637	11%
Ην. Βασίλειο	358	457	444	24%
Λοιπές	2.900	3.565	3.650	26%
Σύνολο	**5.214**	**6.614**	**6.466**	**24%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (16% το 2017) και ακολουθούν από τις ΗΠΑ με 11% (10% το 2017), από την Γαλλία με 10% (11% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 7% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017) και από τις Λοιπές με 56% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017).

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017-2019

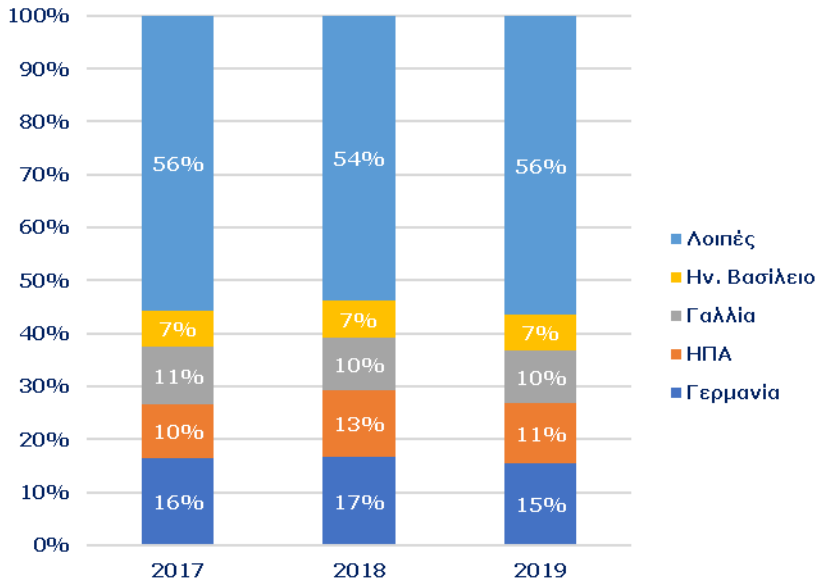

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +24% (από € 14.202 εκατ. το 2017 σε € 17.680 εκατ. το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 167 εκατ. το 2017 σε € 165 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+42%, από € 3,7 δισ. το 2017 σε € 5,2 δισ. το 2019), Κρήτη (+10%, από € 3,3 δισ. το 2017 σε € 3,6 δισ. το 2019), Αττική (+24%, από € 2,1 δισ. το 2017 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 1,9 δισ. το 2017 σε € 2,3 δισ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+8%, από € 1,8 δισ. το 2017 σε € 1,9 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+56%, από € 282 εκατ. το 2017 σε € 440 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+36%, από € 307 εκατ. το 2017 σε € 417 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+23%, από € 290 εκατ. το 2017 σε € 355 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+21%, από € 216 εκατ. το 2017 σε 261 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+62%, από € 159 εκατ. το 2017 σε € 257 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από € 113 εκατ. το 2017 σε € 180 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+68%, από € 45 εκατ. το 2017 σε € 76 εκατ. το 2019).

Πίνακας 47: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017-2019

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	3.653	4.414	5.175	42%
Κρήτη	3.260	3.134	3.601	10%
Αττικής	2.083	2.279	2.592	24%
Κεντρική Μακεδονία	1.852	2.275	2.250	21%
Ιόνια Νησιά	1.775	1.691	1.911	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	282	322	440	56%
Πελοπόννησος	**307**	**415**	**417**	**36%**
Θεσσαλία	290	270	355	23%
Ήπειρος	216	222	261	21%
Δυτική Ελλάδα	159	212	257	62%
Στερεά Ελλάδα	113	194	180	59%
Βόρειο Αιγαίο	167	164	165	-1%
Δυτική Μακεδονία	45	61	76	68%
Ελλάδα	**14.202**	**15.653**	**17.680**	**24%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (15%), την Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

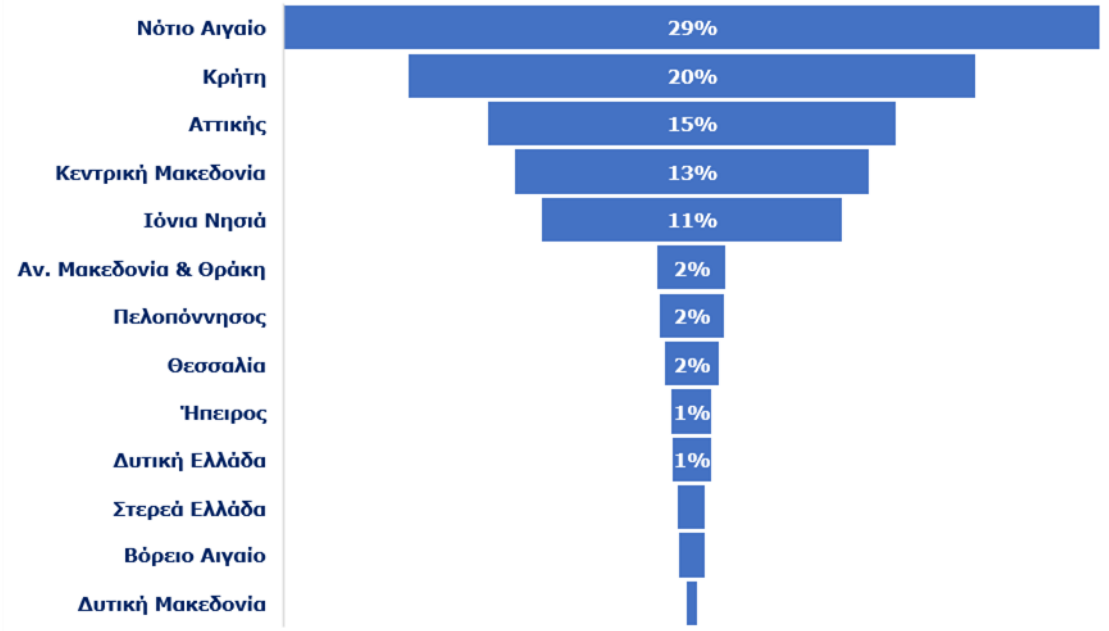

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +36% (από € 307 εκατ. το 2017 σε € 417 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή. Συγκεκριμένα: Γερμανία (+24%, από € 49 εκατ. το 2017 σε € 61 εκατ. το 2019), Γαλλία (+52%, από € 35 εκατ. το 2017 σε € 54 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+42%, από € 29 εκατ. το 2017 σε € 41 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+46%, από € 22 εκατ. το 2017 σε € 31 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+33%, από € 173 εκατ. το 2017 σε € 230 εκατ. το 2019).

Πίνακας 48: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε εκατ. €), 2017-2019

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	49	54	61	24%
Γαλλία	35	49	54	52%
ΗΠΑ	29	65	41	42%
Ην. Βασίλειο	22	26	31	46%
Λοιπές	173	222	230	33%
Σύνολο	**307**	**415**	**417**	**36%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (16% το 2017) και ακολουθούν από την Γαλλία με 13% (11% το 2017), από τις ΗΠΑ με 10% (9% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 8% (7% το 2017) και από τις Λοιπές με 55% (56% το 2017).

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017-2019

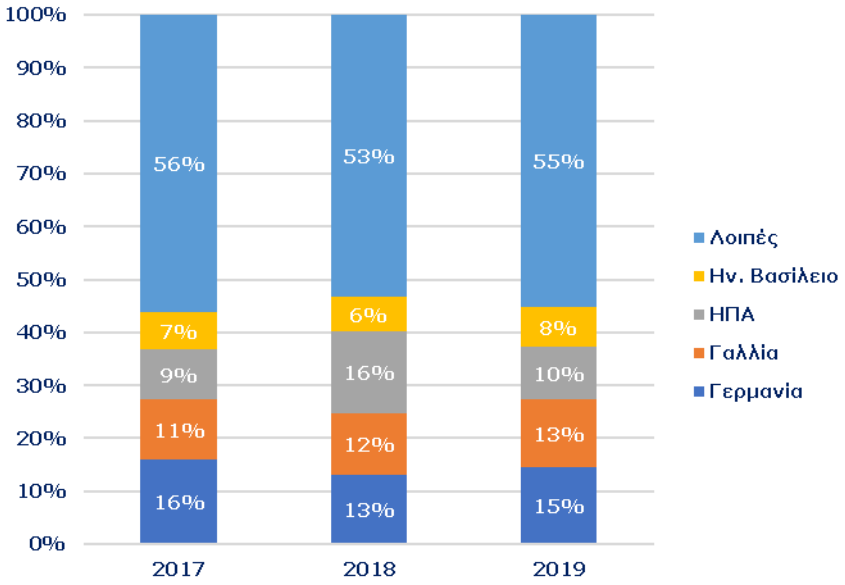

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 458 το 2017 σε € 482 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-12%, από € 301 το 2017 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 303 το 2017 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-45%, από € 209 το 2017 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+20%, από € 626 το 2017 σε € 751 το 2019), Κρήτης (+0,4%, από € 678 το 2017 σε € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 598 το 2017 σε € 627 το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από € 423 το 2017 σε € 464 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+0,5%, από € 458 το 2017 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+5%, από € 418 το 2017 σε € 440 το 2019), Αττικής (+8%, από € 406 το 2017 σε € 438 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+30%, από € 255 το 2017 σε € 333 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από € 282 το 2017 σε € 315 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+22%, από € 203 το 2017 σε € 248 το 2019).

Πίνακας 49: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	626	666	751	20%
Κρήτη	678	599	681	0%
Ιόνια Νησιά	598	535	627	5%
Πελοπόννησος	**423**	**469**	**464**	**10%**
Βόρειο Αιγαίο	458	422	460	0%
Θεσσαλία	418	401	440	5%
Αττικής	406	401	438	8%
Κεντρική Μακεδονία	255	291	333	30%
Δυτική Ελλάδα	282	303	315	12%
Στερεά Ελλάδα	301	353	265	-12%
Ήπειρος	303	270	253	-17%
Δυτική Μακεδονία	203	174	248	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	209	167	115	-45%
Ελλάδα	**458**	**449**	**482**	**5%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 626 το 2017, € 666 το 2018 και € 751 το 2019), Κρήτης (€ 678 το 2017, € 599 το 2018 και € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (€ 598 το 2017, € 535 το 2018 και € 627 το 2019), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 423 το 2017, € 469 το 2018 και € 464 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (ίδιο το 2017, € 458 το 2017, € 422 το 2018 και € 460 το 2019).

Διάγραμμα 66: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

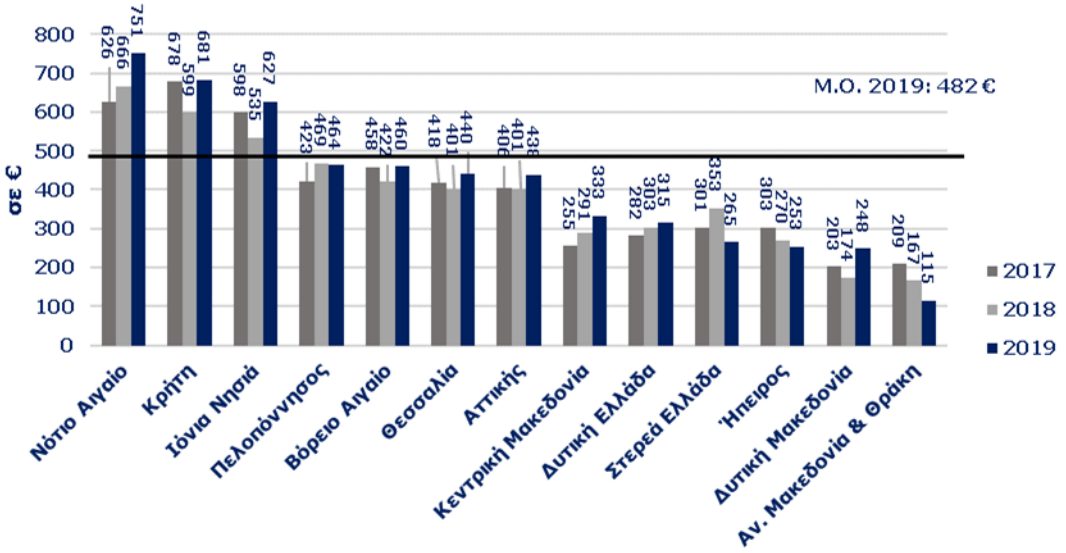

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +10% (από € 423 το 2017 σε € 464 το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (-9%, από € 431 το 2017 σε € 392 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γαλλία (+20%, από € 568 το 2017 σε € 684 το 2019), Ην. Βασίλειο (+27%, από € 431 το 2017 σε € 549 το 2019), Γερμανία (+9%, από € 476 το 2017 σε € 520 το 2019) και Λοιπές (+10%, από € 388 το 2017 σε € 425 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τα έτη 2017 και 2019 υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 8% και 4% αντίστοιχα ενώ το 2018 η Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας υπερβαίνει αυτή του συνόλου της χώρας κατά 4%.

Πίνακας 50: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Γαλλία	568	583	684	20%
Ην. Βασίλειο	431	397	549	27%
Γερμανία	476	491	520	9%
ΗΠΑ	431	650	392	-9%
Λοιπές	388	421	425	10%
Περιφέρεια	**423**	**469**	**464**	**10%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γαλλίας (€ 568 το 2017, € 583 το 2018 και € 684 το 2019) και της Γερμανίας (€ 476 το 2017, € 491 το 2018 και € 520 το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 431 το 2017, € 397 το 2018 και € 549 το 2019) τα έτη 2017 και 2019, των ΗΠΑ (€ 431 το 2017, € 650 το 2018 και € 392 το 2019) τα έτη 2017 και 2018 ενώ αντίθετα η μόνη αγορά που κατέγραψε χαμηλότερη Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη ήταν οι Λοιπές (€ 388 το 2017, € 421 το 2018 και € 425 το 2019).

Διάγραμμα 67: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2017-2019

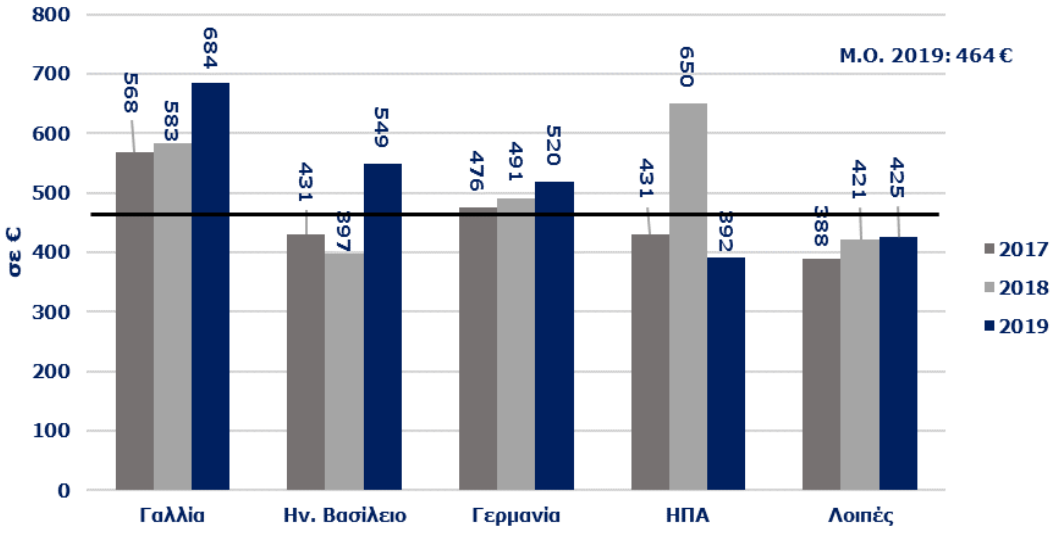

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +12% (από € 68 το 2017 σε € 76 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-5%, από € 52 το 2017 σε € 50 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17%, από € 52 το 2017 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+23%, από € 79 το 2017 σε € 97 το 2019), Κρήτη (+3%, από € 81 το 2017 σε € 83 το 2019), Ιόνια Νησιά (+13%, από € 71 το 2017 σε € 80 το 2019), Αττική (+8%, από € 71 το 2017 σε € 76 το 2019), Θεσσαλία (+26%, από € 58 το 2017 σε € 73 το 2019), Ήπειρος (+10%, από € 59 το 2017 σε € 65 το 2019), Πελοπόννησος (+9%, από € 59 το 2017 σε € 64 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 56 το 2017 σε € 60 το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+10%, από € 52 το 2017 σε € 57 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+1%, από € 56 το 2017 σε € 57 το 2019) και Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 45 το 2017 σε € 55 το 2019).

Πίνακας 51: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	79	86	97	23%
Κρήτη	81	72	83	3%
Ιόνια Νησιά	71	68	80	13%
Αττικής	71	73	76	8%
Θεσσαλία	58	64	73	26%
Ήπειρος	59	66	65	10%
Πελοπόννησος	**59**	**63**	**64**	**9%**
Στερεά Ελλάδα	56	65	60	8%
Βόρειο Αιγαίο	52	53	57	10%
Δυτική Ελλάδα	56	67	57	1%
Κεντρική Μακεδονία	45	51	55	21%
Δυτική Μακεδονία	52	46	50	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	52	50	43	-17%
Ελλάδα	**68**	**69**	**76**	**12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 79 το 2017, € 86 το 2018 και € 97 το 2019), Κρήτης (€ 81 το 2017, € 72 το 2018 και € 83 το 2019), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2017 και το 2019, € 71 το 2017, € 68 το 2018 και € 80 το 2019) και Αττικής (€ 71 το 2017, € 73 το 2018 και € 76 το 2019).

Διάγραμμα 68: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

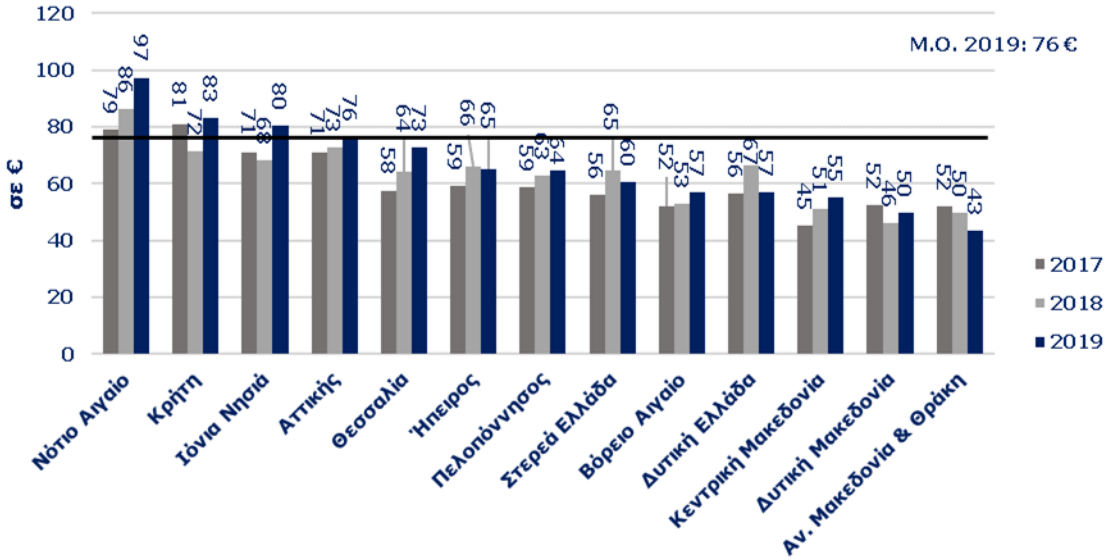

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +9% (από € 59 το 2017 σε € 64 το 2019). Επιμέρους όλες οι αγορές σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή. Συγκεκριμένα: Γαλλία (+37%, από € 61 το 2017 σε € 84 το 2019), Ην. Βασίλειο (+18%, από € 60 το 2017 σε € 71 το 2019), Γερμανία (+7%, από € 57 το 2017 σε € 61 το 2019), ΗΠΑ (+1%, από € 55 το 2017 σε € 56 το 2019) και Λοιπές (+6%, από € 60 το 2017 σε € 63 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Πελοποννήσου υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 13%, 9% και 15% αντίστοιχα.

Πίνακας 52: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γαλλία	61	74	84	37%
Ην. Βασίλειο	60	57	71	18%
Γερμανία	57	49	61	7%
ΗΠΑ	55	78	56	1%
Λοιπές	60	62	63	6%
Περιφέρεια	**59**	**63**	**64**	**9%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά της Γαλλίας (€ 61 το 2017, € 74 το 2018 και € 84 το 2019) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 60 το 2017, € 57 το 2018 και € 71 το 2019) τα έτη 2017 και 2019, των ΗΠΑ (€ 55 το 2017, € 78 το 2018 και € 56 το 2019) μόνο το 2018 ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (€ 57 το 2017, € 49 το 2018 και € 61 το 2019) και των Λοιπών (€ 60 το 2017, € 62 το 2018 και € 63 το 2019) κατέγραψαν χαμηλότερη Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 69: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2017-2019

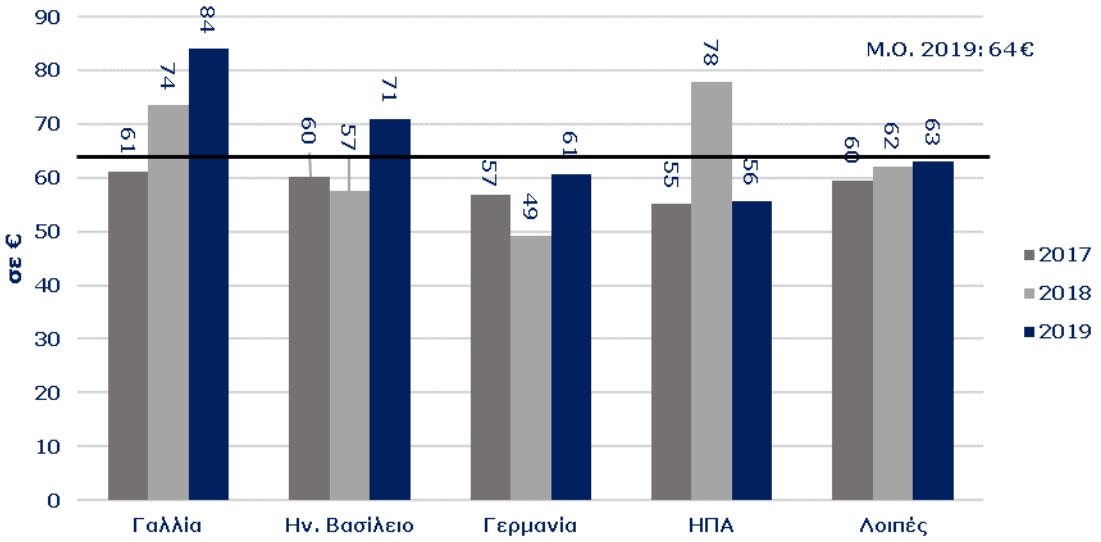

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+0,3%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+0,3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+29%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-9%, από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Ιονίων Νήσων (-7%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Πίνακας 53: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Κρήτη	8,4	8,4	8,2	-2%
Βόρειο Αιγαίο	8,8	8,0	8,1	-9%
Ιόνια Νησιά	8,4	7,8	7,8	-7%
Νότιο Αιγαίο	7,9	7,7	7,7	-3%
Πελοπόννησος	**7,2**	**7,5**	**7,2**	**0%**
Θεσσαλία	7,2	6,2	6,1	-16%
Κεντρική Μακεδονία	5,6	5,7	6,0	7%
Αττικής	5,7	5,5	5,7	0%
Δυτική Ελλάδα	5,0	4,6	5,5	11%
Δυτική Μακεδονία	3,9	3,8	5,0	29%
Στερεά Ελλάδα	5,4	5,5	4,4	-18%
Ήπειρος	5,1	4,1	3,9	-24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	3,4	2,7	-34%
Ελλάδα	**6,8**	**6,5**	**6,3**	**-6%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (8,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (7,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (5,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 70: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

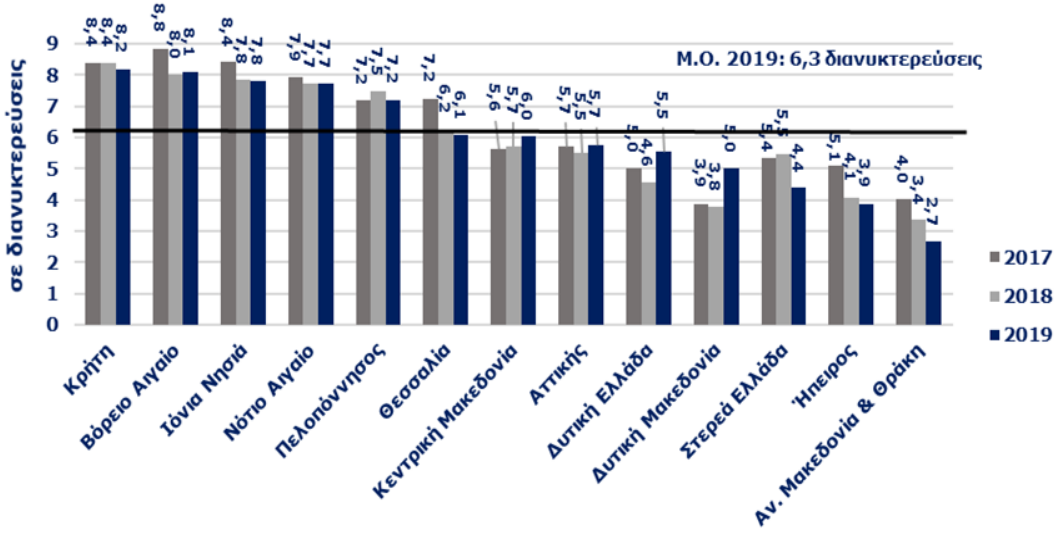

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε οριακή αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +0,3% (από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+2%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Ην. Βασιλείου (+8%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (+3%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γαλλίας (-12%, από 9,3 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ΗΠΑ (-10%, από 7,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει υπερκεράσει αυτή του συνόλου της χώρας κατά 6%, 15% και 13% αντίστοιχα.

Πίνακας 54: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	8,4	10,0	8,6	2%
Γαλλία	9,3	7,9	8,1	-12%
Ην. Βασίλειο	7,2	6,9	7,7	8%
ΗΠΑ	7,8	8,4	7,0	-10%
Λοιπές	6,5	6,8	6,7	3%
Περιφέρεια	**7,2**	**7,5**	**7,2**	**0%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 10,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Γαλλίας (9,3 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,9 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη, των ΗΠΑ (7,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019) τα έτη 2017 και 2018, το Ην. Βασίλειο (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,9 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο το 2019 ενώ αντίθετα οι Λοιπές (6,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,7 διανυκτερεύσεις το

2019) ήταν η μόνη αγορά που κατέγραψε χαμηλότερη Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 71: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

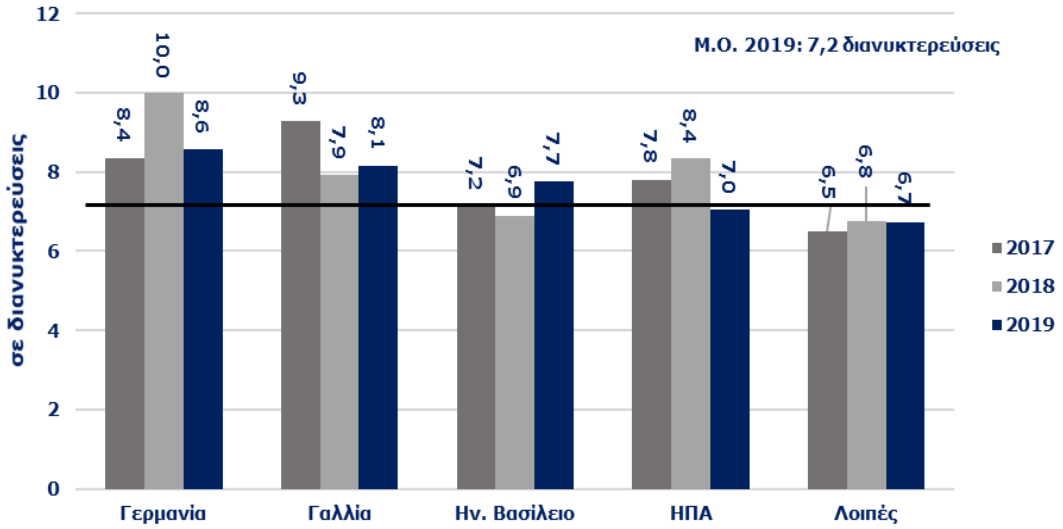

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε το 2019 την 8η υψηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 899 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2019 την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 αύξηση επισκέψεων κατά +6% (από 110 χιλ. το 2018 σε 117 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η γερμανική οικονομία βρίσκεται σε ιστορική ύφεση το 2020, η οποία όμως αναμένεται να ανακάμψει το 2021 και το 2022. Αν και η πτώση του τρέχοντος έτους φαίνεται πιθανότατα να είναι λιγότερο σοβαρή απ' ότι αναμενόταν αρχικά, οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων κορονοϊού και των διαρθρωτικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η μεταποίηση. Μεγάλης κλίμακας πολιτικές παρεμβάσεις αναμένεται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται για την αποφυγή πτωχεύσεων και μαζικών απολύσεων. Το δημοσιονομικό κόστος της κρίσης θα συνεχίσει να συσσωρεύεται, αλλά το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί το 2021 και το 2022.

ΗΠΑ: η αμερικάνικη αγορά αποτελεί την 2η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας αύξηση κατά +5% (από 100 χιλ. το 2018 σε 105 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αμερικανική οικονομία ανέκαμψε σχετικά γρήγορα, μετά την κατάρρευση που σημειώθηκε τον Απρίλιο και τον Μάϊο, χάρη στην ισχυρή ιδιωτική ζήτηση, την βελτίωση της αγοράς εργασίας, την ακολουθούμενη πολύ φιλική νομισματική πολιτική και το μεγάλο δημοσιονομικό πακέτο στήριξης. Η οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να ανακάμπτει στα επόμενα τρίμηνα, αν και με βραδύτερο ρυθμό, ενώ η αβεβαιότητα παραμένει ασυνήθιστα αυξημένη.

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 3η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση επισκέψεων κατά -6% (από 83 χιλ. το 2018 σε 78 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ της Γαλλίας αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020. Υποστηριζόμενο από φορολογικά μέτρα που αποσκοπούν στην διασφάλιση της ρευστότητας για τις

επιχειρήσεις και στην προστασία της απασχόλησης, η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να ανακάμψει αργά. Ωστόσο, στο τέλος του 2022, το ΑΕΠ και η απασχόληση προβλέπεται να είναι χαμηλότερα απ' ότι ήταν στο τέλος του 2019. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί στο 10½% του ΑΕΠ το 2020, προτού μειωθεί στο 8¼% το 2021. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί σταθερά, στο 119½% το 2022.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 4η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση κατά -13% (από 66 χιλ. το 2018 σε 57 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020, λόγω της μεγάλης μείωσης της εγχώριας ζήτησης, ως συνέπεια της πανδημίας. Η ανάκαμψη το 2021 προβλέπεται να είναι ήπια. Η ιδιωτική κατανάλωση οφείλεται για το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης το 2021, ενώ οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αναμένεται να πάρουν περισσότερο χρόνο για να ανακάμψουν λόγω των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της πανδημίας και της ανάγκης προσαρμογής στις νέες, πολύ λιγότερο ευεργετικές εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθεί κατά το τρέχον έτος πάνω από τα επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ το χρέος αναμένεται να παραμείνει πολύ πάνω από το 100% του ΑΕΠ για όλη την περίοδο πρόβλεψης.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ9, 2014-2019

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 14 εκατ. το 2014 σε 21 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+90%, από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+55%, από 3,3 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+34%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+43%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+84%, από 1,2 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+66%, από 900 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+46%, από 783 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+70%, από 481 χιλ. το 2014 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+31%, από 551 χιλ. το 2014 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+27%, από 555 χιλ. το 2014 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+56%, από 391 χιλ. το 2014 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+24%, από 324 χιλ. το 2014 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+20%, από 127 χιλ. το 2014 σε 152 χιλ. το 2019).

Πίνακας 55: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	5.519.195	5.756.216	90%
Κρήτης	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	5.123.357	5.033.786	55%
Αττικής	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.752.032	4.844.993	34%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	3.078.324	3.092.167	43%
Ιονίων Νήσων	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	2.249.351	2.290.210	84%
Πελοποννήσου	**899.808**	**935.140**	**983.795**	**1.133.876**	**1.545.023**	**1.492.741**	**66%**
Θεσσαλίας	783.215	814.656	813.763	923.834	1.103.055	1.145.714	46%
Στερεάς Ελλάδας	481.002	513.600	541.231	598.656	777.273	817.403	70%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	550.722	606.705	605.998	649.015	715.274	720.197	31%
Δυτικής Ελλάδας	555.166	645.768	588.632	633.483	703.144	704.592	27%
Ηπείρου	390.806	385.687	406.791	457.581	620.253	611.459	56%
Βορείου Αιγαίου	323.532	353.364	286.460	343.099	389.048	401.790	24%
Δυτικής Μακεδονίας	126.992	122.935	118.766	131.741	143.538	152.498	20%
Ελλάδα	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	26.718.867	27.063.766	55%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[9] Για τα έτη 2010-2017 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2018-2019 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (21%), της Κρήτης (19%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 78% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2019

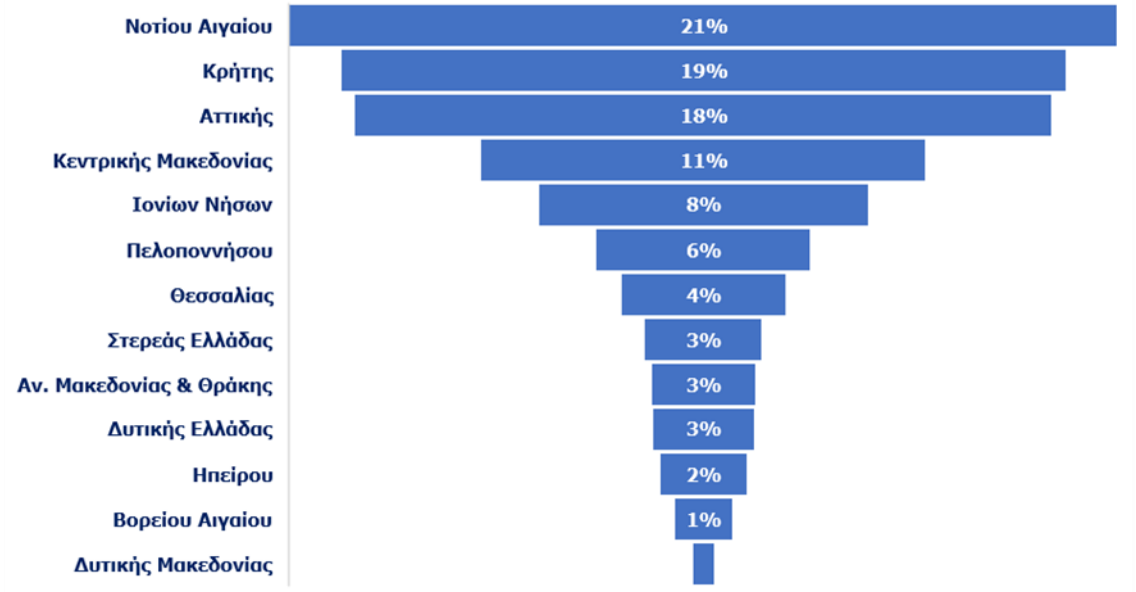

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+66%, από 11,9 εκατ. το 2014 σε 19,7 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+33%, από 5,5 εκατ. το 2014 σε 7,4 εκατ. το 2019). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 68% το 2014 σε 73% το 2019) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 32% το 2014 σε 27% το 2019).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2019 το 6% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +66% σε σύγκριση με το 2014 (από 900 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +111% (από 310 χιλ. το 2014 σε 655 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +42% (από 590 χιλ. το 2014 σε 837 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Αργολίδας (+41%, από 315 χιλ. το 2014 σε 444 χιλ. το 2019), Μεσσηνίας (+109%, από 188 χιλ. το 2014 σε 392 χιλ. το 2019), Κορινθίας (+58%, από 222 χιλ. το 2014 σε 351 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+84%, από 124 χιλ. το 2014 σε 229 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (+52%, από 51 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ημεδαποί κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με πτωτική όμως τάση (από 66% το 2014 σε 56% το 2019).

Πίνακας 56: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αργολίδας	Αλλοδαποί	137.164	143.195	135.166	156.481	221.398	219.285	60%
	Ημεδαποί	177.578	174.674	176.620	192.173	216.092	224.334	26%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	47.765	51.991	64.429	87.762	143.699	150.798	216%
	Ημεδαποί	139.918	142.345	152.865	166.853	312.502	241.511	73%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	85.289	85.713	102.867	162.213	198.977	187.297	120%
	Ημεδαποί	137.153	158.046	153.593	149.151	155.982	163.984	20%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	34.911	38.793	41.121	52.464	80.485	87.005	149%
	Ημεδαποί	89.470	89.299	106.307	107.820	140.175	141.500	58%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	4.937	5.758	4.260	5.860	12.688	10.904	121%
	Ημεδαποί	45.623	45.326	46.567	53.099	63.025	66.123	45%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**310.066**	**325.450**	**347.843**	**464.780**	**657.247**	**655.289**	**111%**
	Ημεδαποί	**589.742**	**609.690**	**635.952**	**669.096**	**887.776**	**837.452**	**42%**
Σύνολο Περιφέρειας		**899.808**	**935.140**	**983.795**	**1.133.876**	**1.545.023**	**1.492.741**	**66%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Αργολίδας (30%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Μεσσηνίας (26%), Κορινθίας (24%), Λακωνίας (15%) και Αρκαδίας (5%).

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

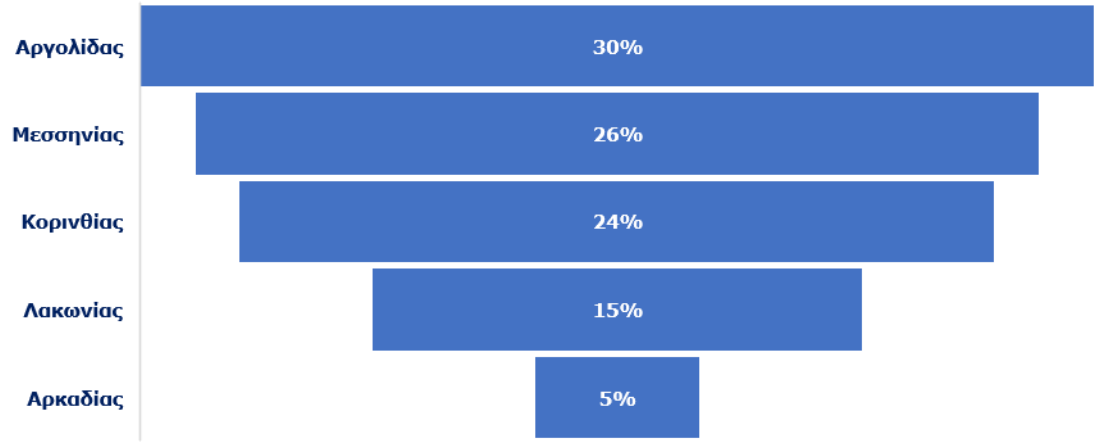

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 74 εκατ. το 2014 σε 109 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+71%, από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+36%, από 20,6 εκατ. το 2014 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+61%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+36%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+31%, από 7,8 εκατ. το 2014 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+62%, από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+36%, από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+67%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+28%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+21%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+26%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+66%, από 938 χιλ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+3%, από 303 χιλ. το 2014 σε 313 χιλ. το 2019).

Πίνακας 57: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	29.827.901	30.592.824	71%
Κρήτης	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	29.003.095	27.962.541	36%
Ιονίων Νήσων	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	12.772.411	12.790.429	61%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	10.741.397	10.809.343	36%
Αττικής	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	10.172.299	10.260.847	31%
Πελοποννήσου	**2.425.776**	**2.479.313**	**2.804.252**	**3.091.937**	**4.056.025**	**3.936.868**	**62%**
Θεσσαλίας	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.612.402	2.661.626	36%
Στερεάς Ελλάδας	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	2.164.657	2.163.593	67%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	2.185.358	2.152.142	28%
Βορείου Αιγαίου	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	2.060.052	2.005.706	21%
Δυτικής Ελλάδας	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.972.498	1.999.273	26%
Ηπείρου	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.550.470	1.558.985	66%
Δυτικής Μακεδονίας	302.976	288.976	269.903	294.448	340.159	312.803	3%
Ελλάδα	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	109.458.724	109.206.980	48%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

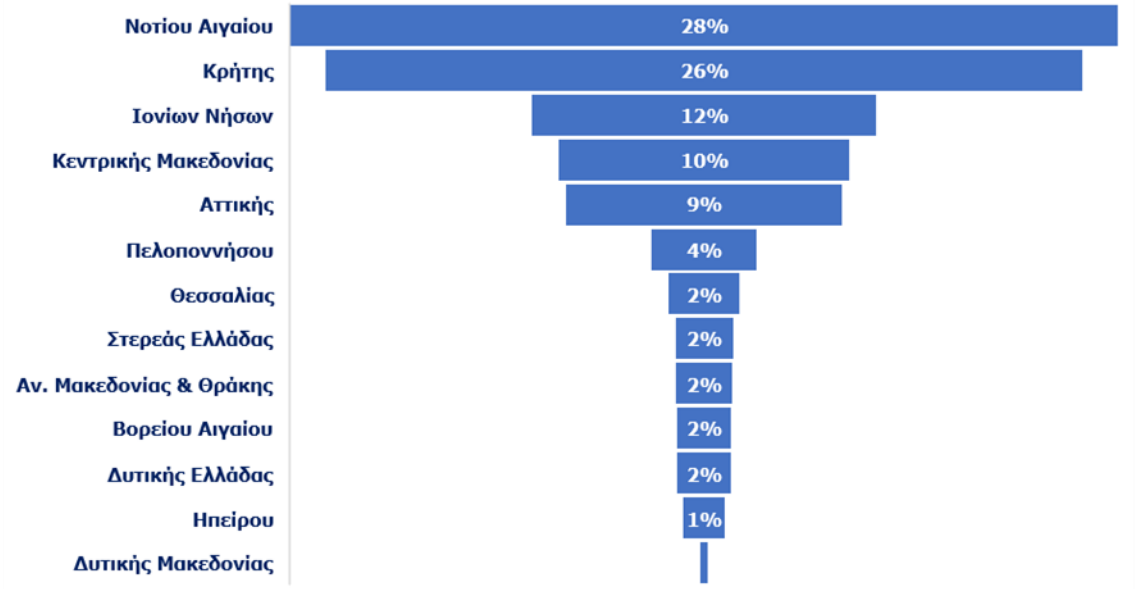

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+52%, από 60,9 εκατ. το 2014 σε 92,4 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+29%, από 13,0 εκατ. το 2014 σε 16,8 εκατ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 82% το 2014 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 18% το 2014 σε 15% το 2019).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2019 το 4% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +62% σε σύγκριση με το 2014 (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +94% (από 1,1 εκατ. το 2014 σε 2,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +37% (από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Αργολίδας (+49%, από 825 χιλ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), Μεσσηνίας (+103%, από 599 χιλ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), Κορινθίας (+37%, από 636 χιλ. το 2014 σε 869 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+85%, από 255 χιλ. το 2014 σε 471 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (+35%, από 111 χιλ. το 2014 σε 150 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2014-2016 η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου προέρχεται από ημεδαπούς τουρίστες (από 56% το 2014 σε 52% το 2016) ενώ την περίοδο 2017-2019 από αλλοδαπούς (από 52% το 2017 σε 53% το 2019).

Πίνακας 58: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αργολίδας	Αλλοδαποί	402.251	441.883	539.136	554.242	758.153	705.603	75%
	Ημεδαποί	422.430	409.304	429.544	474.394	501.107	522.140	24%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	260.600	275.018	360.676	441.721	599.316	637.545	145%
	Ημεδαποί	338.590	352.528	380.033	394.955	694.189	581.777	72%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	328.275	313.306	342.615	476.426	564.390	529.453	61%
	Ημεδαποί	307.890	318.942	322.588	292.921	311.584	339.586	10%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	69.623	75.948	89.487	111.021	178.040	184.930	166%
	Ημεδαποί	185.132	181.683	230.404	233.875	307.212	285.912	54%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	12.705	17.181	11.414	14.548	28.994	22.970	81%
	Ημεδαποί	98.280	93.520	98.355	97.834	113.040	126.952	29%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**1.073.454**	**1.123.336**	**1.343.328**	**1.597.958**	**2.128.893**	**2.080.501**	**94%**
	Ημεδαποί	**1.352.322**	**1.355.977**	**1.460.924**	**1.493.979**	**1.927.132**	**1.856.367**	**37%**
Σύνολο Περιφέρειας		**2.425.776**	**2.479.313**	**2.804.252**	**3.091.937**	**4.056.025**	**3.936.868**	**62%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, οι Ενότητες Αργολίδας και Μεσσηνίας εμφάνισαν το 2019 το υψηλότερο ποσοστό (31% έκαστος) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (22%), Λακωνίας (12%) και Αρκαδίας (4%).

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

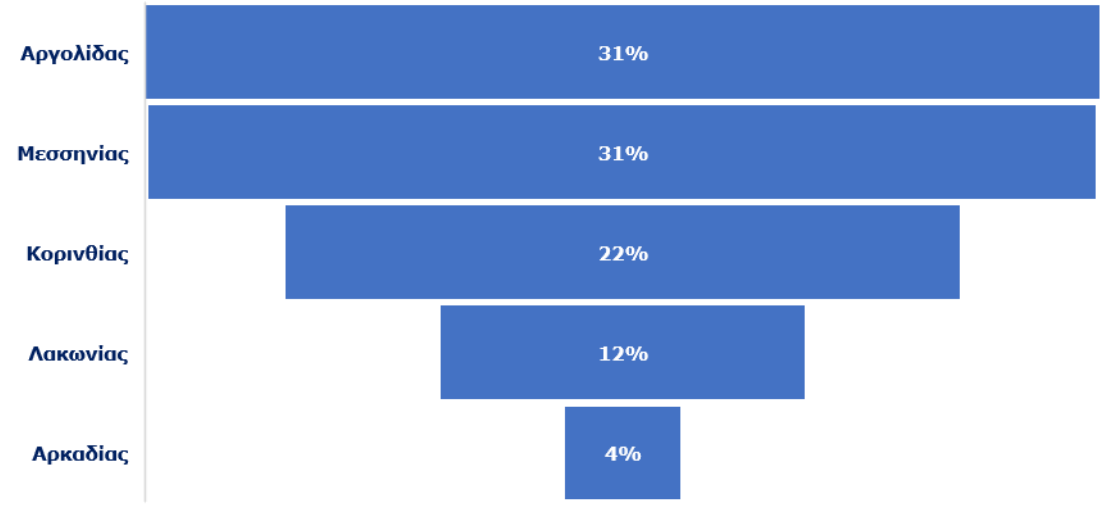

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε βελτίωση (από 47% το 2014 σε 49% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Κρήτη (από 62% το 2014 σε 57% το 2019), το Βόρειο Αιγαίο (από 36% το 2014 σε 35% το 2019) και την Δυτική Μακεδονία (από 18% το 2014 σε 15% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (από 55% το 2014 σε 58% το 2019), Ιόνια Νησιά (από 54% το 2014 σε 57% το 2019), Αττική (από 45% το 2014 σε 49% το 2019), Δυτική Ελλάδα (από 32% το 2014 σε 33% το 2019), Θεσσαλία (από 30% το 2014 σε 32% το 2019), Πελοπόννησο (από 27% το 2014 σε 32% το 2019), Ήπειρο (από 27% το 2014 σε 30% το 2019) και Στερεά Ελλάδα (από 22% το 2014 σε 27% το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το ποσοστό πληρότητας στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (από 44% το 2014 σε 44% το 2019) και Α. Μακεδονίας & Θράκης (από 34% το 2014 σε 34% το 2019) παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο.

Πίνακας 59: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Νοτίου Αιγαίου	55%	59%	58%	62%	59%	58%
Ιονίων Νήσων	54%	60%	62%	64%	60%	57%
Κρήτης	62%	62%	65%	67%	62%	57%
Αττικής	45%	47%	47%	51%	50%	49%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	46%	46%	49%	44%	44%
Βορείου Αιγαίου	36%	39%	33%	37%	36%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	36%	36%	37%	35%	34%
Δυτικής Ελλάδας	32%	34%	35%	36%	34%	33%
Θεσσαλίας	30%	30%	30%	32%	32%	32%
Πελοποννήσου	**27%**	**27%**	**31%**	**32%**	**34%**	**32%**
Ηπείρου	27%	26%	28%	31%	30%	30%
Στερεάς Ελλάδας	22%	23%	26%	28%	28%	27%
Δυτικής Μακεδονίας	18%	17%	16%	17%	17%	15%
Ελλάδα	**47%**	**49%**	**50%**	**53%**	**51%**	**49%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019 εμφάνισε βελτίωση (από 27% το 2014 σε 32% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν βελτίωση: Αργολίδας (από 34% το 2014 σε 39% το 2019), Μεσσηνίας (από 32% το 2014 σε 36% το 2019), Κορινθίας (από 25% το 2014 σε 35% το 2019), Λακωνίας (από 21% το 2014 σε 22% το 2019) ενώ η πληρότητα σε ξενοδοχειακά καταλύματα για την Περιφέρεια Αρκαδίας παρέμεινε αμετάβλητη (12%) την περίοδο 2014-2019.

Πίνακας 60: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Αργολίδας	34%	35%	39%	40%	41%	39%
Μεσσηνίας	32%	32%	37%	38%	41%	36%
Κορινθίας	25%	25%	27%	31%	35%	35%
Λακωνίας	21%	21%	25%	25%	24%	22%
Αρκαδίας	12%	12%	12%	13%	12%	12%
Πελοπόννησος	**27%**	**27%**	**31%**	**32%**	**34%**	**32%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014-2019

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +72% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +109% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +12% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 61: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	1.360.945	178%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	532.027	9%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	1.015.320	307%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	80.885	146%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	938.572	39%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	116.185	-38%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	632.395	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	38.368	-44%
Πελοποννήσου	**Αλλοδαποί**	**92.608**	**101.632**	**151.152**	**146.004**	**177.086**	**183.670**	**98%**
	Ημεδαποί	**147.039**	**167.093**	**290.527**	**215.682**	**199.958**	**189.212**	**29%**
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	258.685	137%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	105.475	0%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	179.517	74%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	145.396	24%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	123.797	96%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	153.976	29%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	166.972	165%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	36.952	17%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	36.765	1756%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	121.832	21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	105.432	42%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	49.253	800%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	24.186	115%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	45.720	26%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	3.620	71%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	17.466	13%
	Αλλοδαποί	**2.405.474**	**3.034.733**	**3.715.891**	**4.003.038**	**4.639.951**	**5.029.876**	**109%**
	Ημεδαποί	**1.459.447**	**1.659.619**	**1.941.818**	**1.903.335**	**1.770.408**	**1.632.747**	**12%**
Σύνολο Χώρας		**3.864.921**	**4.694.352**	**5.657.709**	**5.906.373**	**6.410.359**	**6.662.623**	**72%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+288% ή +814 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.096 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+93% ή +913 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.893 χιλ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+22% ή +192 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 1.055 χιλ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+24% ή +131 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014-2019 (από 62% το 2014 σε 75% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 25% το 2019). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 76: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

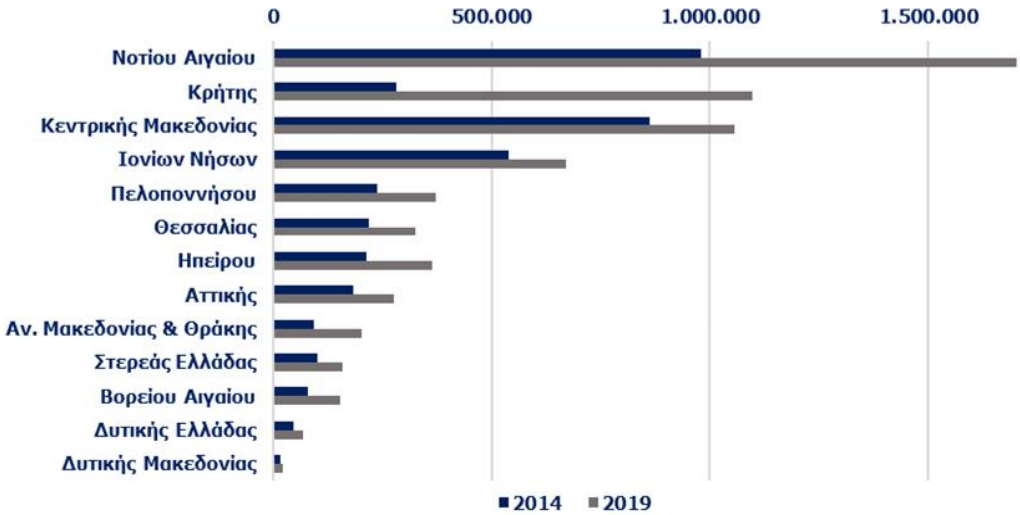

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +56% ή +133 χιλ. (από 240 χιλ. το 2014 σε 373 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +98% (από 93 χιλ. το 2014 σε 184 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +29% (από 147 χιλ. το 2014 σε 189 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2019 αντιπροσώπευε το 6% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +61% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +82% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +6% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Πίνακας 62: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	6.081.967	191%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	2.282.470	16%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	5.217.908	7%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	415.978	-51%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	5.253.003	253%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	338.956	179%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	4.772.731	44%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	264.017	-44%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	1.404.505	132%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	317.732	6%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	865.636	57%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	489.003	28%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	907.484	187%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	142.932	48%
Πελοποννήσου	**Αλλοδαποί**	**381.593**	**397.501**	**469.905**	**487.642**	**551.422**	**553.012**	**45%**
	Ημεδαποί	**517.357**	**577.764**	**750.735**	**565.296**	**508.362**	**474.427**	**-8%**
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	646.245	13%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	238.649	563%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	361.572	44%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	353.863	13%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	242.460	3519%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	379.992	46%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	84.228	65%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	146.720	-32%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	6.355	38%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	35.720	11%
	Αλλοδαποί	**14.536.887**	**17.684.462**	**21.185.079**	**22.689.151**	**25.153.905**	**26.397.106**	**82%**
	Ημεδαποί	**5.564.737**	**6.613.860**	**7.331.626**	**7.034.641**	**6.363.836**	**5.880.459**	**6%**
Σύνολο Χώρας		**20.101.624**	**24.298.322**	**28.516.705**	**29.723.792**	**31.517.741**	**32.277.565**	**61%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 266 χιλ. το 2014 σε 231 χιλ. το 2019) και της Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+106% ή +4,3 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,4 εκατ. το 2019), της Κρήτης (+248% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019), των Ιονίων Νήσων (+33% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και της Ηπείρου (+90% ή +816 χιλ., από 906 χιλ. το 2014 σε 1,7 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής

Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2019 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014-2019 (από 72% το 2014 σε 82% το 2019) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 18% το 2019).

Διάγραμμα 77: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

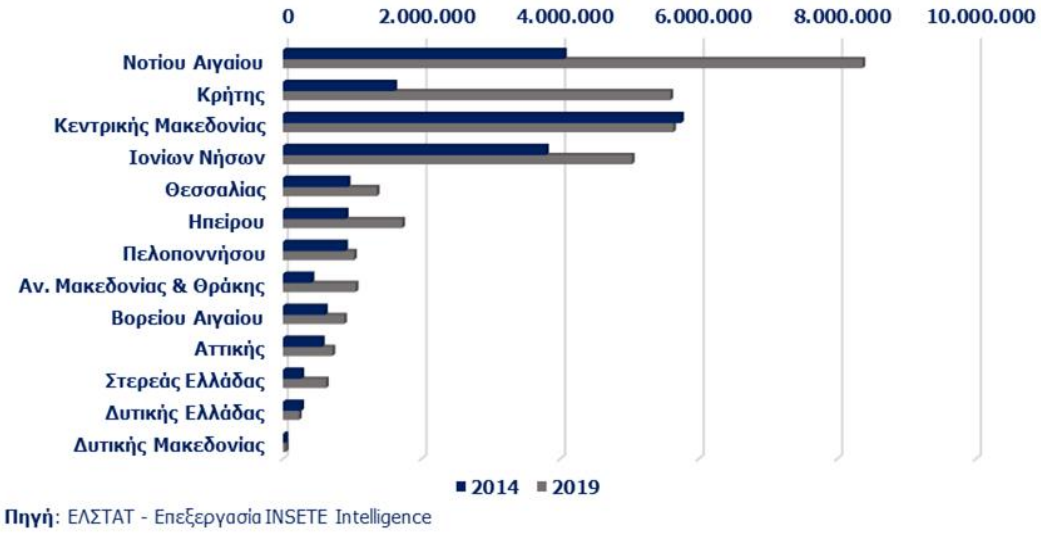

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +14% (από 899 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση κατά +45% (από 382 χιλ. το 2014 σε 553 χιλ. το 2019) και από ημεδαπούς μείωση κατά -8% (από 517 χιλ. το 2014 σε 474 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2019 αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018-2019

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts[10],
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Λόγω διαθεσιμότητας τα στοιχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου περιλαμβάνουν και τις τιμές δωματίων των Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας.

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2018–2019 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται κυρίως τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τους μήνες Ιούλιο (-2%, από € 302 το 2018 σε € 296 το 2019), Αύγουστο (-10%, από € 348 το 2018 σε € 313 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 230 το 2018 σε € 229 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφονται τους μήνες Ιανουάριο (+35%, από € 105 το 2018 σε € 142 το 2019), Μάρτιο (+23%, από € 125 το 2018 σε € 153 το 2019) και Οκτώβριο (+18%, από € 172 το 2018 σε € 203 το 2019).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι μικτή, με τους μήνες Ιανουάριο (+7%, από € 91 το 2018 σε € 98 το 2019), Μάρτιο (+18%, από € 88 το 2018 σε € 104 το

[10] Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

2019), Ιούνιο (+2%, από € 110 το 2018 σε € 112 το 2019), Οκτώβριο (+10%, από € 93 το 2018 σε € 102 το 2019) και Νοέμβριο (+12%, από € 90 το 2018 σε € 101 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Φεβρουάριο (-21%, από € 109 το 2018 σε € 86 το 2019), Απρίλιο (-0,3%, από € 102 το 2018 σε € 102 το 2019), Μάιο (-9%, από € 99 το 2018 σε € 90 το 2019), Ιούλιο (-6%, από € 138 το 2018 σε € 130 το 2019), Αύγουστο (-5%, από € 151 το 2018 σε € 143 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 108 το 2018 σε € 107 το 2019) μείωση.

Η εικόνα στα 3* δωμάτια είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Φεβρουάριο (-12%, από € 78 το 2018 σε € 69 το 2019), Απρίλιο (-1%, από € 74 το 2018 σε € 73 το 2019), Μάιο (-3%, από € 66 το 2018 σε € 64 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 94 το 2018 σε € 93 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφονται τους μήνες Μάρτιο (+16%, από € 66 το 2018 σε € 77 το 2019) και Οκτώβριο (+11%, από € 62 το 2018 σε € 69 το 2019).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν μικτή εικόνα, με τους μήνες Μάρτιο (+15%, από € 53 το 2018 σε € 61 το 2019), Ιούνιο (+4%, από € 51 το 2018 σε € 53 το 2019), Σεπτέμβριο (+3%, από € 50 το 2018 σε € 51 το 2019), Οκτώβριο (+14%, από € 50 το 2018 σε € 57 το 2019) και Νοέμβριο (+5%, από € 53 το 2018 σε € 55 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Ιανουάριο (-15%, από € 67 το 2018 σε € 57 το 2019), Φεβρουάριο (-26%, από € 72 το 2018 σε € 53 το 2019), Απρίλιο (-1%, από € 57 το 2018 σε € 56 το 2019), Μάιο (-8%, από € 51 το 2018 σε € 47 το 2019), Ιούλιο (-2%, από € 61 το 2018 σε € 60 το 2019) και Αύγουστο (-3%, από € 67 το 2018 σε € 65 το 2019) μείωση.

Πίνακας 63: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018–2019[11]

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2018-2019												
	5*			4*			3*			1*-2*		
Μήνας	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ
Ιανουάριος	105	142	35%	91	98	7%	72	72	0%	67	57	-15%
Φεβρουάριος	120	126	4%	109	86	-21%	78	69	-12%	72	53	-26%
Μάρτιος	125	153	23%	88	104	18%	66	77	16%	53	61	15%
Απρίλιος	187	208	11%	102	102	-0,3%	74	73	-1%	57	56	-1%
Μάιος	188	199	6%	99	90	-9%	66	64	-3%	51	47	-8%
Ιούνιος	227	252	11%	110	112	2%	70	71	2%	51	53	4%
Ιούλιος	302	296	-2%	138	130	-6%	83	84	1%	61	60	-2%
Αύγουστος	348	313	-10%	151	143	-5%	94	93	-1%	67	65	-3%
Σεπτέμβριος	230	229	-1%	108	107	-1%	67	69	2%	50	51	3%
Οκτώβριος	172	203	18%	93	102	10%	62	69	11%	50	57	14%
Νοέμβριος	149	159	7%	90	101	12%	65	67	3%	53	55	5%
Δεκέμβριος	148	Μ.Δ.		107	Μ.Δ.		77	Μ.Δ.		61	Μ.Δ.	

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[11] Λόγω διαθεσιμότητας τα στοιχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου περιλαμβάνουν και τις τιμές δωματίων των Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας.

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 1.505 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.594 ξενοδοχεία[12] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 129.101 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[13].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 40% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 20% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5*, Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4* και Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Κυκλάδων για τα ξενοδοχεία 2*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[14], ΚΠΦ[15], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[12] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[13] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[14] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[15] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 64: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	82.856	115.970	99.219	101.570
Κύκλος Εργασιών	2.941.495.981	2.189.870.403	988.629.544	699.449.071
ΚΠΦΤΑ	863.077.696	542.784.689	210.627.481	110.776.888
ως % του Κύκλου Εργασιών	29%	25%	21%	16%
ΚΠΦ	142.679.063	232.456.728	60.475.942	37.080.164
ως % του Κύκλου Εργασιών	5%	11%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	1.893.281.519	1.051.359.492	376.545.212	190.008.075
Ίδια Κεφάλαια	5.582.619.328	3.545.016.844	2.038.342.293	1.554.048.054
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.567.534.467	1.509.276.884	651.694.485	206.947.393
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,8	0,4	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,3	2,8	3,1	1,9

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 6,8 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 12,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 6,9 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,5 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ σε επίπεδο ΚΠΦ υστερούν έναντι μόνο των 4*. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ ως μάλλον χαμηλός, για τα 4* ως ικανοποιητικοί και οι δύο, για τα 3* ως ικανοποιητικός και ως μάλλον χαμηλός αντίστοιχα ενώ για τα 2* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 65: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	35.501	18.883	9.964	6.886
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	22.850	9.066	3.795	1.871
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	67.377	30.568	20.544	15.300
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	55.126	13.014	6.568	2.037

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 65, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 64.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 79 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 85 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 5.073 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 32% των μονάδων και το 61% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 39% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 15% των μονάδων και το 17% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 8% των μονάδων και το 12% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 66: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	2.771	4.451	6.063	5.225
Κύκλος Εργασιών	105.173.125	61.827.151	48.365.820	32.933.053
ΚΠΦΤΑ	59.002.790	13.820.917	7.190.012	7.537.197
ως % του Κύκλου Εργασιών	56%	22%	15%	23%
ΚΠΦ	26.239.231	-3.931.397	-7.819.786	4.002.261
ως % του Κύκλου Εργασιών	25%	-6%	-16%	12%
Καθαρά Πάγια	90.914.261	46.907.185	26.583.574	15.226.162
Ίδια Κεφάλαια	695.829.642	143.469.874	202.129.551	140.659.373
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	401.083.588	133.170.533	95.335.486	3.762.244
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,6	0,9	0,5	0,03
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,8	9,6	13,3	0,5

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 248 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 1,1 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 633 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 180 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τις άλλες κατηγορίες, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια.

- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 4*,3* και 2* ως χαμηλός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 2* ως ικανοποιητικός ενώ των 4* και των 3* είναι αρνητικός.
- Επίσης, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια κρίνεται ως υγιής σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ ως υψηλός σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση των 2* ξενοδοχείων που κρίνεται ως υγιής.

Πίνακας 67: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.955	13.891	7.977	6.303
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	32.809	10.539	4.385	2.914
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	251.111	32.233	33.338	26.920
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	144.743	29.919	15.724	720

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 67, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαίρεση αποτελούν τα Ίδια Κεφάλαια των 3* ξενοδοχείων τα οποία είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 4*. Επίσης είναι αξιοσημείωτο, ότι τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 5* είναι δυσανάλογα υψηλότερα απ' ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη για τα ξενοδοχεία 4*.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 65), παρατηρούμε ότι τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 2* ξενοδοχεία. Σε ότι αφορά τον δείκτη Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, όλες οι κατηγορίες ξενοδοχείων της Περιφέρειας Πελοποννήσου υστερούν έναντι του συνόλου της χώρας, με εξαίρεση τα 5* ξενοδοχεία.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018-2019

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2019 βασίζονται σε 470 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 68: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018-19		
	2018	**2019**
Ήπειρος	89,9%	91,0%
Κυκλάδες	90,0%	90,5%
Βόρειο Αιγαίο	86,2%	87,1%
Κρήτη	86,2%	87,1%
Θεσσαλία	86,2%	87,0%
Κεν. Μακεδονία	86,0%	86,9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85,6%	86,7%
Δωδεκάνησα	85,8%	86,4%
Πελοπόννησος	**84,9%**	**86,2%**
Στερεά Ελλάδα	85,1%	85,8%
Αττική	84,6%	85,9%
Ιόνια Νησιά	85,0%	85,3%
GRI	**86,3%**	**87,1%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 68 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 86,3% το 2018 σε 87,1% το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους. Συγκεκριμένα, Ήπειρος (από 89,9% το 2018 σε 91,0% το 2019), Κυκλάδες (από 90,0% το 2018 σε 90,5% το 2019), Βόρειο Αιγαίο (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Κρήτη (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Θεσσαλία (από 86,2% το 2018 σε 87,0% το 2019), Κεντρική Μακεδονία (από 86,0% το 2018 σε 86,9% το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 85,6% το 2018 σε 86,7% το 2019), Δωδεκάνησα (από 85,8% το 2018 σε 86,4% το 2019), Πελοπόννησος (από 84,9% το 2018 σε 86,2% το 2019), Στερεά Ελλάδα (από 85,1% το 2018 σε 85,8% το 2019), Αττική (από 84,6% το 2018 σε 85,9% το 2019) και Ιόνια Νησιά (από 85,0% το 2018 σε 85,3% το 2019). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 69: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19		
	2018	**2019**
5*	89,2%	90,6%
4*	86,2%	87,5%
3*	83,3%	84,7%
1*- 2*	83,5%	84,3%
GRI	**84,9%**	**86,2%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 84,9% το 2018 σε 86,2% το 2019). Αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι ότι το 2019 καταγράφει το 4ο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Οι επιμέρους κατηγορίες αστεριών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, σημειώνουν την περίοδο 2018-2019 βελτίωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Συγκεκριμένα: 5* (από 89,2% το 2018 σε 90,6% το 2019), 4* (από 86,2% το 2018 σε 87,5% το 2019), 3* (από 83,3% το 2018 σε 84,7% το 2019) και 1*-2* (από 83,5% το 2018 σε 84,3% το 2019). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε το 2019 το 4ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης στα ξενοδοχεία 5* και 4*.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**